



# **RĪGAS CENTRĀLĀS BIBLIOTĒKAS**

## **2004. gada DARBA PĀRSKATS**



**Rīga, 2005**

## Saturs

Rīgas Centrālās bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums .....	3
Iedzīvotāju bibliotekārā apkalpošana .....	5
Krājumu komplektēšanas un organizācijas politika 2004. gadā.....	17
Uzziņu un informācijas darbs .....	22
Starpbibliotēku abonements .....	28
Novadpētniecības darbs .....	31
Automatizācija.....	43
Konsultatīvais darbs .....	51
Darbinieku tālākizglītības, kvalifikācijas paaugstināšana .....	54
Bibliotēku publicitāte .....	59
Finansiālā darbība.....	76
Projektizstrāde .....	77
Sadarbības tīkls, partneri .....	80
Sadarbība ar pašvaldību.....	82
Starptautiskie sakari, pieredzes braucieni.....	83

## Pielikumi

Rīgas Centrālās bibliotēkas 2004.gada skaitliskie rādītāji

Pārskats par RCB un tās filiālbibliotēku kopējo krājumu uz 2005.gada 1.janvāri

Gada plāna un pārskata shēma Rīgas Centrālajā bibliotēkā

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku darbinieku tālākizglītības pasākumu plāns  
2003/2004.mācību gadam

Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku darbinieku tālākizglītības pasākumu plāns  
2004/2005.mācību gadam

Informācija par Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku telpu stāvokli

## Rīgas Centrālās bibliotēkas darbības vispārīgs raksturojums

Rīgas Centrālā bibliotēka (RCB) ir lielākā pašvaldību publiskā bibliotēka Latvijā. Bibliotēkas pakalpojumus rīdziniekiem, kā arī citiem Latvijas iedzīvotājiem, 2004.gadā sniedza **RCB un tās 45 filiālbibliotēkas**, no kurām piecas ir specializētās bibliotēkas: Mākslas literatūras filiālbibliotēka, Svešvalodu literatūras un Ziemeļvalstu literatūras, Mūzikas literatūras filiālbibliotēka „Tilts”, filiālbibliotēka „Vecrīga”). Pārskata gadā informācijas pakalpojumus bērniem sniedza CB Bērnu literatūras nodaļa, 6 bērnu bibliotēkas (filiālbibliotēka “Burtnieks”, “Vinnijs”, ”Zvirbulis”, kā arī Grīvas, Mārtiņa un Sarkandaugavas filiālbibliotēka). Aktīvi ar bērniem un jauniešiem strādāja arī citas filiālbibliotēkas (39) gan tās, kurās darbojas struktūrvienība – bērnu literatūras nodaļa -, gan arī filiālbibliotēkas bez bērnu literatūras nodaļām, piemēram “Strazds”, Bišumuižas filiālbibliotēka un citas. Iespēju robežās bērni tika apkalpoti arī specializētajās bibliotēkās.

Līdz 2004.gada vidum bibliotekārie pakalpojumi tika sniegti arī RCB Humanitāro zinātņu lasītavā, taču jūlijā notika reorganizācija, un šī struktūrvienība pēc RCB direktores Dzidras Šmitas rīkojuma tika slēgta.

RCB finansē Rīgas Dome. 2004.gadā no pašvaldības budžeta tika piešķirti **1 663 183 latī**.

Atskaites gadā RCB pakalpojumus izmantoja **90 680** informācijas lietotāju (2003.gadā – 99 596). Samazinājums ir izskaidrojams ar RCB vienotās lasītāja kartes izmantošanas intensitātes pieaugumu. Vienotās lasītāja kartes priekšrocība ir tā, ka, atbilstoši RCB lietošanas noteikumiem, lietotājam, kurš jau reģistrēts kādā filiālbibliotēkā, ir tiesības uz vietas izmantot visu pārējo RCB filiālbibliotēku lasītavu krājumus, neregistrējoties atkārtoti.

Kopumā RCB un tās filiālbibliotēkās bijuši **1 297 179** bibliotēku apmeklējumi (tajā skaitā – 99 308 jeb 8% attālināto apmeklējumu) un **3 769 787** dažādu informācijas nesēju izsniegumi. Salīdzinoši ar 2003.gadu samazinājies gan apmeklējumu (2003.gadā – 1 327 026 apmeklējumi), gan izsniegumu (2003.gadā – 1 327 026) skaits, taču tas ir saistīts ar izmaiņām uzskaitē, kā apmeklējumu reģistrējot tikai bibliotēkas, nevis katras nodaļas apmeklējumu, un izsniegumā vispār neuzskaitot izmantotos laikrakstus. Izmaiņas apmeklējuma un izsnieguma uzskaitē tika veiktas, lai tuvinātu ārvalstu bibliotēku praksi attiecībā uz bibliotekāro statistiku. Turklāt, pieaudzis to informācijas lietotāju skaits, kuri bibliotēku apmeklē tikai datorpakalpojumu, īpaši – interneta, izmantošanai.

Tā kā 2004.gadā Rīgas iedzīvotāju skaits bija 747 200 (informācijas avots: [www.riga.lv](http://www.riga.lv)), tad atskaites gadā katrs rīdzinieks bibliotēkas apmeklēja vidēji 1,7 reizes un viņam vidēji tika izsniegti 5 informācijas nesēji.

Pārskata gadā RCB bibliotēkās bija **34 474 lietotāji** līdz 18 gadiem, kas ir **38%** no lietotāju kopskaita. Ar katru gadu pieaug bērnu interese par mūsu bibliotēkām, jo tās ir mēģinājušas radīt bērniem draudzīgu vidi, gan organizējot krājumu un iekārtojot bērniem piemērotas telpas, gan piedāvājot mūsdienīgus pakalpojumus un kultūras, kā arī izglītojošus pasākumus.

2004.gadā RCB un tās filiālbibliotēkas piedāvāja gan tradicionālus, gan netradicionālus bibliotekāros un informatīvos pakalpojumus; pēc veiktās renovācijas darbu atsāka filiālbibliotēka „Laima”.



*Filiālbibliotēka „Laima” pēc renovācijas*

2004.gads bija nozīmīgs arī bibliotekāru dzīvē, jo jaunais – 2005.gads – ir pavērsiena gads bibliotēku darbinieku profesionālās izglītības un kvalifikācijas atbilstmē. Tāpēc vēl jo svarīgāku nozīmi ieguva RCB darbs tās darbinieku tālākizglītības nodrošināšanā.

Gatavojoties bibliotēkas akreditācijai, tika izstrādāti un RCB direktores Dz. Šmitas apstiprināti šīsdienas situācijai un prasībām atbilstoši amatu apraksti

## Iedzīvotāju bibliotekārā apkalpošana

2004.gadā RCB lietotājiem bija pieejami dažādi informācijas nesēji, t.sk., 989 219 grāmatas, 5 167 audiovizuālie dokumenti, 76 584 seriālizdevumi (pārskata gadā RCB kopumā saņēma 276 nosaukumu žurnālu un 56 laikrakstu latviešu, krievu, angļu, vācu, franču, zviedru, norvēģu, somu, dāņu un lietuviešu valodā), 387 kartogrāfiskie izdevumi, 10 159 nošu izdevumi, 44 attēlizdevumi, 685 elektroniskie izdevumi (2003.gadā – 458 elektroniskie izdevumi); internets un pieeja šādām datu bāzēm: EBSCO, NAIS, Lursoft, Letonika, informācijas iegūšanu, izmantojot RCB elektronisko katalogu, kā arī mājas lapu ([www.rcb.lv](http://www.rcb.lv))

Bibliotēkas krājuma papildināšanai 2004.gadā izlietoti **243 772 latī** (2003.gadā – 213 082), kas ir Ls 0,33 uz rīdzinieku (2003.gadā – Ls 0,28).

Vairākas filiālbibliotēkas bibliotekāro apkalpošanu veic arī dažādās iestādēs izveidotos bibliotekārajos punktos:

- filiālbibliotēka „Laima”: bibliopunkts SIA “Baltā aptieka”, literatūra tiek piegādāta reizi mēnesī, lasa aptiekas darbinieki un viņu ģimenes locekļi,
- Bišumuižas filiālbibliotēka: bibliopunkts AS „Rīgas Piena kombināts”, SIA „Troja”
- Mežaparka filiālbibliotēka: bibliopunkts 5.speciālās pamatskolas filiālē,
- filiālbibliotēka „Strazds”: 3 punkti: 160., 180.pirmskolas mācību iestādē, piedāvājot jaunieguvumus par audzināšanas tēmām, grāmatas par dzīvniekiem, Latvijas dabu, upēm, ezeriem u.c. Sociālās aprūpes centra iemītniekiem tika piedāvāta daiļliteratūra.
- Čiekurkalna filiālbibliotēka: bibliopunkts Rīgas 45.vidusskolā,
- filiālbibliotēka „Vidzeme” - 4 punkti: 45., 64., 84., 85.vsk. Ar bibliotekārajiem punktiem tiek nodrošināta apkalpošana mikrorajonā, kurā nav izveidota publiskā bibliotēka, kā arī veicināts pastāvīgo lasītāju pieaugums.

Lai labāk iepazītu savus lasītājus, noskaidrotu viedokli par bibliotēku piedāvātajiem pakalpojumiem, kā arī lai uzzinātu lasītāju vēlmes un ieteikumus, RCB bibliotēkas 2004.gadā veikušas gan aptaujas, gan dokumentu skaitlisko analīzi:

- lietotāju sastāva izpēte:
  - pēc vecuma (CB Bērnu literatūras nodaļa, Annas, Ziemeļblāzmas, Jaunciema, Juglas, Imantas, Bolderājas, Bišumuižas, Pārdaugavas, Grīvas, Sarkandaugavas, Zasuļauka, Pļavnieku filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Zemgale”, „Zvirbulis”, „Tilts”, „Burtnieks”, „Strazds”, „Vidzeme”, „Vinnijs”)

Priecē, ka daudzas filiālbibliotēkas ir norādījušas, cik bibliotēkā lasa pirmskolas bērni un cik liels ir šo lasītāju skaits attiecībā pret lietotāju kopskaitu. (sk.tabulu)

<b>Filiālbibl.</b>	<b>Skaits</b>	<b>Filiālbibl.</b>	<b>Skaits</b>	<b>Filiālbibl.</b>	<b>Skaits</b>
Juglas	15 jeb 0,6%	Imantas	234 jeb 5,9%	Ziemeļblāzmas	10-12
Daugavas	314 jeb 8,7%	Bolderājas	19 jeb 0,7%	Iļģuciema	10 jeb 0,4%
Bišumuižas	10 jeb 0,9%	Mārtiņa	9 jeb 1,5%	Berģu	15 jeb 3,2%
Pārdaugavas	13 jeb 0,6%	Avots	3	Čiekurkalna	17 jeb 1,3%
Mangaļu	1	Ķengaraga	35 jeb 1,5%	Mežaparka	14 jeb 2,8%
Nordeķu	8 jeb 0,5%	Grīvas	25 jeb 3,3%	Rēzna	139 jeb 6,9%
Sarkandaugavas	>50	Strazds	28 jeb 1,6%	Mežciema	9 jeb 0,8%
Torņakalna	12 jeb 0,5%	Vinnijs	30 jeb 2,5%	Zemgale	1
Zemitānu	20 jeb 1,2%	Zvirbulis	43 jeb 3,6%	Pļavnieku	37 jeb 1,5%

1.tabula. **Pirmskolas vecuma lasītāju skaits un tā attiecība pret filiālbibliotēkas lasītāju kopskaitu (%)**

darbs ar pirmskolas bērniem:

- ekskursiju, bibliotekāro stundu, tematisko pasākumu organizēšana, skaļās lasīšanas, zīmējumu izstāžu organizēšana, TV un video skatīšanās, grāmatu kopu veidošana, bibliotekārie punkti, koncerti, spēļu spēlēšana, leļļu teātra dramatiskā pulciņa izrādes u.c. (Ziemeļblāzmas, Juglas, Imantas, Daugavas, Iļģuciema, Bišumuižas, Mārtiņa, Berģu, Pārdaugavas, Ķengaraga, Nordeķu, Šampētera, Grīvas, Sarkandaugavas, Mežciema, Torņakalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Vidzeme”, „Vinnijs”, „Zemgale”, „Strazds”, „Rēzna”)

Daži piemēri:

**CB Bērnu literatūras nodaļas** darbinieki organizēja interesantas un atraktīvas akcijas bērniem, piemēram,

- “Ar māmiņu un tēti uz bibliotēku”, kuras laikā bibliotēkas pakalpojumi tika popularizēti M. Lomonosova Krievu ģimnāzijas sākumskolas skolēniem un viņu vecākiem skolas pasākumā “Ābeces svētki”;
- “Bērni bērniem” notika pasākuma “Meteņi ir klāt” ietvaros, akcijas laikā 6.vidusskolas skolēni sniedza koncertu pirmskolas vecuma bērniem;

- Akcijas “Harijam Poteram – 16 gadi” laikā lasītāji rakstīja apsveikumus un novēlējumus populārās grāmatas varonim.

Maijā bibliotēkā organizēts bērnu radošais darbs – eseju rakstīšana un zīmēšana par tematu: manas ģimenes neparastie svētki, veltīts Ģimenes dienai.

**Bišumuižas filiālbibliotēkā** nav bērnu literatūras nodaļas, tomēr darbinieki ir izveidojuši interesantu “stūrīti” bērniem ar informācijas resursiem visām vecuma grupām, jo ar katru gadu pieaug – lietotāju bērnu skaits šajā filiālbibliotēkā. **Filiālbibliotēkā “Burtnieks”** katram bērnam, kas ierodas uz bibliotēkas organizēto pasākumu pirmo reizi tiek dāvināta grāmatzīme, uz kuras interesantā formā tiek pasniegta informācija par bibliotēku. **Grīvas filiālbibliotēkā** darbojas bērnu interešu grupa “Kamoliņš”, kuras dalībnieki veidoja auduma rotaļlietas, tamborēja dažādus nieciņus, darbojas ar plastilīnu. Bibliotēkas lietotāju vidū populāras – galda spēles. **Hanzas filiālbibliotēka** veidojusi ielūgumus bērniem ar aicinājumu apmeklēt bibliotēku, kas izplatīti tuvākajās mācību iestādēs. **Imantas filiālbibliotēka** piedāvāja saviem lietotājiem vairākas programmas, kas adresētas dažāda vecuma bērniem. Vismazākajiem lasītājiem, bērniem 1,5-4,5 gadiem tika realizētas 3 programmas: “Pa mūzikas taciņu” – pasākumu cikls veltīts mūzikai; “Mazs bērns bibliotēkā”, kurā bērniem iemāca izzināt apkārtējo pasauli; programmā “Sarunāsimies latviski”, bērni interesantā formā apguva latviešu valodas pamatus. Bibliotēkā darbojas arī Kāpēcīšu skola, kur bērni dialoga formā ar bibliotekāru apgūst dažādus tematus. “Solis pa solim” latviešu valodas apmācības kurss bērniem (5-7), kuru dzimtā valoda ir krievu valoda. Visas nodarbības pirmskolas vecuma bērniem notika kopā ar vecākiem. Imantas filiālbibliotēka kļuvusi par komunikāciju vietu arī pusaudžiem. Pārskata gadā “tīņu” vecuma bērni iestudēja teātra izrādes, veidoja savu radošo darbu izstādes. **Jaunciema filiālbibliotēka** lielu uzmanību pievēršusi individuālajam darbam ar bērniem. Bibliotēkas lietotāji – bērni iekļauti dažādās interešu grupās. **Ķengaraga filiālbibliotēkā** visu gadu piektdienas pēcpusdienās darbojas Gramatikas skola – nodarbības 2-5 gadus veciem bērniem, bibliotēkas aktivitātēs piedalās arī bērnu dramatiskais pulciņš. **Mārtiņa filiālbibliotēkā** katru gadu vasaras mēnešos notiek lasīšanas konkurss bērniem, kura laikā dalībnieki paši izveido grāmatu tārpiņu – viena izlasīta grāmata – viens tārpiņa posms. Pārskata gadā konkursā piedalījās 29 bērni, kuri izlasīja 840 grāmatas. Konkursa noslēgums un dalībnieku apbalvošana notika bibliotēkā Mārtiņdienu svinēšanas laikā. Balvas bērniem sarūpēja izdevniecība Egmont Latvija, bet cienastu – SIA Grinfohs un SIA RPA. Vēl Mārtiņa filiālbibliotēkas lietotāju vidū ļoti populāra – Lego spēļu māja, kura daudziem lasītājiem ir komunikāciju un izklaides vieta.



*Lego spēļu māja Mārtiņa bērnu filiālbibliotēkā*

**Sarkandaugavas filiālbibliotēkā** mazo lasītāju ērtībai iekārtota telpa, kur bērni var brīvi komunicēt, kā arī izveidota periodikas lasītava 2.stāvā. **Filiālbibliotēkā “Strazds”** bērniem atvēlēta atsevišķa telpa, kas iekārtota ar bērniem piemērotu aprīkojumu un rada patīkamu, ērtu vidi bibliotēkas lietotājiem. Pārskata gadā **Torņakalna filiālbibliotēkas** bērnu literatūras nodaļa tika aprīkota ar jaunām mēbelēm un ieguva jaunu un mūsdienīgu, vizuāli pievilcīgu veidolu, piesaistot dažādu vecuma grupu bērnu uzmanību nodaļai gan kā informācijas izguves, gan izklaides vietai. **Zemitānu filiālbibliotēku** bieži apmeklē bērni kopā ar vecākiem, tāpēc bibliotēkā ir izveidots plaukts ar nelielu krājumu bērniem. **Zemgales filiālbibliotēkā** jūnijā notika akcija “Gatavosimies skolai savlaicīgi” ar iespēju noskatīties 12 latviešu videofilmas, kas piemeklētas, atbilstoši skolu mācību programmām visām vecuma grupām. **Filiālbibliotēka “Zvirbulis”** strādā ar lasītāju grupu – mūsu sētas bērni. Tie ir mazi bērni, kas bibliotēku apmeklē bez pieaugušajiem. Šiem lietotājiem sagādātas spēles un rotaļlietas, bērni var zīmēt, lasīt, rotaļāties bibliotēkā.

- informatīvo dienu un jaunieguvumu apskatu rīkošana bērnu vecākiem pirmskolas izglītības iestādēs (Annas, Sarkandaugavas filiālbibliotēka).
- individuālas pārrunas, lai bibliotēkā iesaistītu bērnu (Torņakalna, Jaunciema filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Vinnijs”, „Zvirbulis”)

*„Darbs ar šī vecuma bērniem, galvenokārt, notiek individuāli. Daudzi no mazajiem nāk kopā ar brāļiem un māsām, vecākiem un vecvecākiem, auklēm. Bērņus iepazīstinām ar jaunajām grāmatām, pārrunājam izlasīto. mazajiem ļoti patīk tas, ka bibliotekāri ļauj grāmatas izvēlēties pašiem. bieži ir tā, ka pieaugušie uzspiež savu viedokli – to ņemsim un to neņemsim. Mēs uzsveram, ka arī mazajam lasītājam ir tiesības izvēlēties grāmatu pašiem.”*  
(filiālbibliotēka „Zvirbulis”)



➤ bibliotēka kā uzturēšanās, rotaļu vieta (Juglas, Imantas, Bišumuižas, Mangaļu, Sarkandaugavas, Sarkankalna, Zemitānu filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Zvirbulis”)  
*„Vasarā lasītavā izklājām paklāju un izlikām no bibliotēkas krājumiem visas mīkstās rotaļlietas, uzstādījām kādreiz dāvināto Bārbijas māju. Pārsteidzoši, ka mūsu laikos ir bērni, kuriem vispār nav nekādu rotaļlietu un spēļu.”* (filiālbibliotēka „Zvirbulis”)

Taču bibliotekāri konstatē, ka grāmatas pārsvarā ņem pieaugušie – vecāki vai pirmskolas mācību iestāžu skolotāji (Ilģuciema, Bišumuižas, Mangaļu, Mežciema, Torņakalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Vidzeme”)

*„Bibliotēkā reģistrēto pirmsskolēnu skaits ir neliels, jo biežāk reģistrējam bērnudārza audzinātājas, kuras paņem literatūru visiem grupas bērniem kopīgam darbam un lasīšanai. Tāpat arī uz dažādiem pasākumiem bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā biežāk ierodas tieši grupiņas audzinātājas pavadībā, nevis bērni ar vecākiem. Tas sarežģī bērna reģistrēšanu par pastāvīgu lasītāju.”* (filiālbibliotēka „Vidzeme”)

*„Ir maz pirmskolas vecuma bērnu, kuri jau prot lasīt, bet vecāki visai pasīvi izvēlas grāmatas saviem mazajiem bērniem, atrunājoties, ka arī mājās ir daudz nelasītu bērnu grāmatu. Turklāt daļu vecāku baida atbildība, kas jāuzņemas, ja bērns sazīmējis vai saplēsis bibliotēkas grāmatu.”* (Torņakalna filiālbibliotēka)

*„Mūsu valstī bērni bibliotēku sāk apmeklēt, kad viņš ir iemācījies lasīt, tāds ir valdošais uzskats vecāku vidū, jo mūsu ikdienas dzīvē, kad vecāki ir ļoti aizņemti, viņi nevedīs bērnu uz bibliotēku, lai viņš paspēlējās spēļu istabā. Nākamajā gadā centīsimies vecākus vairāk informēt par bibliotēkas piedāvātajām iespējām.”* (Mārtiņa filiālbibliotēka)

*„Daudzi vecāki tomēr uzskata, ka bērni ir par mazu, lai ņemtu grāmatas lasīšanai mājās un nepieraksta tos.”* (Čiekurkalna filiālbibliotēka)

*„Aizvadītajā gadā bibliotēkas darba uzdevumos liels akcents tika likts tieši uz pirmskolas vecuma bērnu iesaistīšanu par lasītājiem. Gandrīz puse no gada pasākumiem notika pirmskolas mācību iestāžu audzēkņiem. Tomēr jāsecina, ka šī lietotāju grupa nav palielinājusies. Tam ir vairāki iemesli. Pirmkārt, vecāku aizņemtība. Otrkārt, bibliotekāriem ir nepietiekamas zināšanas darbā ar bērniem, kuri jaunāki par sešiem gadiem.”* (filiālbibliotēka „Vinnijs”)

- pēc tautības (Annas, Bolderājas filiālbibliotēka)
- pēc dzimuma (Jaunciema filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Zemgale”).  
Secinājums: aktīvākas lasītājas ir sievietes
- pēc ekonomiskās vai sociālās grupas (Jaunciema, Juglas, Mākslas, Daugavas, Bolderājas, Hanzas, Bišumuižas, Mārtiņa, Mangaļu, Ziemeļvalstu, Svešvalodu, Mežciema, Sarkankalna, Zolitūdes filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Tilts”,

„Burtnieks”, „Rēzna”, „Strazds”, „Vidzeme”, „Zvirbulis”, „Laima”, „Avots”, „Pūce”). Secinājums: kopumā RCB lielākais ir skolēnu un studējošo skaits, aktīvi lasītāji ir pensionāri un nestrādājošie, vismazāk bibliotēkas izmanto strādājošie iedzīvotāji

- mikrorajonā dzīvojošo lasītāju īpatsvars attiecībā pret bibliotēkas lasītāju kopskaitu, salīdzinot 2002. un 2004.gadu (filiālbibliotēka „Vidzeme”. Secinājums: pieaudzis to lasītāju īpatsvars, kuri nedzīvo, nestrādā vai nemācās mikrorajona teritorijā. Iemesli: samazinoties darba vietām mikrorajonā, iedzīvotāju pašreizējā darba vieta ir citā Rīgas rajonā, bet bibliotēkas krājuma savdabība un plašā izvēle, salīdzinot ar citu filiālbibliotēku piedāvājumu, bibliotēkas rīkotās aktivitātes, piesaista plašu interesentu loku, turklāt, vairākās tuvākajās filiālbibliotēkās notika remonts)
  - dažāda vecuma lasītāju, kuri strādā un mācās, īpatsvars attiecībā pret lasītāju kopskaitu (filiālbibliotēka „Zemgale”)
  - lasītāju, kuri mācās, īpatsvars attiecībā pret bibliotēkas lasītāju kopskaitu, salīdzinot 2002. un 2004.gadu (filiālbibliotēka „Vidzeme”: pieaudzis to lasītāju īpatsvars, kuri mācās, 76.5% (2004.gads) un 67% (2002.gads)
  - bērnu literatūras nodaļas vai bibliotēkas lasītāju skaita pa skolām un klasēm analīze (Hanzas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Avots”, „Mežaparks”, „Zvirbulis”)
  - pēc valodām, kādās lasa (Bišumuižas filiālbibliotēka)
  - procentuāli, cik no 2000., 2001. un 2002.gadā reģistrētajiem lasītājiem ir pastāvīgi lietotāji arī 2004.g. (Mežaparka filiālbibliotēka)
- Lokālie pētījumi filiālbibliotēkās:
- aptauja CB **Bērnu literatūras nodaļā** “Tiem, kam 16+”, kas patīk vai nepatīk šīs vecuma grupas lasītājiem bibliotēkas darbā, informāciju izmantojot koncepcijas izstrādei par nodaļas bērniem un jauniešiem izveidi. Galvenie priekšlikumi: pagarināt darba laiku, vairāk datoru, nevajag tik lielu uzmanību no bibliotekāru puses,
  - lasītāju interešu noskaidrošana, veicot aptauju: **Annas** filiālbibliotēkas bērnu literatūras nodaļā (informācija noder, veidojot krājumu, pasākumus, iesaistot bērnus dažādās b-kas aktivitātēs; uzsākta ieteicamās literatūras sarakstu izpēte un apkopošana, lai veiktu mērķtiecīgu piekomplektēšanu)
  - lasītāju vēlmju noskaidrošana apkalpošanas uzlabošanai, veicot sarunas ar lasītājiem filiālbibliotēkā „**Vidzeme**”. Galvenās lasītāju vēlmes: pagarināt

darbalaiku sestdienās, lietotājus vairāk interesē informatīva reklāma, izstādes, nevis publiski pasākumi un tematiski sarīkojumi, nepieciešama publiskā bibliotēka tuvāk lasītāju dzīvesvietai, lasītāji vēlētos vairāk saņemt jaunieguvumus vienā apmeklējuma reizē, kā arī ilgāku to lietošanas termiņu u.c.

- lasītāju ieinteresētība lasīt **Imantas** filiālbibliotēkā tika noteikta, veicot aptauju. Galvenās priekšrocības: izdevīga atrašanās vieta, tuvu sabiedriskā transporta pieturai, plašas un gaišas telpas, pieejami datorpakalpojumi, lasītavā pietiekoši liels lasītāju darba vietu skaits, ērti izkārtots grāmatu krājums, profesionāla apkalpošana, piedāvātais pasākumu klāsts
- Lasītājiem izsniegtās literatūras tematikas sadalījums pēc vecuma grupām (**Bolderājas** filiālbibliotēka)
- skolēniem izsniegtās literatūras sadalījums pēc mērķa, kam literatūra nepieciešama, veicot dokumentu analīzi filiālbibliotēkā „**Vinnijs**”. Galvenais secinājums: ja 1.-9.klašu skolēniem dominē izklaides literatūra, tad vidusskolēni lasa obligāto literatūru. Nozaru literatūru izvēlas aptuveni vienāds lasītāju skaits visās vecuma grupās.
- lasītāju apmierinātība ar krājuma saturisko daudzveidību (**Mākslas literatūras** filiālbibliotēka, bet filiālbibliotēkā „**Avots**” – par lasītāju apmierinātību ar krājuma piedāvājumu dažādās valodās
- dažādu sociālo un vecumu grupu lasītāju izvēlētās literatūras tematiskās prioritātes (**Nordeķu** un **Jaunciema** filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „**Strazds**”)
- miniaptauja bērniem par interesantāko pēdējā laikā izlasīto grāmatu un grāmatu, kura ir vismīļākā (**Berģu** filiālbibliotēka)
- 2004.gada maija, jūnija un jūlija - laiks, kad notika detektīvkonkurss ”ES zem lupas” - lasītāju, apmeklējuma, izsnieguma salīdzinājums ar attiecīgajiem 2003.gada mēnešiem **Hanzas** filiālbibliotēkā. Bija vērojama pieaugoša dinamika.
- preses izdevumu izpēte, nosakot pieprasītākos preses izdevumus, ko nepieciešams pasutināt 2005.gadā (**Juglas**, **Torņakalna**, **Pļavnieku** filiālbibliotēka un filiālbibliotēka „**Laima**”, „**Avots**”, „**Zemgale**”), nosakot preses izmantošanas efektivitāti (**CB Bērnu literatūras nodaļa**)
- lasītāju aptauja par kluba “Runāsim latviski” darbību (filiālbibliotēka **Zemgale**),

- dalība LU Sociālo zinātņu fakultātes Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes nodaļas studentu zinātniskajos darbos, veicot anketēšanu filiālbibliotēkā,
- vairāku augstāko mācību iestāžu studentu pētījumi atspoguļo visas Rīgas Centrālā bibliotēka pašreizējo kopainu:
  - maģistra darba “Mūsdienu tautas bibliotēku bibliotekārs (uz Rīgas Centrālās bibliotēkas bāzes)” ietvaros veiktais kvantitatīvais un socioloģiskais pētījums (izstrādājusi **Tornakalna** filiālbibliotēkas vadītāja Velga Bāliņa). Daži secinājumi: bibliotēkās pārsvarā strādā sievietes; bibliotekāri par būtiskāko īpašību atzīst profesionālo kompetenci, taču lasītāji – bibliotekāra komunikatīvās īpašības; lasītāji bibliotekāru raksturo kā cilvēku, kurš grib palīdzēt lietotājiem, turklāt viņš izstāro pietiekamu pašpaļāvību, lai lasītājs viņu novērtētu kā par sevi un savu kompetenci pārliecinātu profesionāli un uzticamu sabiedroto informācijas iegūšanai. Tomēr bibliotekārs, būdams zinošs cilvēks, reizēm atļaujas pret lietotāju demonstrēt savu pārākumu vai izrādīt, ka jūtas traucēts. Pētījumā tika konstatēts, ka stereotips par bibliotekāri kā pelēku peli sāk bālēt, bet stereotips par briļļainu čūsku uz bibliotekāri tik pat kā nav attiecināms. Vairākums bibliotekāru nav vecmodīgas vai sievietes gados, kuras, turklāt, vēl ir vecmeitas vai ar dīvainībām, taču arī par elegantām un valdzinošām būtnēm tās saukt vēl pārāgri. Tomēr kaut ko bibliotekārs no citiem cilvēkiem atšķiras, taču tas nav ne pedantiskums vai neelastība, ne apziņa, ka bibliotekārs ir vienīgais zināšanu tempļa atslēgu glabātājs, un tāpēc var kādu ierobežot. Visnoturīgākais ir stereotips par bibliotekāru kā cilvēku, kurš grāmatas var lasīt arī darba laikā, jo to tiražē arī bibliotēku apmeklētāji. Bibliotekāram nav jākaunas par savu profesiju, taču mūsdienu bibliotekāram vara nepieder.
  - maģistra darba „Pakalpojumu kvalitāte un klientu apmierinātība Rīgas Centrālajā bibliotēkā” ietvaros veiktais socioloģiskais pētījums (izstrādājusi **RCB Bibliotēku dienesta** galvenā bibliotekāre Gaļina Bocika Rīgas Tehniskajā universitātē)

Lai informētu savus lasītājus par krājumu bibliotēkas rīko gan jaunieguvumu, gan tematiskās izstādes. Gada aktuālākā tēma – Latvija ES un NATO.

Lai informētu lasītājus, popularizētu bibliotēku, tiek rīkoti dažādi pasākumi (sk. sadaļu – „Bibliotēku publicitāte”).

**Bišumuižas, Bergū, Ilģuciema, Mārtiņa** un citās filiālbibliotēkās mazo lietotāju vidū populāras ir grāmatu kastes informācijas resursiem.

**Bolderājas** filiālbibliotēkā lietotāju ērtībai veikta grāmatu marķēšana ar speciālām uzlīmēm piedzīvojumu un fantāzijas literatūrai, dzejai, krājumiem, bet Daugavas filiālbibliotēkas bērnu literatūras nodaļā uzsākta jaunākā skolas vecuma bērniem adresētās literatūras marķēšana, uz grāmatu muguriņām tiek uzlīmēts dzeltenas krāsas kvadrātiņš ar burtu J un autorzīme.

Nīderlandes ceļojošā pasta grāmatas ar **LNB Bērnu literatūras centra** starpniecību ciemojās Grīvas, Imantas, Čiekurkalna, Vidzemes, Sarkandaugavas un filiālbibliotēkā “Zvirbulis”.

2004.gadā aktivizējies darbs, lai nodrošinātu informāciju, dokumentu piegādi cilvēkiem ar īpašām vajadzībām:

RCB tiek veikta grāmatu piegāde mājās: CB Pieaugušo literatūras nodaļa, Juglas, Daugavas, Bolderājas, Ilģuciema, Bišumuižas, Bergū, Pārdaugavas, Čiekurkalna, Torņakalna, Nordeķu, Ķengaraga, Zemitānu, Sarkankalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka „Laima” un „Vinnijs”. To dara paši bibliotekāri, kā arī sociālo dienestu darbinieki un uzticības personas. Nereti grāmatu kopas veido grāmatas, kuru nosaukumi ir minēti paša lasītāja sastādītos sarakstos. Lasītāji tiek informēti par bibliotēku jaunieguvumiem.

Vairākās bibliotēkās lasītāju skaitā ir cilvēki ar īpašām vajadzībām: CB Pieaugušo literatūras nodaļā, Juglas, Pārdaugavas, Mākslas literatūras, Bišumuižas, Mangaļu, Ķengaraga, Mežaparka, Sarkandaugavas, Torņakalna, Zaslauka, Zemitānu filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā „Avots”.

- Rīgas Centrālā bibliotēka piedalījās Valsts aģentūras „Kultūras informācijas sistēmas” mērķprogrammā „Pakalpojumi bibliotēkās cilvēkiem ar īpašām vajadzībām”, izstrādājot projektu „Solis pretim sociālās atstumtības mazināšanai”. Projektā sadarbībā ar nevalstisko organizāciju „Vieglās valodas aģentūra” tika plānots sagatavot informatīvu izdevumu vieglajā valodā un to ievietot RCB mājas lapā. Lai šī informācija būtu pieejama cilvēkiem ar īpašām vajadzībām, veicot projektu, tiku iegādātas īpašas datorpeles un tastatūras. Projekts netika atbalstīts.
- 2004.gadā RCB krājums papildināts ar grāmatām vieglajā valodā: A.Āboliņa ”Ģeogrāfija vieglajā valodā”, L.Cīrule „Roku rokā”, kā arī ar grāmatām par reproduktīvo veselību - „Aleksis”, „Ieva”, „Ieva un Aleksis”.
- Kopš 2004.gada filiālbibliotēkas “Tilts” lasītāji varēja izmantot arī liftu. Tādējādi kopumā lifti ir divās bibliotēkās (vēl CB), bet uzbrauktuves - sešās (CB, Sarkandaugavas, Svešvalodu un Čiekurkalna filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā “Zemgale” un “Tilts”).

- Visu gadu reizi mēnesī RCB filiālbibliotēkas „**Strazds**” darbinieki ir apmeklējuši sociālās aprūpes centra „Gaiļezers” iemītniekus, kopumā izsniedzot 309 dokumentus, kā arī sniegtas uzziņas un konsultācijas Strazdumuižas 13.klases audzēkņiem un mikrorajona iedzīvotājiem ar īpašām vajadzībām.
- RCB filiālbibliotēka „**Zemgale**” sadarbojas ar Zemgales priekšpilsētas Sociālās palīdzības dienestu un organizācijas „Rūpju bērns” Zemgales priekšpilsētas nodaļu. Gada laikā notika divi pasākumi: Lieldienu pasākums bērniem ar īpašām vajadzībām (olu krāsošana un ripināšana, dziedāšana kopā ar kopas “Silavoti” dalībniekiem) un Ziemassvētku sarīkojums (bērnu apdāvināšana ar āboliem, rotaļas, bluķa vilkšana un dedzināšana, folkloras ansambļa “Kokle” un Rīgas 4.mūzikas skolas audzēkņu koncerts).
- Oktobrī akcijas “Arī garīgi slimajiem ir cilvēktiesības” sadarbībā ar Psihiatrijas centra darbiniekiem **Sarkankalna** filiālbibliotēkā tika sarīkota pacientu darbu izstāde, kurā varēja aplūkot vairāk nekā 140 lietišķās un tēlotājas mākslas darbu.
- RCB **Torņakalna** filiālbibliotēka 5.martā un 11.oktobrī rīkoja bibliotekārās stundas Rīgas 3.speciālās skolas ceturtās klases audzēkņiem. Šo nodarbību laikā bērniem tika pastāstīts un parādīts visnepieciešamākais, lai viņiem būtu priekšstats par bibliotēkas darbu. Turklāt, bērni varēja arī līdzdarboties: strādāt ar datoru, veidot savu grāmatiņu u.c.
- 27.oktobrī RCB **Torņakalna** filiālbibliotēkas darbiniece piedalījās Zemgales priekšpilsētas invalīdu biedrības „Aizvējš” kopsapulcē, kurā viņa iepazīstināja klausītājus ar bibliotēkas iespējām apkalpot cilvēkus ar īpašām vajadzībām, īpaši akcentējot mājas abonementu. Tika izplatīti arī bukleti par bibliotēkas pakalpojumiem.
- RCB filiālbibliotēkā „**Zemgale**” no oktobra divas reizes mēnesī psiholoģe Ilze Lielpētera tiekas ar vecākiem, kuriem ir bērni ar īpašām vajadzībām.
- Septiņas reizes (18.februārī, 24.martā, 21.aprīlī, 19.maijā, 10.septembrī, 15.novembrī, 7.decembrī) RCB filiālbibliotēkas „**Strazds**” darbinieki bija organizējuši pasākumus sociālās aprūpes centra „Gaiļezers” iemītniekiem šī centra telpās. Sarīkojumi bija veltīti latviešu aktieriem, viņu dzīvei un daiļradei, Dzejas dienām, kā arī rakstniekam Kārlim Skalbem.
- RCB **Grīvas** filiālbibliotēka (bērnu bibliotēka) jau tradicionāli sadarbojas ar mikrorajona iestādēm – 71.vidusskolu un Rehabilitācijas centru -, audzēkņiem 2004.gadā rīkojot pasākumu, kas veltīts rakstnieka Nikolaja Sladkova daiļradei. Turklāt bērni tika iepazīstināti arī ar bibliotēkas jaunieguvumiem.

- RCB **Sarkandaugavas** filiālbibliotēkas (bērnu bibliotēka) rīkotajās aktivitātēs tiek iesaistīti arī bērni ar īpašām vajadzībām. Viņi līdzdarbojas dramatiskā pulciņa iestudējumos, piedalās daiļlasīšanas konkursos u.c. Bibliotekāri atzīst: *“Darbojoties dramatiskajā pulciņā, bērni iegūst pārliecību par saviem spēkiem, kļūst drošāki un atraisītāki. Tas ir ļoti svarīgi bērniem ar īpašām vajadzībām. Diemžēl šāds darbs ne vienmēr bija veiksmīgs, jo, pat aktīvi darbojoties dramatiskā pulciņa mēģinājumos, šie bērni bieži nerod sevī spēkus un pašpārliecinātību, lai uzstātos lielas auditorijas priekšā. Taču ieguvums ir jau tas, ka bērni pierod kontaktēties ar vienaudžiem, jo daži no viņiem to dara tikai bibliotēkā tāpēc, ka neapmeklē skolu un mācās mājās. Turklāt šādi kontakti labvēlīgi ietekmē arī veselu bērnu morālo un ētisko attīstību. Dramatiskā pulciņa darbība veicina bērnu savstarpējo sazināšanos.*
- RCB **Juglas** filiālbibliotēka organizēja tikšanās ar Nezināmo Rīgas 4.speciālās skolas sestās klases audzēkņiem. Nezināmais – Brīvdabas muzeja koka rotaļlietu izgatavotājs, dažādu spēļu un rotaļu zinātnis Aldonis Baldiņš. Puiši iepazīna koka struktūru, svaru, izmēģināja koka vilcieniņus, pašgājējus traktoros u.c., bet skolotāja guva ierosmes vienkāršu rotaļlietu gatavošanai praktisko darbu stundās.
- RCB **Annas** filiālbibliotēka sadarbībā ar Rīgas 2.speciālo skolu veido grāmatu apskatus, tematiskas sarunas par grāmatām šīs skolas audzēkņiem, kuri divas reizes mēnesī nelielās grupiņās audzinātājas pavadībā apmeklē bibliotēku. Tematus nodarbībām nosaka skolotāja. 2004.gadā rīkoto nodarbību temati: Meteņi, Veļi, kaitīgo vielu ietekme uz cilvēka organismu. Ja īpaša tematiska pieprasījuma nav, bērni uzturas bibliotēkā, skatoties animācijas filmiņas, veidojot mozaīkmīklas, šķirstot žurnālus, stāstot spoku stāstus. Izmantojot grāmatu „Школа рисования”, tika veidota bērnu zīmēta multiplikācijas filmiņa.
- RCB **Čiekurkalna** filiālbibliotēkas darbinieki sadarbībā ar Rīgas 45.vidusskolas e klasēm (kopumā 15 bērnu ar īpašām vajadzībām) reizi divās nedēļās ierodas skolā, apmaina bērniem bibliopunkta grāmatas, kā arī rīko jauno grāmatu apskatus un sarunas par grāmatām. 2004.gada nodarbības: „Pasaka, pasaciņa”, “Puišiem par tehniku”.
- RCB **Čiekurkalna** filiālbibliotēkas darbinieki gada nogalē apmeklēja Ziemeļu rajona sociālās palīdzības dienesta Čiekurkalna filiāli, lai iepazīstinātu ar bibliotēkas pakalpojumiem, informētu par iespējām piegādāt grāmatas mājās. Dienesta filiālē izvietots bibliotēkas plakāts.
- RCB filiālbibliotēkas „**Vidzeme**” darbinieki sadarbībā ar Rīgas Strazdumuižas vājredzīgo un neredzīgo bērnu internātskolu organizējuši bērniem ekskursijas uz

---

bibliotēku, kā arī folkloras nodarbības, bērnu zīmējumu un radošo darbiņu izstādes, tematiskus pasākumus ar mīklu minēšanu, rotaļām un dziedāšanu.

- RCB filiālbibliotēkas „**Vidzeme**” darbinieki informējuši Rīgas Vidzemes priekšpilsētas sociālās aprūpes dienestu darbiniekus filiālēs „Teika”, „Vaidava, „Rauna”, kā arī Rīgas Pensionāru savienību un tās Vidzemes priekšpilsētas pensionāru apvienību par bibliotēku, tās darbību un iespējām.
- RCB filiālbibliotēku „**Avots**” reizi mēnesī nelielās grupiņas audzinātājas pavadībā apmeklēja Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātskolas audzēkņi, bet Rīgas Speciālās pamatskolas skolēniem tika organizēti tematiski pasākumi Eiropas Savienības valstu un kultūru iepazīšanai: „Kur ir Beļģija? Kāda tā ir?”, „Ko tu zini par Ungāriju?”, „Ko tu zini par Somiju?”, „Dāņi Eiropas Savienībā”, „Angļu rakstnieki – bērniem”.
- RCB **Berģu** filiālbibliotēku ekskursijā apmeklēja bērni ar plaušu slimībām, kuri uzturas Rīgas 190. diennakts pirmskolas izglītības iestādē. Šiem bērniem 21. decembrī tika organizēts pasākums „Ziemassvētku vecīti gaidot”.
- RCB **Zasulauka** filiālbibliotēkas darbinieki sadarbībā ar ģimenes atbalsta dienas centru „Cerību tilts” bibliotēkas telpās aprīlī organizēja jauniešu ar īpašām vajadzībām rokdarbu izstādi.
- RCB **Mežaparka** filiālbibliotēkas darbinieki sadarbībā ar Rīgas 5. speciālo pamatskolu organizējuši bibliotekāro punktu, grāmatu kopu no 40 dokumentiem piegādājot divas reizes gadā, kā arī piecus pasākumus skolas audzēkņiem:
  - 10.04. – 27.05. – bērnu zīmējumu konkurss „Zīmēju un dodu vārdu Mežaparka bibliotēkas rotaļlietām”,
  - 10.04 – ekskursija uz bibliotēku,
  - 15.09 – 12.10 – pasākumu cikls „Vedīsim grāmatzīmi”, kurā, soli pa solim strādājot, bērni paši izveido grāmatzīmi,
  - 5.10 – stāstījums par krāsām, to īpašībām,
  - 12.10 – sarunas par grāmatām „Pārmaiņas dabā rudenī”
  - 12.10 – pasākuma laikā tika izveidota izstāde – koks no bērnu zīmējumiem.

RCB Pieaugušo literatūras nodaļā darbojas Eiropas Savienības informācijas punkts.



## Krājumu komplektēšanas un organizācijas politika 2004. gadā

2004.gadā RCB krājumu komplektēšanu noteica „RCB krājumu attīstības un komplektēšanas pamatprincipi” (konceptija), bet galvenais jaunieguvumu avots bija RCB budžets – **243 772, 43 lati**.

Atskaites gadā RCB un filiālbibliotēku jaunieguvumi ir **92 925** eksemplāri:

• grāmatas	64 459
• audiovizuālie materiāli	1 187
• nošizdevumi	272
• attēlizdevumi	6
• elektroniskie dokumenti	237
• kartogrāfiskie dokumenti	20
• seriālizdevumi	730
• brošūras	2 702
• žurnāli	25 034

Lai arī krājumi kopumā sāk stabilizēties, 2004. gadā rekomplektēto eksemplāru skaits ir lielāks par jaunieguvumu skaitu, tāpēc CB un tās filiālbibliotēku kopējais krājums samazinājies par **101 046** eksemplāriem. 2004.gadā pavisam CB un filiālbibliotēkās rekomplektēts 193 971 informācijas nesējs.

RCB un tās filiālbibliotēku kopējais iespieddarbu krājums uz 2004. gada 1. janvāri:

<b>Krājums</b>	<b>1 240 450</b>
----------------	------------------

**01.01.2004.**

---

<b>Ienācis</b>	<b>92 925</b>
----------------	---------------

**2004.**

---

<b>Rekomplektēts</b>	<b>193 971</b>
----------------------	----------------

**2004.**

---

<b>Krājums</b>	<b>1 139 404</b>
----------------	------------------

**01.01 2005.**

---

**- 101 046**

Uz 2005. gada 1. janvāri kopējais krājums sasniedza :

**1 139 404** eksemplāru par kopējo summu Ls **1 226 567,46** (bilancē).

**57,66%** kopējā krājuma ir latviešu valodā,

**34,35%** - krievu valodā,

**3,9%** - angļu valodā ,

**4,09%** - citās svešvalodās.

Jāsecina, ka vidējais Rīgas iedzīvotāju nodrošinājums ar dokumentiem ir 1,53, bet RCB lietotāju – 12,57.

(RCB un filiālbibliotēku krājumi uz 01.01.2005. sk. tabulu pielikumā Nr. 1)

- **Komplektēšanas stratēģija**

Apstākļos, kad arvien pieaug bibliotēku lietotāju prasības, mainās arī CB krājumu komplektēšanas pamatprincipi. Tie nosaka, ka publiskā bibliotēka ir orientēta uz lietotāju interesēm, vajadzībām un ērtībām. Lietotājiem vienlaicīgi ar grāmatām dzimtajā valodā nepieciešama literatūra svešvalodās, tādējādi nodrošinot optimālu zināšanu pieejamību iedzīvotāju vidū un viņu mūžizglītību. Tāpēc 2004. gadā tika aktivizēta literatūras komplektēšana svešvalodās. Lai to nodrošinātu, Komplektēšanas un apstrādes nodaļas (turpmāk tekstā KAN) komplektēšanas grupā tika pieņemta jauna darbiniece, kura, uzsākot pildīt savus pienākumus, vispirms iepazīnās un novērtēja katras konkrētās filiālbibliotēkas krājumu svešvalodās, līdz ar to konstatējot, kā krājums ticis izmantots un kāds pieprasījums valdījis „tirgū”. Vadoties pēc summārās uzskaites grāmatām, katrā filiālbibliotēkā vairāk vai mazāk jau bija literatūra svešvalodās.

Jau pēc vairāku bibliotēku krājumu apsekošanas kļuva skaidrs, ka grāmatas svešvalodās lielākoties bija novecojušas kā fiziski, tā morāli un vairs īsti neatbilda mūsdienu lietotāju prasībām. Turklāt, filiālbibliotēku vajadzības izrādījās ļoti līdzīgas, tāpēc grāmatas tika komplektētas galvenokārt ar mērķi sekmēt un veicināt lietotāju svešvalodu apguves procesu. Tika iepirktas grāmatas paralēlās valodās, mācību grāmatas, adaptētie teksti ar kasetēm un CD ROM, visdažādāko tematu tekstu krājumi, grāmatas ar īpašu metodiku ātrākai vārdu krājuma iegaumēšanai un valodas praktiskās pielietošanas iemaņu un prasmju pilnveidošanai, pirmās grāmatiņas svešvalodās pašiem mazākajiem, cita veida nepieciešamā nozaru literatūra u.c. Novārtā netika atstāta arī daiļliteratūra. Piekomplektēšana tika veikta, uzklusot bibliotekāru atsauksmes un vēlmes, kā arī sniegta praktiska palīdzība krājumu rekomplektēšanas gadījumos.

Nākošais solis bija nepieciešamība izpētīt piedāvājumu grāmatu tirgū. Iepazīšanās ar to parādīja, ka grāmattirgotāji iepērk šī profila literatūru, taču nelielā skaitā, lai nodrošinātu

noietu. Piedāvāta tika galvenokārt mācību literatūra, vārdnīcas un daiļliteratūra angļu valodā. Rīgas lielāko grāmatnīcu tirgziņi uzsākuši arī pasūtījumu pieņemšanu, izmantojot ārzemju lieltirgotāju pakalpojumus. Ar Rīgas lielāko grāmatnīcu tirgziņiem tika nodibināti kontakti, un tie izvērtās par sekmīgu sadarbību. Šo kontaktu rezultātā, RCB varēja iegādāties enciklopēdiju „Britannica” uz ļoti izdevīgiem noteikumiem.

Sadarbība ar vēstniecībām un citām ārzemju institūcijām deva zināmu ieguldījumu RCB krājumu papildināšanai. Vairāku projektu rezultātā tika sarūpēti informatīvi materiāli par vairākām valstīm, kā arī grāmatiņas bērniem 4 valodās: angļu, vācu, franču un itāļu.

- **Iespieddarbu un citu informācijas nesēju komplektēšana 2004. gadā.**

Kopā ar papildfinansējumu gada beigās grāmatu un citu informācijas nesēju iegādei izlietoti **Ls 243 772,42**

Gada laikā saņemto dokumentu vidējā cena – Ls 3,06 (ietverot visus piegādes avotus).

Neskatoties uz ievērojamo finansējumu, katrs RCB lietotājs vidēji gadā saņēma tikai 1,2 jaunieguvumu, tai skaitā 0,61 grāmatu jaunieguvumu. Tas nespēj nodrošināt aizvien pieaugošos lietotāju pieprasījumus pēc grāmatām, periodiskajiem izdevumiem un audiovizuālajiem dokumentiem.

Šā gada laikā RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļa veikusi **67 651** eksemplāru jaunieguvumu (grāmatu, audiovizuālo izdevumu, elektronisko informācijas nesēju) par kopējo summu Ls **206 460,39** apstrādi. **15 283** nosaukumiem izveidoti elektroniskie apraksti.

Iepirkumi veikti apmēram **70** informācijas nesēju iegādes vietās (grāmatu bāzē, grāmatu apgādos, Latvijas valsts vēstures arhīvā, valsts bezpeļņas SIA „Latvijas televīzija”, Liepājas Pedagoģiskajā akadēmijā u. c.).

Kopā 2004. gadā Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku krājumi papildinājušies ar **92 925** eksemplāriem. No tiem **67 651 apstrādāti centralizēti**, abonējot saņemti **25 034** eksemplāri žurnālu.

Ārpus centralizētās apstrādes krājumos ienākuši **240** eksemplāri (Ziemeļvalstu literatūras bibliotēka).

Grāmatas un citi informācijas nesēji iepirkti:

latviešu valodā –	<b>67,85%</b>
krievu valodā -	<b>23,03%</b>
angļu valodā -	<b>6,23%</b>
pārējās svešvalodās –	<b>2,89%.</b>

(sadalījumā pa valodām ieskaitīti arī žurnāli)

---

Saņemto dokumentu skaits pa nozarēm:

daiļliteratūra - **25 749 eks.**

sabiedriski politiskā literatūra - **14 052 eks.**

māksla - **5 656 eks.**

Lielāks nekā iepriekšējos gados bija grāmatu un citu informācijas nesēju piedāvājums pirmsskolas un jaunākā skolas vecuma bērniem.

2004. gadā KAN darbinieki kopā ar Bibliotēku dienestu organizēja tikšanos ar grāmatu apgāda „Jānis Roze” direktori Renāti Punku, grāmatu apgādu „Nordik” un „Tapals” redakcijas darbiniekiem.

Starptautiskajā Frankfurtes grāmatu gadatirgū piedalījās KAN galvenā bibliotekāre Lora Viļķina. Komandējuma mērķis:

- iepazīties ar ārzemju izdevniecību piedāvājumiem;
- nodibināt kontaktus, kas ļautu iegādāties informācijas nesējus nepastarpināti un ar atlaidēm;
- iepazīties ar bibliotēku programmu.

Gadu gaitā Frankfurtes mese izveidojusies par pasaulē lielāko izdevējdarbības un grāmatniecības forumu. Šis grāmatu valstības apmeklējums ļāva iegūt daudz jaunas informācijas un deva daudz jaunu ierosmju, kā arī palīdzēja efektīvāk organizēt komplektēšanas darbu un apgādāt RCB un filiālbibliotēkas ar jaunāko literatūru.

### • **Depozitārija darbs**

Atskaites gadā RCB un filiālbibliotēku fondu organizācijā nepārvērtējama loma ir RCB depozitārijam:

- Aktīvā depozitārija sektorā stabilu vietu ieņem un arvien aktīvāk tiek izmantota videotēka. 2004.gadā tā papildinājusies ar 120 vienībām.
- Pasīvā depozitārija fonds apmierina filiālbibliotēku pieprasījumus pēc reti izmantojamas literatūras. 2004.gadā šim fondam vislielākais papildinājums filiālbibliotēkas “Tilts” nodotās notis 11 146 ekseplāri. Līdz ar to Pasīvā depozitārija krājums pieaudzis divas reizes un gadu nobeidzot ir 23 912 vienības.
- Depozitārija apmaiņas fonds atskaites gadā no filiālbibliotēkām, kā arī no privātpersonu dāvinājumiem atlasījis un pieņēmis 13 549 eksemplārus informācijas nesējus (galvenokārt grāmatas un nošu izdevumus).

No Depozitārija apmaiņas fonda atskaites gadā nodotas 13 211 vienības gan RCB 36 filiālbibliotēkām, gan reģionu bibliotēkām Latvijā (Daugavpils, Valmiera, Preiļi, Jēkabpils, Jelgava), kā arī:

- skolu bibliotēkām un pirmskolas mācību iestādēm;
- bērnnunamiem, patversmēm, pansionātiem un sociālām mājām
- slimnīcām;
- Rīgas Doma kora skolai.

Aktīva sadarbība izveidojusies ar 33 iestādēm, kurām 2004. gadā nodotas 7493 grāmatas.

Turpinās Depozitārija sadarbība ar “Latvijas Avīzi” akcijas “No rokas rokā” ietvaros.

Lielo darba apjomu Depozitārijam varētu atvieglot datora nodrošinājums, kuru cer sagaidīt 2005. gadā. Aktuāli jautājumi RCB krājuma komplektēšanā un organizācijā bija prioritāri, atskaites gadā cieši saistīti ar bibliotēku tīkla optimizāciju, telpu remontiem, ar Rīgas publisko bibliotēku datorizāciju un elektroniskā kataloga veidošanu. Tādēļ paliek RCB direkcijas un Bibliotēku dienesta redzeslokā.

#### • **Krājuma pārbaudes**

Filiālbibliotēku krājumu uzskaites precizēšanai Torņakalna, Zemitānu filiālbibliotēkā pabeigta krājumu pārbaude, filiālbibliotēkā “Avots”, “Strazds” un Daugavas filiālbibliotēkā veikta krājumu pārbaude, sagatavošanas darbi krājumu pārbaudei uzsākti Čiekurkalna, Grīziņkalna, Hanzas filiālbibliotēkā.

2004. gadā radikāli mainīts un uzlabots fonda izvietojums, veicot telpu renovāciju filiālbibliotēkā “Laima”, pārkārtojot un rekonplektējot krājumu Nordeķu filiālbibliotēkā, filiālbibliotēkā “Rēzna”, kā arī RCB bērnu literatūras nodaļā.

## Uzziņu un informācijas darbs

Informācijas sabiedrības veidošanās procesā aizvien lielāku un nozīmīgāku lomu iegūst informācija. RCB un tās filiālbibliotēkās galvenais uzdevums 2004.gadā bija nodrošināt lietotājiem pieeju vajadzīgajai informācijai. Lai to veiktu, nepieciešama prasme un iespējas operatīvi sameklēt, atlasīt un sakārtot informāciju. Uzziņu informacionālais darbs tika veikts, izmantojot gan tradicionālos, gan elektroniskos informācijas avotus.

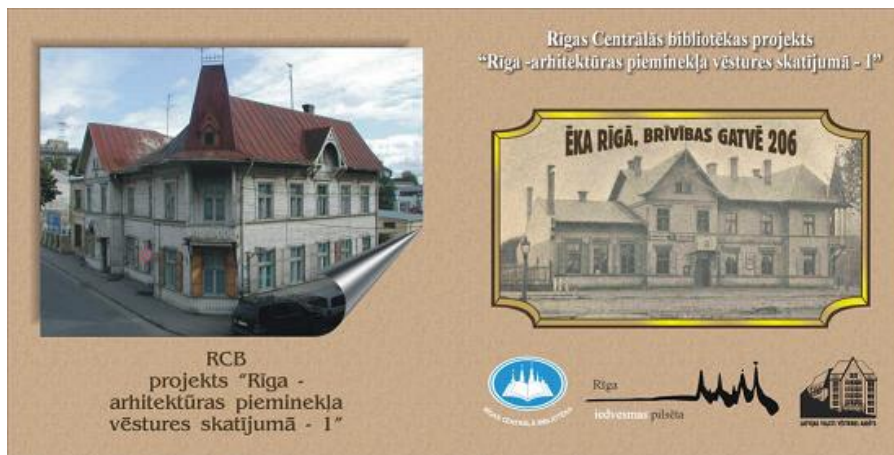
Veicot uzziņu informacionālo darbu pilnvērtīgāka informācijas meklēšana ir bibliotēkās, kuras ir automatizētas. Rīgā tāda ir RCB un tās 25 filiālbibliotēkas. Gandrīz visās no tām ir interneta pieslēgums (izņemot divas filiālbibliotēkas), turklāt 11 filiālbibliotēkās ir Rīgas Domes apmaksāts internets, ko lasītājiem iespējams izmantot bez maksas. Uzziņu informacionālajā darbā plaši tiek izmantotas elektroniskās datu bāzes: Lursoft, NAIS, EBSCO, Latvijas portāli internetā Google, Tvnet, Delfi, Apollo, kā arī ārzemju katalogi. Lai atvieglotu lasītājiem informācijas meklēšanu un bibliotekāriem konsultatīvo darbu, vairākās filiālbibliotēkās tiek veidotas vispieprasītāko interneta adrešu kartotēkas.

Automatizētajās bibliotēkās uzziņu darbā galvenokārt informācija tiek meklēta RCB elektroniskajā katalogā (veidots programmatūrā ALISE), kas atspoguļo visas sistēmas fondu un katra izdevuma atrašanās vietu (izņemot filiālbibliotēku "Pūce", kura veido savu elektronisko katalogu programmatūrā LIIS). Tā kā bibliotēku darbiniekiem bija iespēja apmeklēt kursus, kuros apguva detalizētu Latvijas Nacionālās bibliotēkas Bibliogrāfijas institūta analītikas datu bāzes izmantošanas prasmi, uzlabojies bibliotēkas lietotāju apkalpošanas darbs, izmantojot šo datu bāzi. Automatizētajās bibliotēkās izraksti sistemātiskajā rakstu kartotēkā tiek veikti tikai par atsevišķiem, ļoti aktuāliem un nozīmīgiem jautājumiem.

2004.gadā turpināts darbs pie novadpētniecības elektroniskās datu bāzes izstrādes. 2004.gadā šim procesam pievienojušās vairākas bibliotēkas. Datu bāzes dalībnieces vēl nav visas filiālbibliotēkas, tas lielā mērā saistīts ar bibliotēku neapmierinošo tehnisko nodrošinājumu. Katra no filiālbibliotēkām datu bāzē ievada datus par materiāliem, kas atspoguļo tās mikrorajonā esošos ievērojamus vēstures, kultūras un dabas pieminekļus, izglītības iestādes, informāciju par novadniekiem. Katra no filiālbibliotēkām ienesīs savu artavu, veidojot kopīgo novadpētniecības datu bāzi, līdz ar to materiāli būs visiem lietotājiem attālināti pieejami.

Nozīmīgs notikums novadpētniecības materiālu popularizēšanā ir projekta "Rīga – arhitektūras pieminekļu vēstures skatījumā" realizācija. Projektā piedalījās filiālbibliotēka "Vidzeme" un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka un tā rezultātā tapušas divas elektroniskās

publikācijas. Kompaktdiskā “Rīga – arhitektūras pieminekļa vēsturiskajā skatījumā - 1” apkopoti novadpētniecības materiāli par ēku Brīvības ielā 206 laika posmā no 1895. līdz 1940.gadam. Šeit ietverta gan ēkas būvniecības vēsture, gan ar ēku saistītās kultūras aktivitātes, gan bibliotēkas vēsture. Kompaktdisks tapis ar Rīgas Domes Kultūras pārvaldes un Latvijas Vēstures arhīva atbalstu.



*Kompaktdisks “Rīga – arhitektūras pieminekļa vēsturiskajā skatījumā - 1”*

Kompaktdisks “Rīga – arhitektūras pieminekļa vēsturiskajā skatījumā – 2” guva Valsts KKF atbalstu. Tas veltīts kultūrvēsturisko objektu kompleksam tajā Vecmīlgrāvja daļā, kura pazīstama ar nosaukumu Ziemeļblāzma un kurā mājvietu radusi RCB Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka. Disks apkopo materiālus par tādiem kultūrvēsturiskiem objektiem kā bezalkohola biedrība “Ziemeļblāzma”, Zaļā skola, Burtnieku nams u.c. laika posmā no 1886. līdz 1927.gadam. Kompaktdiski ietver ne tikai materiālu bibliogrāfiskos aprakstus, bet arī nozīmīgāko vienību pilnus tekstus. Materiāli aplūkojami arī RCB mājas lapā.



*Kompaktdisks “Rīga – arhitektūras pieminekļa vēsturiskajā skatījumā – 2”*

RCB filiālbibliotēku darbinieki, analizējot savu darbu, atzīmē, ka 2004.gadā bibliotēku lietotāji visvairāk interesējušies par šādām tēmām: Latvijas vēsture, prezidenti, dažādi politikas jautājumi, Latvijas ekonomika, informācija par ES dalībvalstīm, kultūrvēstures jautājumi un Latvijas arhitektūras pieminekļi, pils un muižas, ekoloģija, globalizācijas

problēmas un dabas katastrofas, dažādu atkarību radītās problēmas – alkoholisms, narkomānija, datoratkarība un sociālās problēmas sabiedrībā un bērnu tiesības – bezpajumtnieki, mazgadīgo noziegumi, ubagošana. Literatūras saraksti, kas tiek sastādīti, izpildot sarežģītās uzziņas, tiek apkopoti uzziņu arhīvā.

Filiālbibliotēkās, kurās vēl nav datoru, uzziņu informacionālajā darbā galvenokārt tiek izmantoti alfabētiskais un sistemātiskais katalogs, sistemātiskā rakstu kartotēka, tematiskās kartotēkas. Notiek regulārs darbs ar uzziņu bibliogrāfiskā aparāta sastāvdaļām: salīdzināšana ar fondu, regulāra kartotēku papildināšana, jaunu rubriku veidošana, novecojušu materiālu atlase. 2004.gadā bibliotēkas sistemātiskajā rakstu kartotēkā veidojušas šādas jaunas rubrikas: ES un Latvija, reliģijas Latvijā, Rīgas pilsētībūvniecība, studijas ārzemēs, netradicionālās ārstniecības metodes, netradicionālā lauksaimniecība, sieviete zinātnē, politikā un biznesā, datori un veselība, sociālā aprūpe, atkarību radītās problēmas, mediju māksla un video u.c.

Katrā filiālbibliotēkā novadpētniecības kartotēkas organizācijai tiek pievērsta īpaša uzmanība. Šie materiāli ir populāri lasītāju, īpaši jauniešu vidū. Regulāri kartotēkas tiek papildinātas ar jaunāko literatūru par mikrorajona ievērojamiem cilvēkiem un vietām. Piemēram, Annas filiālbibliotēka papildinājusi kartotēku ar šādām jaunām rubrikām: Mazākumtautības Maskavas forštatē, Grebenščikova vecticībnieku draudze un dažas vecticībnieku dzimtas. Daugavas filiālbibliotēka apkopojusi materiālus par Rīdziņu un Daugavas nedēļu, filiālbibliotēka “Strazds” turpina apkopot materiālus par Juglas apkārtni u.c.

Īpaši populāriem un aktuāliem jautājumiem tiek veidotas tematiskās kartotēkas. Daudzās bibliotēkās liels palīgs darbā ar daiļliteratūras uzziņām ir Daiļliteratūras darbu nosaukumu kartotēka. Mākslas literatūras filiālbibliotēkā ir Lugu kartotēka, jo šajā bibliotēkā ir specializēta Dramaturģijas lasītava. Bolderājas filiālbibliotēkā izveidotas kartotēkas “Dzīvo zeme” (ekoloģija, dabas stihijas, dabas parki, upes, jūras), “Latviešu svinamās dienas”, “Krievu svinamās dienas”, “Astroloģijas pasaulē”. Filiālbibliotēkā “Vidzeme” jau daudzus gadus lasītāju vidū populāras kartotēkas “Skolēnu pašizglītībai” (papildmateriāli literatūrzinātnē un folklorā), “Gadskārtu ieražas”. Zemitānu filiālbibliotēkā izveidota tematiskā kartotēka “Mūsu pilsētas nākotne” (Rīgas attīstības plāns un nākotne), Imantas filiālbibliotēkā lasītājiem pieejama kartotēka “Ko nozīmē mans vārds?”, Mežciema filiālbibliotēkā – “Profesijas” un “Izglītība Latvijā un ārzemēs”.

Lai lasītājiem būtu vieglāk orientēties bibliotēkas uzziņu aparātā daudzās bibliotēkās tiek rīkotas bibliotekārās stundas un ekskursijas. Filiālbibliotēkā “Rēzna” un Ilģuciema filiālbibliotēkā tajās galvenokārt iepazīstina ar uzziņu literatūru un citiem informācijas avotiem. Filiālbibliotēka “Tilts” organizēja ekskursiju Informācijas sistēmu menedžmenta augstskolas studentiem, lai iepazīstinātu ar bibliotēkas krājuma daudzveidību un tā veidošanas



specifiku. Mažaparka filiālbibliotēkā organizētajās bibliotekārajās stundās pēc stāstījuma par bibliotēku dalībniekiem bija jāatrod literatūra lasītavas fondā un interneta portālā Google par izlozēto tematu. Lai vairāk ieinteresētu 1.-2. klašu skolēnus, Hanzas filiālbibliotēkā bibliotekārās stundas notika kā teatrāli uzvedumi. Vasaras brīvdienās Imantas filiālbibliotēkā darbojās “Mazo bibliotekāru skola”, kuras dalībnieki apguva bibliotekārā darba iemaņas. Viņi iemācījās kārtot krājumu, apkalpot lasītājus, paši izvēlējās izstādes tematu un sameklēja atbilstošus informācijas avotus. Apmācību kursu beidzot, bērni saņēma diplomus.

Bibliotēku lietotāji iecienījuši tematiskās mapes, jo tajās atrodami interesējošo materiālu pilnie teksti. Mapes, kurās tiek vākti un apkopoti aktuāli, bieži pieprasīti materiāli, veido visas filiālbibliotēkas. Īpaša uzmanība tiek veltīta novadpētniecības mapēm. 2004.gadā sakārtotas jaunas mapes: “Datoratkarība” (filiālbibliotēkā “Pūce”), “20.gs. mākslas stili un dizains” (Mākslas literatūras filiālbibliotēkā), “Globalizācija”, “Gēnu inženierija”, “Terorisms pasaulē” (Ķengaraga filiālbibliotēkā), “Pedagoģijas un izglītības vēsture” (Pļavnieku filiālbibliotēkā), “Ģenētika, klonēšana” (filiālbibliotēkā “Vinnijs”), “Dabas katastrofas”, “Bērni ar īpašām vajadzībām”(Torņakalna filiālbibliotēka), “Populārā mūzika” un “Reliģijas Latvijā” (Bišumuižas filiālbibliotēkā), “Rīgas pilsētas galvas” (Daugavas filiālbibliotēkā), “Vārnu ielas vēsture” (Grīziņkalna filiālbibliotēkā), “Sports” (bērnu bibliotēkā “Mārtiņš”) u.c. Mežaparka filiālbibliotēkā apkopoti interesanti materiāli par ES valstu pilsētām Mežaparka ielu nosaukumos – Gdaņska, Hamburga, Stokholma u.c.

Apkopojot RCB filiālbibliotēku pārskatos uzrādīto informāciju, populārākās tematiskās mapes iepriekšējā gadā bijušas: “Latvija un ES”, “Latvijas prezidenti”, “Latvija ceļotājiem”, “Latvijas arhitektūras pieminekļi”, “Vides aizsardzība”, “Darba tiesības”, “Dažādu lietu vēsture”, “Alkohola un narkotisko vielu atkarību radītās problēmas” u.c.

Lai būtu iespējams orientēties plašajā materiālu klāstā mapēs, Torņakalna filiālbibliotēka un “Vinnijs” izveidojušas alfabētisko tematisko rādītāju.

Ar RCB saņemtajiem jaunieguvumiem iepazīstina elektroniskā kataloga sadaļa “Jaunami”, Jaunumu dienas, īslaicīgas un pastāvīgas jaunieguvumu izstādes, kartotēkas un literatūras apskati, literatūras saraksti. Popularizējot jaunieguvumus, Vidzemes filiālbibliotēka lielu vērību pievērš nozaru literatūrai, vienu reizi ceturksnī izliekot jaunieguvumus dažādās nozarēs.

Bibliotēkas, kurām nav iespēja strādāt ar elektronisko katalogu, var iepazīties ar visu filiālbibliotēku kartotēku, kura tiek veidota RCB Bibliotēku dienestā. Komplektēšanas un apstrādes nodaļa veido jaunāko grāmatu sarakstu “Latvijas grāmatu apgādi un izdevniecības piedāvā” – tā ir aktuālākā informācija par izdevumiem Latvijā. Torņakalna, Ilģuciema,

Ķengaraga, Zasulauka, Bolderājas filiālbibliotēkās, kā arī filiālbibliotēkā “Mārtiņš”, “Rēzna”, “Pūce” jaunieguvumu izstādes regulāri papildina literatūras apskati.

Atsevišķās bibliotēkās notiek diferencēta lasītāju informēšana par jaunāko literatūru, galvenokārt skolu pedagogi. Bolderājas filiālbibliotēkas bibliotekāri sagatavojuši literatūras apskatus “Komētforts pret Daugavgrīvas naftas terminālu”, “Latviešu kultūra Eiropas kontekstā”; filiālbibliotēka “Pūce” – “Grāmata skolai”, “Izglītojoša rakstura literatūra”, “Jauniešu literatūra”; Imantas filiālbibliotēkā – “Grāmata mūsu rokās”, “Pieklājības stundas”, “Higiēnas kultūra”, “Drošības ABC”.

Pēc Latgales priekšpilsētas Izpilddirekcijas lūguma filiālbibliotēkas “Avots”, „Rēzna”, „Pūce” speciālisti sastādījuši bibliogrāfisko sarakstu par mikrorajona kultūras un izglītības objektiem, bet Grīziņkalna filiālbibliotēkā tapis bibliogrāfisks saraksts “Grīziņkalna skices”. Bišumuižas filiālbibliotēkā vidējo mācību iestāžu audzēkņiem sastādīti bibliogrāfiskie saraksti “Ādas pirmatnējā apstrāde”, “Dabas līdzekļu pielietošana kosmētikā”, “Seno romiešu apģērbs”. Nordeķu filiālbibliotēka Rīgas ebreju vidusskolas skolotājai sagatavojuši bibliogrāfisko sarakstu par dzejnieci Annu Ahmatovu un tās atdzejotāju Amandu Aizpurieti. Juglas filiālbibliotēka veidojusi literatūras sarakstus: “Pasaules bestsellers”, “Lata romāns”, “Tev ir jauns draugs”, “Skolas romāns”. Berģu filiālbibliotēkā tapis bibliogrāfisks saraksts par Berģu vēsturi. Vidzemes filiālbibliotēka sava mikrorajona skolu latviešu valodas skolotājiem regulāri sastāda bibliogrāfiskos sarakstus velītus rakstniekiem. 2004.gadā apkopota literatūra par V.Plūdoni, J.Klīdzēju, J.Peteru, M.Stārasti. Jaunciema filiālbibliotēka veidoja informācijas avotu sarakstus 7. pamatskolas pedagogiem un skolēniem.

Uzziņu informacionālajā darbā arī tiek izmantotas iespējas, ko piedāvā RCB Starpbibliotēku abonements, aktīvais un pasīvais deponētārijs, kā arī bieži vien literatūra tiek meklēta tuvāko filiālbibliotēku fondos.

Lai atvieglotu bibliotekāru uzziņu darbu, veidojot izstādes un organizējot pasākumus, Bibliotēku dienests sagatavoja ievērojamu notikumu un jubilāru sarakstu 2005.gadam, kurš tika ievietots RCB izdevuma “Jaunās Vēstis” 2004.gada novembra numurā un pieejams arī RCB mājas lapā.

RCB Bibliotēku dienesta galvenais bibliogrāfs veido jaunākās profesionālās literatūras apskatus. Tie tiek nolasīti RCB Informācijas dienās un publicēti izdevumā “Jaunās Vēstis”. Regulāri papildināta mape “Publikācijas par RCB un filiālbibliotēkām”. Sastādīts bibliogrāfiskais saraksts “Publikācijas 2004.gadā”, kurā apkopotas publikācijas presē, elektroniskās publikācijas un nepublicētie materiāli par RCB. Bibliogrāfiskais saraksts ievietots izdevumā “Gadagrāmata 2004”.

---

RCB Bibliotēku dienests koordinē uzziņu informacionālo darbu un novadpētniecības datu bāzes tapšanas procesu. Sniegtas 18 konsultācijas uz vietas filiālbibliotēkās.

Jāatzīmē daudzu bibliotēku sadarbība ar citām iestādēm un institūcijām, kas pilnveido arī uzziņu informacionālo darbu un lasītāju iespējas iegūt nepieciešamo informāciju. Sadarbības rezultātā Centrālajā bibliotēkā pieejami tādi materiāli, kā: Rīgas Domes sēžu materiāli (disketēs), Ziemeļvalstu Ministru Padomes Informācijas biroja bibliotēkas ikmēneša ziņu izdevumi u.c. informatīva rakstura materiāli, kā arī Lietišķās Informācijas dienesta normatīvie likumdošanas aktu materiāli, likumu grozījumi un labojumi. Hanzas filiālbibliotēka sadarbojas ar Rīgas narkomānijas profilakses centru un ES informatīvo centru, Svešvalodu filiālbibliotēka – ar Starptautisko praktiskās psiholoģijas institūtu, Bergu filiālbibliotēka – ar Brīvdabas muzeju. Ziemeļvalstu literatūras filiālbibliotēka saņem literatūras dāvinājumus no Ziemeļu Ministru Padomes informācijas biroja un rīko kopīgus literāros un kultūras pasākumus ar Ziemeļvalstu vēstniecībām. Bišumuižas un Bolderājas filiālbibliotēka piedalījies TV raidījuma “Ielas garumā” tapšanā.

## Starpbibliotēku abonements

Neviena bibliotēka nevar iekļaut savā krājumā visus informācijas avotus. Ja kādas RCB filiālbibliotēkas lasītājs ir izmantojis visu iespējamo informāciju sev tuvākajā bibliotēkā, bet nav atradis vajadzīgos materiālus, sāk darboties SBA vai SSBA. RCB SBA rīcībā ir Latvijas un ārzemju bibliotēku tīkls ar visaptveroša satura, dokumentu tipu un veidu krājumu, kas dod iespēju ikvienam saņemt informāciju no jebkuras bibliotēkas, pašam to, iespējams, nemaz neapmeklējot.

RCB Starpbibliotēku abonementa (SBA) galvenā funkcija ir nogādāt līdz katram lasītājam viņa pieprasīto grāmatu vai cita veida informāciju: kopijas, fotomateriālus, informāciju par grāmatas atrašanās vietu gadījumos, kad SBA kārtā neizsniedz bibliotēkas vienīgo eksemplāru utt. Pieprasījumu izpildē tiek pielietotas kā tradicionālas, tā arī mūsdienīgas interneta un elektroniskās meklēšanas sistēmas.

2004.gadā SBA pakalpojumus izmantoja 37 no 46 Rīgas pilsētas bibliotēkām. **Izpildīti 2 096 pieprasījumu no 2 259** (2003.gadā – izpildīti 1 830 no 1 934). Visaktīvāk SBA pakalpojumus izmantojusi Centrālā bibliotēka (437 pieprasījumi), Hanzas filiālbibliotēka (209 pieprasījumi), Ķengaraga filiālbibliotēka (207 pieprasījumi), filiālbibliotēka “Vidzeme” (152 pieprasījumi). Jākonstatē, ka Rīgas Centrālā bibliotēka SBA darbā arvien lielāku apjomu ieņem elektroniskā informācija.

Pieprasījumu sadalījums pa valodām:

- latviešu valodā – 1 554,
- krievu valodā – 435,
- angļu valodā – 194,
- vācu valodā – 47,
- itāļu valodā – 16,
- citās svešvalodās – 13.

Ar katru gadu palielinās grāmatu pieprasījumi angļu valodā socioloģijā, psiholoģijā, uzņēmējdarbībā, tieslietās, atbilstoši augstskolu mācību procesam.

RCB filiālbibliotēkās sadarbībā ar SBA tika organizētas 24 izstādes, piemēram,:

“Necerēdams ne uz slavu, ne uz zeltu” - par Jāni Grīziņu (Grīziņkalna filiālbibliotēkā)

“Pasaciņa atkal skani” – Andersena jubilejai (Sarkandaugavas filiālbibliotēkā)

“Viena bezdelīga lido – Tautas dzejnieks Jānis Sudrabkalns” (Mežaparka filiālbibliotēkā)

“Latviešu valoda vēstures dzirnakmeņos” – (Hanzas filiālbibliotēkā)

“1905. gads Latvijā” – (Centrālā filiālbibliotēkā)

sastādīti 7 literatūras saraksti:

Holokausts Latvijā

Psihoterapeits Jānis Zālītis

Vācu arhitekts Rūdolfs Šteiners (1861 – 1925) un viņa celtnes

Kustību koordinācija pirmskolas vecumā

Latviešu uzvārdu izcelšanās vēsture

Maltas Ordenis un Malta

1905. gads Latvijā

veiktas 39 vienkāršās un sarežģītas bibliogrāfiskās uzziņas, piemēram,:

Benjamiņš Jēgers un viņa darbi

Ēbreju mītoloģija

Rīgas muižiņas

Fotomākslinieks Anrī Kartjē- Brenson

Lēdija Hamiltone

Eva Brauna fotogrāfijās

Latvijas Armijas reglaments no 1920. – 1940. gadam

Benito Mussolini Otrajā pasaules karā

Novadpētniecības darbā SBA izsūtīja filiālbibliotēkām retās grāmatas un to izlases kopijas.

Ievērojot filiālbibliotēku pieprasījumus ir izveidotas šādas tematiskās mapes: „Latvijas bibliotēku vēsture”, “Mūsu rakstnieki”, “Rīgas Latviešu biedrība laiku lokos”, “Materiāli izstādēm un apskatiem” .

No ārvalstu bibliotēkām SSBA kārtā saņemtas 64 grāmatas (SSBA izmantoja Mūzikas filiālbibliotēka “Tilts” un Svešvalodu filiālbibliotēka):

- no Zviedrijas - 21
- no Norvēģijas – 25,
- no Dānijas – 7,
- no Vācijas – 8,
- no ASV – 3.

2004.gadā SBA pakalpojumi tika sniegti arī citām iestādēm vai organizācijām: Rīgas Domei, Rīgas Latviešu biedrībai, Stradiņa Medicīnas universitātei, Latvijas Mākslas akadēmija, Latvijas Universitātei, Dizaina un lietišķās mākslas koledžai, Latvijas Nacionālo karavīru biedrībai, Bērnu veselības centram. Izpildīti visi 513 pieprasījumi.

Svarīgākie notikumi SBA darbā:

- no 2004.gada 1.februāra RCB SBA darbu veic divi darbinieki, jo ir ievērojami audzis darba apjoms.

- 
- Līdz ar otras štata vietas piešķiršanu radās iespēja nepārtraukti visas darba dienas garumā nodrošināt filiālbibliotēkām iespēju saņemt vai nodot dokumentus, veikt pieprasījumus.
  - RCB SBA izveidoja jaunas partnerattiecības ar V/A „Kultūras informācijas sistēmas” SBA nodaļām un šo bibliotēku darbiniekiem. Līdz ar to ievērojami paplašinājās RCB filiālbibliotēku pieprasījumu un izpildes resursi, it īpaši, lai novērstu no Latvijas Nacionālās bibliotēkas saņemtos atteikumus. No Latvijas Nacionālās bibliotēkas saņemti 1 974 dokumenti, bet no Latvijas Akadēmiskās bibliotēkas – 75, no Latvijas Universitātes bibliotēkas – 37, no Rīgas Tehniskās universitātes bibliotēkas – 5, no Medicīnas zinātniskās bibliotēkas – 3, no Rīgas Stradiņa universitātes bibliotēkas – 2 dokumenti.

## Novadpētniecības darbs

RCB un filiālbibliotēkās 2004. gads jau tradicionāli aizvadīts spraigā novadpētniecības darbā. Galvenie notikumi:

- bibliotēku vēstures konkurss un tā noslēguma pasākums,
- bibliotēku vēstures prezentācija,
- mācību braucieni,
- lekcijas par novadpētniecības aktualitātēm, metodiku,
- ikdienas novadpētniecības darbs katrā bibliotēkā.

Pārskata gadu vēl varētu uzskatīt par novadpētnieku pieredzes apmaiņas un citu Latvijas publisko bibliotēku iepazīšanas gadu, novadpētniecības tradīciju turpināšanu un jauninājumu ieviešanu.

Novadpētniecība nevienu RCB filiālbibliotēku nav atstājusi vienaldzīgu. Par to liecina daudzās publikācijas par novadpētniecības darba jautājumiem "Jaunajās Vēstīs" visa aizvadītā gada garumā, kā arī Gadagrāmatā, 2004 (sagatavošanā). Arī filiālbibliotēku gada pārskatos novadpētniecības darba analīzei ierādīta ļoti nozīmīga vieta, uzsverot, ka gads novadpētniekiem ir bijis īpašs:

*"Atskaites gads uzskatāms par bibliotēku vēstures un novadpētniecības darba aktualizēšanas gadu."* (Mākslas literatūras filiālbibliotēka)

### ➤ **Bibliotēku vēstures izpētes konkurss**

No 2003.gada 1.maija līdz 2004.gada 11.martam ilga RCB administrācijas un Bibliotēku dienesta izsludinātais RCB un filiālbibliotēku vēstures izpētes konkurss, kurā piedalījās sistēmas bibliotēkas (izņemt filiālbibliotēku "Kurzeme," kura bija slēgta). Bibliotēku vēstures konkurss bija loģisks RCB un filiālbibliotēku novadpētniecības darba turpinājums 1997.gadā notika konkurss "Par labāko novadpētniecības darbu Rīgas tautas bibliotēku apvienībā". Līdz ar to jau bija ielikts nopietns pamats visam novadpētniecības darbam, un bija pienācis laiks padziļinātai kādas tēmas izpētei. Tā kā lielākajā daļā bibliotēku vēl nebija tādas īsas, pārskatāmas, ilustrētas, ar mutvārdu stāstījumu pierakstiem bagātinātas bibliotēku vēstures, kuru rotātu bibliogrāfija - palīgs padziļinātai vēstures izpētei un tuvojas arī bibliotēku simtgades svinības, padziļinātai izpētei tika izvēlēta bibliotēku vēsture. Precīzāk - bibliotēkas vēsture pašu bibliotekāru un lasītāju, bet ne profesionālu vēsturnieku skatījumā. Konkursa uzdevums bija uzrakstīt šādu vēsturi un iemācīties piecās minūtēs to prezentēt. Nopietns darbs tika veikts arhīvos un lielākajās Latvijas bibliotēkās gan arī apzinot un sakārtojot jau bibliotēkās esošos novadpētniecības krājumus. Daudz laika bibliotekāri pavadīja intervējot

kolēģus, pierakstot cilvēku atmiņas un dzīvesstāstus. 2004. gads kļuva arī par mutvārdu vēstures izpētes gadu RCB un filiālbibliotēkās.

Konkurss tika organizēts tā, lai prezentācija un noslēguma pasākums būtu iespēja mūsu novadpētniekiem savstarpēji vienam otru un savāktos novadpētniecības materiālus iepazīt. Tie bija nelieli svētki pēc ļoti liela darba. Kā balvu par piedalīšanos konkursā RCB administrācija katram dalībniekam sagādāja iespēju piedalīties vienā no četriem mācību braucieniem, atzinības rakstus un balvas. Novadpētnieki apmeklēja Talsu, Ogres, Daugavpils un Bauskas pilsētu un rajonu bibliotēkas. Inta Sallinene iepazīnās ar Prāgas un Viļņas publisko bibliotēku novadpētniecības darbu.

### ➤ **Bibliotēku vēstures prezentācija**

Piecas minūtes ir pietiekami ilgs laiks, lai prasmīgs stāstītājs, ar iepriekš labi sagatavotu stāstījumu, kurā pārdomāts katrs teikums, pat vārds, varētu ne tikai pateikt galveno bibliotēkas vēsturē, bet pat ieinteresēt tajā. Neatsverams palīgs šinī “skrējienā laikā” bija prasmīga palīgtehnikas un rekvizītu izmantošana. Veiksmei ļoti svarīgs priekšnoteikums bija interesantas prezentācijas tēmas izvēle. Piemēram, RCB Pieaugušo literatūras nodaļa izvēlējās tēmu “Bibliotēkas zīmogi laiku lokos”. Torņakalna filiālbibliotēka gada pārskatā raksta: “*V. Bāliņai apkopojot informāciju un rakstot bibliotēkas vēsturi, paralēli tika strādāts pie bibliotēku vēstures prezentācijas. Konkursa nolikumā tai atvēlētais laiks bija niecīgs - 5 minūtes. Tradicionālo, faktiem pieblīvēto vēsturi šādā laika limitā pastāstīt nav iespējams, tāpēc tika meklēts cits risinājums. Tika izlemts, ka pasākumā tiks atklāts pats būtiskākais notikums katrā bibliotēkas pastāvēšanas desmitgadē. Tomēr prezentācijā nozīmīgs ir gan tās saturs, gan forma, kādā tā pasniegta. Tāpēc tika īstenota N. Klaužas ideja par savdabīgu pasniegšanas stilu un materiāla noformējumu. Interesanti, ka N. Klaužai, iepazīstoties ar videoierakstu, radās jaunas idejas.*”

Visas prezentācijas tika ierakstītas videolentē, un konkursa dalībnieki ar šo ierakstu var iepazīties Bibliotēku dienestā. Prezentācijas laikā interese un uzmanība par notiekošo ne mirkli nezuda, jo katrs dalībnieks bija vienlaikus arī vērtētājs. Noklausoties un noskatoties katra kolēģa uzstāšanos, pārējie to vērtēja desmit ballu sistēmā, uzrakstot atzīmi uz speciāli šim nolūkam izdalītā bibliotēku-dalībnieču saraksta pretī atbilstošās bibliotēkas nosaukumam. Dalībnieki izložēja savas uzstāšanās kārtas numuru. Pēc prezentācijas noslēguma vērtējumu lapas tika savāktas un iegūtie punkti saskaitīti. Kā izcilas savas bibliotēkas vēstures prezentācijas tika atzīmētas Torņakalna filiālbibliotēka, RCB Bērnu literatūras nodaļa, Pļavnieku filiālbibliotēka, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Zemgale”, Šampētera filiālbibliotēka, Hanzas filiālbibliotēka, RCB Pieaugušo literatūras nodaļa, Sarkankalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Avots”, Pārdaugavas filiālbibliotēka, Bolderājas



filiālbibliotēkas. Šo bibliotēku vēsture tika prezentēta ļoti atraktīvi, izmantojot piedāvātās tehniskās palīgierīces, iepriekš sagatavotus uzskates materiālus un pat pēdējā brīdī prezentācijas telpā ieraudzītus un atraktīvi apspēlētus rekvizītus, iepazīstinot ar interesantiem faktiem un dokumentiem., jautriem atgadījumiem un precīzi iekļaujoties noteiktajā laikā. Pasākumu papildināja plaša līdzpaņemto bibliotēku vēstures dokumentu izstāde. Bibliotēkas vēstures prezentācijas pasākums notika bibliotēkas “Zemgale” telpās darbdienu garumā un noslēdzās precīzi programmā norādītajā laikā. Prezentācija bija konkursa darbu pirmās “ugunskristības”.



*Bibliotēku vēstures izstādes materiāli*

### ➤ **Žūrijas vērtējums**

Visi konkursa darbi tūlīt pēc prezentācijas tika iesniegti RCB Bibliotēku dienestā, kur tos vērtēja žūrijas komisija šādā sastāvā: Inta Sallinene (RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre, M.Sci. Soc.), Daiga Mihailova (RCB Bibliotēku dienesta vadītāja, bakalaura grāds latviešu filoloģijā), Ausma Vītola (RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre, bakalaura grāds vēsturē), Zinta Geršmane (RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliogrāfe, bakalaura grāds bibliotēku zinātnēs), Gita Komarova (RCB galvenā bibliotekāre, M.Sci.Soc.) Konkursa darbi tika vērtēti atbilstoši nolikumam 10 ballu sistēmā. Iesniegtajiem darbiem bija paredzētas trīs daļas - īss bibliotēku vēstures apraksts, pielikumi, bibliogrāfija. Tika piešķirtas 3 pirmās, 3 otrās un 3 trešās vietas. Visaugstāko un vienprātīgu novērtējumu saņēma Grīziņkalna, Sarkankalna un Daugavas filiālbibliotēkas. Otrās trīs vietas ieguva Annas, Čiekurkalna un Torņakalna filiālbibliotēkas, trīs trešās vietas dalīja Nordeķu, Mežaparka filiālbibliotēka un filiālbibliotēka “Pūce”.

Žūrijas vērtējums tika paziņots 14.oktobrī, kad bibliotēku vēstures konkursa noslēguma pasākumā pie kafijas tases domām apmainījās gan dalībnieki, gan žūrija. Viegli nebija gājis ne vieniem, ne otriem. Tomēr vienprātīgi tika atzīts, ka konkursā ieguvēji bija visi, bet zaudētāji tikai tie, kas nepedalījās. Konkurss spilgti izgaismoja katras bibliotēkas

novadpētniecības darbu, tā sasniegumus un arī vēl nepaspēto, deva iespēju salīdzināt savu un kolēģu veikumu. Parādījās arī daudzu novadpētnieku Ahileja papēdis-bibliogrāfija. Manuprāt, galvenais visu konkursa dalībnieku guvums - vēlme šo darbu turpināt un iegūtā pieredze, kas ļaus turpināt šo darbu jau daudz augstākā kvalitātē.

➤ **Bibliotēku vēstures konkurss tā dalībnieku skatījumā**

Dalībnieki konkursu vērtēja atzinīgi, dalījās atziņās un sniedza vērtīgus ierosinājumus gan pasākuma noslēguma diskusijā, gan savos gada pārskatos.

*”Jāsecina, ka konkurss kalpoja kā būtisks šī darba katalizators. Tas lika sakārtot nozīmīgu bibliotēkas darba lauku un veicināja jaunu faktu un materiālu apgūšanu. Konkursa abās tik atšķirīgajās daļās - izpētes darbs pasniegts rakstiskā formā un prezentācija – iegūtais augstais novērtējums sniedza milzīgu gandarījumu un lepnumu. Priecē arī tas, ka konkursam noslēdzoties darbs pie bibliotēkas izpētes neapsīka”.* (Torņakalna filiālbibliotēka)

*“Novadpētniecības konkurss-iespēja atskatīties uz padarīto, apkopot ilgus gadus vāktos materiālus, kā arī atklāt šīs bagātības citu apskatei”*(Hanzas filiālbibliotēka”

*“Gan konkurss, gan novadpētniecības materiālu izstāde bija lieliska pieredzes apmaiņa. Varbūt šādu izstādi varētu atkārtot Centrālajā bibliotēkā, lai būtu vairāk laika izpētīt un pārņemt sev derīgo pieredzi?”* (Juglas filiālbibliotēka)

*“ Novadpētniecības konkurss bija labs stimulš apkopot jau zināmos faktus, kā arī uzzināt ko jaunu.”* (Čiekurkalna filiālbibliotēka)

*“Novadpētniecības konkurss bija ļoti profesionāli , tai pašā laikā ļoti sirsnīgi un vienkārši organizēts. Paldies!”* (Vecrīgas filiālbibliotēka)

*“ Bibliotēku vēstures konkursa nolikums bija izstrādāts ļoti skaidri un saprotami, bija tikai jāstrādā. Tādēļ nesaprotu, kādas problēmas bija radušās dažu bibliotēku kolēģiem, kuri noslēguma pasākumā izteicās, ka nav sapratuši konkursa noteikumus.”* (Annas filiālbibliotēka)

*“Ļoti auglīgs un interesants bija bibliotēku vēstures prezentācijas pasākums bibliotēkā “Zemgale”, kur varējām smelties svaigas idejas”* (Bišumuižas filiālbibliotēka)

*“Gan savu izdomu, gan veiksmes, gan kļūdas izsecinājām konkursa gaitā! Nu, protams, vajadzēja vairāk padomāt, palūkoties uz to radoši un netradicionāli. Konkursu vērtēju kā noderīgu un asprātīgu ideju, kas lietderīgi tika novesta līdz noslēgumam kā pasākumu kopums.”* (Juglas filiālbibliotēka)

*“Gribētos piedāvāt priekšlikumu- izstrādājot tādu fundamentālu darba plānu, gribētos saņemt plašākas anotācijas un paskaidrojumu.”* (Grīziņkalna filiālbibliotēka)

*”Bija interesanti, bet darba organizācijā parādījās problēmas, par kurām negribas rakstīt”* (filiālbibliotēka „Laima”)

*“Par konkursu nepieciešamību grūti viennozīmīgi izteikties, jo katrs konkurss prasa papildus darbu, ja vien gribi labi sevi parādīt, bet ne vienmēr ir šis nosacīti brīvais laiks, lai konkursam pienācīgi sagatavotos. Dalībai konkursos laikam tomēr vajadzētu būt stingri brīvprātīgai, lai neciestu ikdienas darbs un savstarpējās attiecības kolektīvā, kad konkurss ir papildus negribēts pienākums un slogs”.* (filiālbibliotēka “Vidzeme”)

Varbūt organizatori īpaši neuzsvēra, bet piedalīšanās konkursā bija brīvprātīga. Bibliotēku novadpētniecības darbs, kurā iekļauta arī bibliotēku vēstures izpēte gan ietilpst bibliotēkas darba pienākumos un līdz pagājušā gada beigām to vajadzēja sakārtot līdz tādai pakāpei kā bija prasīts konkursa noteikumos. Konkurss bija tikai iespēja šo ikdienas darbu padarīt atraktīvāku un interesantāku. Tomēr jāatzīst, ka visas bibliotēkas nebija vienādās starta pozīcijās- daži sāka gandrīz no nulles, bet citiem jau bija pamatīgas iestrādes un vairākkārt jau uzrakstīta bibliotēkas vēsture. Tieši šī gadā dažas filiālbibliotēkas jau bija iesaistītas lielos novadpētniecības datu bāzu izveides projektos, piemēram, filiālbibliotēkas “Vidzeme” un “Ziemeļblāzma”. Tāpat visām bibliotēkām nebija vienāds tehniskais nodrošinājums. Bibliotēkām, kurām tobrīd nebija datoru, problēmas sagādāja konkursa nolikumā izteiktā prasība bibliotēku vēsturi iesniegt elektroniskā formā, jo vajadzēja izmantot citu mūsu sistēmas bibliotēku vai mācību klasē Graudu ielā 59 esošos datorus. Tas sagādāja papildus neērtības.

➤ **Dalībnieku pārdomas un atzinumi, pētot un rakstot bibliotēkas vēsturi**

*“Rakstot bibliotēku vēsturi, apmeklēju arī arhīvus. Secinājumi un pieredze pēc to apmeklējuma man ir stipri līdzīga kā Andrejam Johansonam, kurš eseju krājumā “Leoparda āda” (Daugava 2004) raksta: “Arhīvu pētniekam, lai viņa pūles dotu sekmes, nepieciešamas detektīva spējas, modra intuīcija un laime.” Tiešām, lai nokļūtu līdz gribētajiem dokumentiem, jānopūlas ne pa jokam. Tomēr kādu interesantu faktu atrast izdevās un tas tikai bibliotēkas vēsturi bagātināja.*

*Runājot par darbinieku un lasītāju atmiņām par bibliotēku- maz ir to cilvēku, kuri ir ar mieru paši uzrakstīt savas atmiņas. Tagad saprotu, ka pašiem bibliotekāriem jābūt aktīviem-šie cilvēki jāintervē, nevis pasīvi jāgaida, cerot, kad kāds kaut ko uzrakstīs.”* (Annas filiālbibliotēka)

*“Liels paldies jāsauc bijušajiem bibliotēkas darbiniekiem, kas caur gadiem bija saglabājuši bibliotēkas dokumentāciju, kas tagad kļuvusi par nozīmīgu bibliotēku vēstures izziņas avotu. Ļoti interesanta izvērtās intervija ar bijušajiem darbiniekiem. Novadpētniecības darbs spēj aizraut un tāpēc arī konkursā piedalījāties ar lielu prieku”.* (Čiekurkalna filiālbibliotēka)

*“Grūtības sagādāja tas, ka bibliotēkā nav sava datora. Bet pats darbs bija interesants un noderīgs. Galvenā atziņa, ka interesantākie notikumi bibliotēkas darbā jāpieraksta uzreiz, jo*

*ar laiku atmiņas zaudē savu asumu un daudzi notikumi aizmirstas”* (Zemitānu filiālbibliotēka)

*“Ierosināju katram bibliotēkas darbiniekam, kurš patreiz strādā bibliotēkā, uzrakstīt autobiogrāfiju un pievienot arī savu foto –ar domu , ka katrs nākamais darbinieks , kas strādās bibliotēkā arī uzrakstīs savu autobiogrāfiju un tā bibliotēkas vēsture veidosies gadiem ilgi.”* (filiālbibliotēka “Rēzna”)

*“Būtu interesanti izlasīt visus šos bibliotēku sagatavotos materiālus vismaz elektroniskā formā”*(Čiekurkalna filiālbibliotēka) *Šo ierosinājumu jau ir atbalstījusi RCB administrācija. Paredzēts izveidot Bibliotēku vēsturu kompaktdisku.*

*“Sapratām, ka novadpētniecība ir radošs un iespējām pilns darbs.”* (Grīvas filiālbibliotēka)

Daudzas bibliotēkas atzīmēja, ka darbā grūtības sagādāja tas, ka iepriekšējo gadu darba pārskati un cita dokumentācija bija daļēji zudusi, izmesta kā nevajadzīga vai arī pārskati rakstīti pavirši un nepilnīgi. Tas lika pārvērtēt bibliotēku gada darba pārskatu un citu dokumentu nozīmību un vienreiz par visām reizēm izdarīt secinājumu, ka pirms kādu bibliotēkas dokumentu izmest - “septiņreiz jānomēra”.

#### ➤ **Mācību braucieni - neatņemama novadpētniecības darba sastāvdaļa**

Pozitīvi tiek vērtēti mācību braucieni- kā iespēja iepazīt, vērtēt, salīdzināt, mācīties, satīties, iepazīt Latviju un popularizēt savu novadpētniecības darbu.

Secinājums ir viennozīmīgs- mācību braucieniem nelielās grupās par vienu konkrētu tēmu ir jāklūst neatņemamai bibliotēku novadpētniecības darba sastāvdaļai. Par mācību braucieniem skat. Inta Sallinene “Rīgas bibliotekāri Latvijas novados” un Inta Eglīte “Ogres novada bibliotēkās viesojoties” (Gadagrāmata 2004, sagatavošanā) Mācību braucieni tiek pieminēti gandrīz katrā bibliotēku darba gada pārskatā.

*“Vēlētos, lai šādos braucienos kaut reizi varētu piedalīties katrs bibliotekārs”* (filiālbibliotēka “Avots”)

*“Protams, gribētos šādos braucienos piedalīties biežāk, jo tie ne tikai atbrīvo no ikdienas rutīnas, bet ļauj paskatīties uz savas bibliotēkas darbu nedaudz citām acīm”* (Čiekurkalna filiālbibliotēka)

*“Mācību braucieni ir “svaigs malks”no citu kolēģu pieredzes.”* (filiālbibliotēka “Ziemeļblāzma”)

*“Arī mūsu pašu zemē var gūt ierosmi darbam! Kārtējo reizi pārliecinājos, ka rajonu bibliotekāri ir sava rajona patrioti un dara šo darbu ne tikai tāpēc, ka vajag. Interesanti būtu ar filiālbibliotēku pieredzi pašu darbinieku stāstījumā.”* (Filiālbibliotēka “Vinnijs”)

*“Ļoti patīka Daugavpils Centrālā bērnu bibliotēka, kur viss ir iekārtots pārdomāti un ar sirds mīlumu. Jebkurš brauciens satuvina ne tikai RCB bibliotēkas, bet arī visas Latvijas*

*bibliotekāru saimi un dod pozitīvu stimulu savas darba vietas tālākai attīstībai un pilnveidošanai.*” (Pārdaugavas filiālbibliotēka)

Vienīgā piezīme- *“Daugavpils braucienu vajadzēja organizēt uz divām dienām.”* (Filiālbibliotēka „Vidzeme”)

Nedaudz vīlās arī tie kolēģi, kuri sagaidīja mācību braucienos ieraudzīt paraugbibliotēkas visās novadpētniecības un arī pārējā bibliotēkas darba jomās. Tā ir tikai vīzija, uz kuru mēs visi tiecamies. Gandarījums, ka arī kolēģiem varējām ieteikt savu pieredzi.

➤ **Novadpētniecības jaunie darba virzieni - būt vai nebūt!**

Bibliotēku novadpētniecība ir nemitīgā attīstības procesā.

Lai iepazītu vienu no jaunākajiem bibliotēku novadpētniecības darba virzieniem - dzimtu vēstures izpēti, noklausījāties Latvijas Universitātes lektores Rutas Šenbergas lekciju *“Dzimtas vēstures izpēte-jauns bibliotēku darba virziens.”* Gada pārskatos izteikti ļoti atšķirīgi viedokļi par šī virziena iespējām un lietderību mūsu sistēmas bibliotēkās. Tas ir tikai dabīgi, jo viss jaunais ir izaicinājums, viela diskusijām un pārdomām. Tā 2004. gada darba pārskatos tiek pausti dažādi, nereti diametrāli pretēji viedokļi. Un tas jau ir solis uz priekšu arī šinī bibliotēku novadpētniecības darba laukā:

*“Interesanta un lietderīga bija R. Šenbergas lekcija ”Dzimtas izpēte-jauns bibliotēku darba virziens”, kas ieviesīs bibliotēkas darbā jauninājumus.”* (Ilģuciema filiālbibliotēka)

*“Daudz vērtīgu domu deva LU lektore Šenberga par dzimtas vēstures pētīšanu.”* (Šampētera filiālbibliotēka)

Un gluži pretējas domas:

*“Kaut arī bibliotēkā parasti tika vērtēts, kam un kuru nodarbību apmeklēt, tas nepasargāja no kļūdām. Viens no šādiem piemēriem ir Rutas Šenbergas lekcija “Dzimtas vēstures izpēte-jauns bibliotēkas darba virziens”, kuru noklausījos 26.novembrī. Mans subjektīvais viedoklis: lekcijā stāstītais ir maznoderīgs mūsu bibliotēkas darbā, jo apšaubāma šķiet pati ideja par geneoloģijas pētīšanu un šādu materiālu uzkrāšanu. Neredzu šāda darba pieprasījumu parastas publiskās bibliotēkas lietotāju vidū.”* ( Bolderājas filiālbibliotēka)

*“Lasītavas darbinieci neapmierina jaunā bibliotēkas darba virziena “dzimtas vēstures izpēte” izveide. Bibliotēkā darbiniekiem ir liela slodze, tāpēc strādāt pie šī virziena ir problemātiski.”* (Zemitānu filiālbibliotēka)

➤ **Novadpētniecība RCB un filiālēs: novitātes un tradīcijas**

Var tikai apbrīnot bibliotekārus, kuri blakus milzīgajam ieguldījumam bibliotēku vēstures izpētē, atrada laiku pārējo novadpētniecības darba virzienu regulārai veikšanai- novadpētniecības krājuma izveidei, kartotēkām un datu bāzēm (par novadpētniecības kartotēkām un datu bāzēm skat. sadaļu *“ Uzziņu un informācijas darbs”*), novadpētniecības

krājuma popularizēšanai, dažādiem interesantiem pasākumiem un novitātēm. Tā jau ir mūsu bibliotēku neatņemama ikdienas darba sastāvdaļa.

➤ **Novadpētniecības krājums.**

Līdz ar intensīvo bibliotēku vēstures izpēti darbu, nozīmīgi ir pieaudzis visu bibliotēku novadpētniecības krājumu apjoms, ietvertu dokumentu daudzveidība. Saturiski novadpētniecības krājumi kļuvuši daudz bagātāki ar jaunu informāciju. Jaunas vēsmas krājumu izveidē ir ienesusi ārzemju un citu Latvijas bibliotēku pieredzi gan pašu acīm redzētā, gan izlasītā kolēģu mācību braucieni atskaitēs.

Tā RCB bērnu literatūras nodaļā atsevišķā plauktā izdalīts viss novadpētniecības materiālu krājums par Rīgu-grāmatas, tematiskās mapes, audiovizuālie materiāli.

Tas papildinājies ar mutvārdu vēstures materiāliem, arhīvu dokumentu kopijām. Bibliotēkas ir fotografējušas nozīmīgākos mikrorajona objektus. Piemēram Annas filiālbibliotēkā ir nofotografēti nozīmīgākie un interesantākie mikrorajona objekti. Katrai fotogrāfijai izveidots paskaidrojošs apraksts. Pagaidām fotogrāfijas ir apskatāmas elektroniskā formā, bet bibliotēka ir paredzējusi veidot arī albumu. "Vinnija" filiālbibliotēkā ir izveidots fotogrāfiju albums "Vinnija hronika", "Bišumuižas filiālbibliotēkā ir izveidots fotoalbums ar mirkliem no bibliotēkas svētkiem un darbdienām. Filiālbibliotēkā "Avots" ir veidota "Portretu galerija ar sabiedrībā pazīstamiem cilvēkiem, kuri bijuši un ir bibliotēkas lasītāji. Novitāte mūsu bibliotēku novadpētniecības darbā ir RCB pieaugušo literatūras nodaļā izveidotā bijušo bibliotēkas darbinieku portretu galerija. Atklāta pagājušajā bibliotēku nedēļā-tā visa gada garumā papildināta un pilnveidota.

**Audio un video ieraksti.**

Vairākās bibliotēkās interesanti un mūsdienīgi novadpētniecības krājumi ir papildināti ar novadpētnieciska satura audio un video ierakstiem. Piemēram, "Daugavas" filiālbibliotēkā sagatavota audio kasete "Par bibliotēku, grāmatu un lasīšanu," kuru ierunājuši visi bibliotēkas darbinieki. Par Ķengaraga filiālbibliotēku ir uzņemta videofilma "Kas bija, ir un būs." Bibliotēku vēsturē iegulst arī dažādu bibliotēku pasākumu videofilmas.

**Mapes.**

Turpinās darbs pie novadpētniecības mapēm kā novadpētniecības krājuma nozīmīgas sastāvdaļas. Tās gada garumā papildinātas, ja nepieciešams pārstrukturētas vai izveidotas no jauna. Piemēram, pagājušajā gadā izvērstas mapju saturs, materiāls izkārtots pa tēmām 14 mapēs Annas filiālbibliotēkā. Bibliotēkas ir pievērsušas lielāku uzmanību mapju noformējumam un ievietotā materiāla pārskatāmībai.

Sevišķa uzmanība pārskata periodā tika pievērsta mapēm par bibliotēkas vēsturi, jo tajās visa gada garumā bija sevišķi liels novadpētniecības materiālu pieplūdums. Bibliotēku vēstures

mapes tika papildinātas un rediģētas, pārstrukturētas jau esošās un daudzas tapušas no jauna. Piemēram, Pļavnieku filiālbibliotēkā izdalīta atsevišķa mape "Pļavnieku filiālbibliotēka", kurā apkopoti raksti par bibliotēku periodiskajos izdevumos. Sarkandaugavas bibliotēkā izveidota mape "Sarkandaugavas bibliotēkas vēsture." Atsevišķa mape bibliotēkas vēsturei ir izveidota arī filiālbibliotēkai "Vinnijs." Mapēs sevišķi papildinājušās atmiņu, publikāciju par bibliotēku, administratīvo dokumentu, atzinības rakstu, apsveikumu sadaļas.



*Novadpētniecības materiālu mapes Daugavas filiālbibliotēkā*

### **Grāmatas, zinātniskie darbi, publikācijas.**

Liels gandarījums un prieks, ja bibliotēkas novadpētniecības krājumā iegulst grāmata, kas tapusi pateicoties bibliotekāru ierosmei un bibliotēkas novadpētniecības krājumam. Tas nemaz nenotiek tik bieži, bet aizvadītajā gadā šo notikumu bija lemts piedzīvot Juglas filiālbibliotēkai:

*"Aizvadītajā gadā guvām gandarījumu par novadpētniecības darbu un materiālu popularizēšanu. Atvērta Valda Rūjas grāmata "Juglas vitrāžas". Te ir divi raksti par bibliotēku un veltījuma dzejolis bibliotekārēm"* (Juglas filiālbibliotēka)

Par šo notikumu sagatavots Sandras Kokinas raksts" RCB gadagrāmatai 2004."

Novadpētniecības krājumus Juglas un Berģu bibliotēkā ļoti veiksmīgi papildināja pamatīgi izstrādātie Sandras Kokinas un Intas Eglītes Kultūras koledžas kursa darbi.

Bišumuižas filiālbibliotēkas novadpētniecības krājumu bagātināja lasītāja, 11.klases skolnieces Laumas Gulbes veiktais pētījums "Šautuves iela", kas tapis sadarbībā ar bibliotēku.

"RCB Sarkankalna filiālbibliotēkas vēsture 1924-2003.gads" uzrakstīta uz simts lappusēm un iesieta trijos eksemplāros .

Novadpētniecības krājums ir kvantitatīvi un kvalitatīvi pieaudzis un kļuvis saturiski un ietvertu informācijas nesēju ziņā daudzveidīgāks. Liels nopelns krājuma pozitīvajām pārmaiņām ir Bibliotēku vēstures izpētes konkursam.

➤ **Novadpētniecības krājuma popularizēšana un pasākumi**

Pārskata gadā nosvinētas divas nozīmīgas bibliotēku jubilejas - Sarkankalna bibliotēkai-80 un Juglas bibliotēkai-50. Sarkankalna bibliotēkas jubilejas pasākuma ietvaros jāatzīmē veiksmīgi sagatavotā un plašā izstāde "Iz mūsu pagātnes", kurā eksponēts ļoti plašs novadpētniecības materiālu klāsts: pirmā inventāra grāmata, pirmās bibliotēkā reģistrētās grāmatas, aizgājušo gadu diplomu un vimpelī. Izveidotas trīs planšetes ar fotogrāfijām-darbinieki, notikumi, pasākumi. Pasākumā kolektīvs bija sagatavojis asprātīgu intermediju par bibliotēkas vēsturi.

*"Rezumējot- šis gads izveidojās par savdabīgu atskaites punktu visam bibliotēkas pastāvēšanas 80 gadu ilgajam mūžam."*, rakstīts Sarkankalna filiālbibliotēkas gada pārskatā.



*Sarkankalna filiālbibliotēkas 80 gadu jubilejai veltītā izstāde „Iz mūsu pagātnes”*

Juglas bibliotēkas 50 gadu jubileja bija arī Valda Rūjas grāmatas "Juglas vitrāžas" atvēršanas svētki. Apbrīnojama ir Juglas bibliotēkas spēja ap sevi pulcēt Juglas ievērojamus novadniekus. Redzēt tik daudz Latvijā pazīstamu cilvēku, kuri šo bibliotēku sauc par "savu" bibliotēkas dzimšanas dienā- tas ir lemts radoša darba bibliotēkām!

**Izstādes.**

Imantas filiālbibliotēkā ļoti saistoša ir literatūras izstāde par Pārdaugavu, ar fotoaparātu rokās izstaigātas daudzas Pārdaugavas vecās, klusās ieliņas, meklējot pēc adresēm ievērojamu cilvēku dzīvesvietas (Z.Mauriņa, K.Dziļleja, G.Šķilters, E. Smiļģis), kā arī citas piemiņas vietas.

Bišumuižā popularitāti ieguva fotomākslinieka U. Veisbuka fotoizstāde "Bišumuiža –Rīgas priekšpilsēta".

Mežciemā lasītāju atzinību ieguva izstādes "Ieskats Mežciema vēsturē" un "Mūsu adrese-Mežciems", bet Jaunciema filiālbibliotēkā izstāde "Jaunciems visos gadalaikos ir skaists"



Populāras ir izstādes novadniekiem.

### **Pasākumi novadniekiem.**

Grīziņkalna filiālbibliotēkā apmeklētāju uzmanību piesaistīja pasākumi Vika 65 gadu jubilejai, kuru ietvaros bija izstāde “Mana planēta tepat Grīziņkalnā” Bibliotēkā plaši atzīmēta J. Grīziņa ”Vārnu ielas republikai“ 75 gadu jubileja. Gada pārskatā Grīziņkalna filiālbibliotēka raksta:

*“Visos novadpētniecības pasākumos kopā piedalījās 228 cilvēki. Un pirmo reizi mūsu bibliotēka tika izmantotas dažādas pasākumu formas: izstāde, foto izstāde, apskati, koncerts, ekskursija. Sadarbojāties ar skolu, SBA, kino muzeju, kuri piedāvāja noskatīties filmu “Vārnu ielas republika”. Viss novembris pagāja zem J. Grīziņa zīmes.”*

Bibliotekāri rīko ekskursijas un pastaigas kopā ar lasītājiem, lai labāk varētu iepazīt bibliotēku un savu novadu. Piemēram, Zolitūdes filiālbibliotēka Zolitūdes jaunrades centram organizēja ekskursiju uz bibliotēku ”Iepazīsti savu bibliotēku”. “Vecrīgas” filiālbibliotēka organizē pastaigas pa Vecrīgu kopā ar skolēnu grupām. “Imantas” filiālbibliotēkā vasarā kluba “Mans ceļotprieks” ietvaros bērniem noorganizētas ekskursijas pa Pārdaugavu. Izstrādāti četri šādu ekskursiju maršruti.

### **Sadarbība ar novadniekiem.**

Bibliotēkas un novadnieku sadarbība ir viens no veiksmīga novadpētniecības darba garantiem:

*”Ja pašus šis darbs interesē, ar to sāk aizrauties un lepoties arī bibliotēkas lasītāji, kuri var sniegt nenovērtējamu palīdzību mikrorajona vēstures izpētē”,* gada pārskatā secina Čiekurkalna filiālbibliotēkas darbinieki. Radoša sadarbība ir izveidojusies un turpinās filiālbibliotēkas “Ziemeļblāzma” kolektīvam un atturības biedrības “Ziemeļblāzma” dibināšanas valdes locekļa Ausekļa Gotharda mazdēlu.

Bibliotēkas arī šogad ap sevi pulcēja novadniekus, emigrējošo novadnieku pēctečus. Bibliotēkas tēlu veido cilvēki, kas pulcējas bibliotēkā.

#### **➤ “Rīgas Centrālās bibliotēkas Gadagrāmata 2003”**

Jauns, līdz šim nebijis, bet jau popularitāti un deficīta statusu ieguvis izdevums. Tas jau ir ierakstījies bibliotēku vēsturē, lai paliktu tajā kā savdabīga bibliotēku dienasgrāmata. Nozīmīga vieta gadagrāmatā ir ierādīta arī bibliotēku novadpētniecības darbam - teorijai un pieredzei. Gadagrāmatas atvēršanas svētki notika Bibliotēku nedēļas laikā. Izdevumam ir paliekoša vieta RCB vēsturē. Gada garumā noritēja darbs pie “RCB Gadagrāmata, 2004” sagatavošanas.

Populāra sadaļa abās gadagrāmatās ir “Sarunas gada garumā”. Tās ir intervijas ar bibliotēku darbiniekiem. Aizvadītajā gadā notikušas deviņas intervijas - Intas Sallinenes sarunas ar

---

Dzidru Šmitu, Īrisu Arāju, Daigu Mihailovu, Māru Grigarevsku, Gaļinu Andrejevu, Ludmilu Vorotņikovu, Brigitu Kuļikovsku, Elzu Freiju, Valentīnu Kļebanoviču. Šī gada sarunās piedalīties tika lūgti cilvēki ar lielu darba un dzīves pieredzi, bet viena no centrālajām interviju tēmām bija atmiņas par notikumiem RCB bibliotēkās un ap tām. Interviju mērķis - iepazīt kolēģus līdzās un bibliotēkas vēsturi bibliotekāru skatījumā.

Noslēgumā gribu pateikt paldies visiem RCB un filiālbibliotēku novadpētniekiem par paveikto novadpētniecībā visa gada garumā. Paldies par Bibliotēku dienestam un man adresētajiem labajiem vārdiem, padomiem, idejām un ierosinājumiem, sadarbību, atbalstu, intervijām un atmiņu stāstījumiem. Paldies bibliotēkas administrācijai par izpratni, piedalīšanos novadpētnieku pasākumos un atbalstu bibliotēku novadpētniecībai visās tās izpausmēs visa šī gada garumā. Paldies visu mūsu sistēmas bibliotēku novadpētnieku kolēģiem, kas strādāja bibliotēkās ar dubultu atdevi, tā atļaujot novadpētniekiem netraucēti strādāt bibliotēku vēstures izpētē. Paldies visiem, kuri novadpētniecības darbu ne tikai darīja, bet arī izsmēloši aprakstīja un analizēja savos gada pārskatos. Novadpētniecības darbu vērtēju ar atzīmi deviņi (10 ballu sistēmā).

P.S. No Latvijas Nacionālās bibliotēkas BAI, kā no konsultatīvā centra visām Latvijas publiskajām bibliotēkām, vēlamies sagaidīt Latvijas publisko bibliotēku novadpētniecības darba pārskatu analīzi, bibliotēku novadpētniecības pieredzes apkopošanu un popularizēšanu, metodiskos ieteikumus dažādu novadpētniecības procesu veikšanai. Latvijas novadpētniecības darba apskatus un analīzi būtu lietderīgi ievietot "Bibliotēkas Pasaulē". Diemžēl, pagājušajā gadā nesagaidījām arī LNB un LBB solīto Novadpētniecības konferenci. Tā tieši pārskata gadā pārtrūka deviņu gadu garumā veidotā Novadpētniecības konferenču virkne. Līdz ar to aizvadītajā gadā neizjutām novadpētniecības darba koordināciju visām Latvijas publiskajām bibliotēkām.

**Veiksmi turpmākajā novadpētniecības darbā!**

## Automatizācija

### ➤ 2004. gadā plānotie pasākumi

Pašreizējā mūsu valsts attīstības posmā notiek intensīva virzība uz informācijas sabiedrību, kuras izveidē viena no nozīmīgākajām lomām ir publiskajām bibliotēkām, kas saskaņā ar mūsu valsts likumdošanu (**Bibliotēku likums (1998), MK noteikumi**), kā arī **Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas koncepciju (www.linc.lv) un starptautiskiem dokumentiem – UNESCO Publisko bibliotēku manifests (1994) un Kopenhāgenas deklarācija (1999)** - ir nozīmīgi informācijas, izglītības, kultūras un sabiedriskās saskarsmes centri. Šīs funkcijas nav iespējams pilnvērtīgi realizēt, neiekļaujoties e-pilsētas koncepcijā.

Bibliotēku automatizācijas un IT attīstības procesiem jābalstās uz starptautiski atzītiem standartiem un kritērijiem, kā arī jāiekļaujas Valsts Vienotā Bibliotēku informācijas sistēmā.

2002.gadā sākās Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas izveide, kurā pakāpeniski tiks iekļautas visas Latvijas bibliotēkas, arī RCB, kura ir lielākā publiskā bibliotēka ar 45 filiālbibliotēkām. Lai gan automatizācija tika aizsākta jau 1997.gadā, uz 2005.gada 1.janvāri datorizēta ir tikai 21 filiālbibliotēka.

Esošā informācijas infrastruktūra nespēj nodrošināt vienādas informācijas pieejamības iespējas visiem potenciālajiem lasītājiem – klientiem.

Sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pilnveidošana, paplašināšana ir viens no publisko bibliotēku attīstības priekšnoteikumiem un priekšnoteikums saiknes nostiprināšanai ar informācijas turētājiem un sabiedrību. Publiskai bibliotēkai ir visas iespējas, lai kļūtu par aktīvu un nozīmīgu starpnieku. Publiskās bibliotēkas Rīgas pilsētā var kļūt par nozīmīgiem pašvaldības informācijas centriem, kas samērā vienmērīgi izvietoti pilsētās teritorijā (45 filiālbibliotēkas), svarīgi, ka iedzīvotāji bibliotēkas tradicionāli jau uztver kā informācijas iestādes un meklē tajās sev nepieciešamo informāciju. Nozīmīgi ir arī tas, ka bibliotēkās strādā darbinieki, kas profesionāli ir sagatavoti darbam ar informāciju.

Aktuāla ir publisko bibliotēku starpnieka lomas pilnveidošana Rīgas e-pārvaldes īstenošanā. Bibliotēku iesaistīšanās IT attīstības procesos ir nepieciešams priekšnoteikums e-projekta realizācijai pilsētā. Tikai modernizēta bibliotēka var nodrošināt mūsdienu prasībām atbilstošus un konkurētspējīgus pakalpojumus.

Tāpēc nepieciešams turpināt RCB filiālbibliotēku datorizāciju. Tādēļ 2004.gadā tika plānota RCB 10 filiālbibliotēku datorizācija un starpbibliotēku datoru komunikāciju ierīkošana.

**Sadarbībā ar Rīgas domes Informācijas Tehnoloģiju centru tika plānots:**

1. nodrošināt ar atbilstošu tehniku šādas bibliotēkas:

1.	Mākslas literatūras b-ka	4 darba stacijas + drukas iekārtas	4888,00 Ls
2.	Nordeķu b-ka	4 darba stacijas + drukas iekārtas	4888,00 Ls
3.	Pārdaugavas b-ka	3 darba stacijas + drukas iekārtas	3846,00 Ls
4.	B-ka "Kurzeme"	4 darba stacijas + drukas iekārtas	4888,00 Ls
5.	Bišumuižas b-ka	3 darba stacijas + drukas iekārtas	3846,00 Ls
6.	B-ka "Strazds"	3 darba stacijas + drukas iekārtas	3846,00 Ls
7.	B-ka "Rēzna"	4 darba stacijas + drukas iekārtas	4888,00 Ls
8.	Mangaļu b-ka	4 darba stacijas + drukas iekārtas	4888,00 Ls
9.	B-ka "Zvirbulis"	4 darba stacijas + drukas iekārtas	4888,00 Ls
10.	Mežciema b-ka	3 darba stacijas + drukas iekārtas	3846,00 Ls
<b>Kopējā summa</b>		<b>44712,00</b>	

2. ierīkot lokālos tīklus filiālbibliotēkās;

3. nodrošināt pastāvīgo pieslēgumu izklaidētam lokālajam tīklam un internetam RCB filiālbibliotēkās.

Valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas" saskaņā ar **projekta "Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēmas"** realizācijas plānu 2004.gadam RCB funkciju nodrošināšanai plānoja:

1. RCB iegādāties lasītāju saņemto iespieddarbu izsniegšanas/saņemšanas moduli,
2. RCB iegādāties 43 datorkomplektus,
3. RCB filiālbibliotēkām iegādāties 126 datorkomplektus.

Valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas" saskaņā ar **projektu "Augstvērtīgi informacionālie pakalpojumi bērniem un jauniešiem"** realizācijas plānu plānoja iegādāties šādu datortehniku šādām filiālbibliotēkām:

Nr. p.k.	Bibliotēka	Skaitis	Pozīcija
1.	RCB filiālbibliotēka "Vinnijs"	2	Datorkomplekts un standartprogrammatūra
		1	Printeris
2.	RCB filiālbibliotēka "Burtnieks"	2	Datorkomplekts un standartprogrammatūra
		1	Printeris
3.	RCB filiālbibliotēka "Zvirbulis"	2	Datorkomplekts un standartprogrammatūra
		1	Printeris
4.	RCB Annas filiālbibliotēka	2	Datorkomplekts un standartprogrammatūra
		1	Printeris

5.	RCB Mārtiņa filiālbibliotēka	2	Datorkomplekts un standartprogrammatūra
		1	Printeris

➤ **2004.gadā veiktie pasākumi**

**Rīgas domes Informācijas Tehnoloģiju centrs** nodeva ekspluatācijā RCB 2 datorus HP Compaq un 2 printerus (HP LaserJet 1000w).

Projekta “**Bibliotēka – integrētas sabiedrības līdzveidotāja**” ietvaros RCB tika iegādāti 11 datori, kuri tika nodoti šādām bibliotēkām: RCB Bērnu literatūras nodaļai, Annas filiālbibliotēkai, Ķengaraga filiālbibliotēkai, Šampētera filiālbibliotēkai, Torņakalna filiālbibliotēkai.

Par **RCB budžeta līdzekļiem** iegādāti: Kopētājs CANON IR 1600, 2 krāsu kopētāji CANON IR 3100C, 2 Lāzerprinteri HP Color LaserJet, skeneris, mikrofons ar mikšerpulti.

Elektroniskā lasītāju kataloga veidošanai (Torņakalna filiālbibliotēkā, Imantas un Svešvalodu filiālbibliotēkā) nomā paņemtie 4 datori saskaņā ar līgumu tika atpirkti.

**2004. gadā saņemtās datortehnikas un biroja tehnikas sadalījums**

Bibliotēka	Datoru skaits/ sadalījums	Printeri	Kopētāji	Skeneri	Mikrofons
RCB Bibliotēku dienests		1+ 1 color			
RCB Automatizācijas nodaļa					1
RCB Pieaugušo literatūras nodaļa	2 bibliotēku apmeklētājiem	1+ 1 color	1		
RCB Bērnu literatūras nodaļa	4 bibliotēku apmeklētājiem				
Annas filiālbibliotēka	2 bibliotēku apmeklētājiem				
Hanzas filiālbibliotēka				1	
Imantas filiālbibliotēka			1		
Ķengaraga filiālbibliotēkai	2 bibliotēku apmeklētājiem				
Mākslas literatūras filiālbibliotēka			1		
Torņakalna filiālbibliotēkai	1 bibliotēku apmeklētājiem				

Šampētera filiālbibliotēkai	2 bibliotēku apmeklētājiem				
<b>Kopā</b>	13	4	3	1	1

### ➤ Interneta pieslēgumi

No 24 datorizētajām bibliotēkām:

- 11 filiālbibliotēku lokālie datu pārraides tīkli ir pieslēgti pie kopējā Rīgas domes datu pārraides tīkla. Bibliotēkās lietotājiem ir pieejami bezmaksas interneta pakalpojumi: Rīgas Centrālajā bibliotēkā, filiālbibliotēkā „Tilts”, „Vecrīga”, „Zemgale” un Annas, Imantas, Ķengaraga, Svešvalodu, Šampētera, Torņakalna, Ziemeļblāzmas un Ziemeļvalstu filiālbibliotēkā. (2004.gadā pie kopējā Rīgas domes datu pārraides tīkla tika pieslēgtas Annas filiālbibliotēka, Ķengaraga filiālbibliotēka, Šampētera filiālbibliotēka).



*Datorvieta Daugavas filiālbibliotēkā*

- 12 filiālbibliotēkās ir pieejams pastāvīgs interneta pieslēgums. Bibliotēkās lietotājiem ir pieejami maksas interneta pakalpojumi: filiālbibliotēkā „Pūce”, „Vidzeme” un Bolderājas, Čiekurkalna, Daugavas, Hanzas, Ilģuciema, Juglas, Mežaparka, Pļavnieku, Sarkandaugavas, Zaslauka filiālbibliotēkā. (2004.gadā filiālbibliotēkā “Vidzeme” ir nodrošināts Mājas DSL interneta pieslēgums).

### ➤ RCB lokālais tīkls

Lai visas RCB filiālbibliotēkas varētu pilnvērtīgi strādāt, izmantojot pieejamās informācijas tehnoloģijas iespējas, t. sk., integrēto informācijas sistēmu ALISE, ir nepieciešams filiālbibliotēkas pieslēgt pie kopējā Rīgas domes datu pārraides tīkla, kas nodrošinātu šo filiālbibliotēku savienojumu lokālajā tīklā, kā arī centralizētu (balstoties uz vienu serveri) darbību ar elektronisko kopkatalogu.

Lokālais izkliedētais tīkls nepieciešams tāpēc, lai visas RCB struktūrvienības varētu vienlaicīgi strādāt pie krājuma rekatalogizācijas un tuvākā laikā sāktu lasītājiem izsniegt literatūru automatizētā režīmā; veidot Rīgas novadpētniecības datu bāzi un publicēt to interneta tīklā, lai tā būtu pieejama arī attālinātajiem lietotājiem.

2004.gadā RCB un 11 filiālbibliotēkas ir savienotas lokālajā tīklā:

- Rīgas Centrālā bibliotēka (Brīvības 49/53, struktūrvienības (Graudu 59);
- Annas filiālbibliotēka,
- Imantas filiālbibliotēka,
- Ķengaraga filiālbibliotēka,
- Svešvalodu filiālbibliotēka,
- Šampētera filiālbibliotēka,
- Mūzikas filiālbibliotēka “Tilts”,
- Torņakalna filiālbibliotēka,
- Vecrīgas filiālbibliotēka,
- Filiālbibliotēka “Zemgale”,
- Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka,
- Ziemeļvalstu filiālbibliotēka.

Saskaņā ar Valsts aģentūras “Kultūras informācijas sistēmas” projekta “**Valsts vienotā bibliotēku informācijas sistēmas**” realizācijas priekšnosacījumiem, ka Rīgas domes Informācijas Tehnoloģiju Centram ir jānodrošina Rīgas filiālbibliotēkas ar lokāliem datu pārraides tīkliem un to pieslēgumiem pie kopējā Rīgas domes datu pārraides tīkla, Rīgas domes Informācijas Tehnoloģiju Centrs izstrādāja projektu par lokālo tīklu izbūvi Rīgas filiālbibliotēkās, saskaņā ar kuru tika uzsākti tīklu un sakaru kanālu ierīkošanas darbi. Informācijas Tehnoloģiju Centrs ir paredzējis finansējumu visu filiālbibliotēku aprīkošanai ne tikai ar vājstrāvu tīkliem, bet arī ar jauniem elektrības tīkliem datoru pieslēgšanai.

Kopēja tīkla priekšrocības:

- jebkādas elektroniska veida informācijas apmaiņa reālā laikā.
- Vienota informācijas telpa, resursu pieejamība visa segmentētā uzņēmuma robežās.

#### ➤ **Datu bāzes**

- **RCB elektroniskais kopkatalogs** tiek veidots kopš 1997.gada un tajā ir vairāk nekā 86017 ierakstu (dati uz 01.02.2005.). Kopkatalogā vienkopus varam atrast visas ziņas par jebkuru bibliotēkās esošo dokumentu.

- RCB (Brīvības 49/53) turpināja **elektroniskā lasītāju kataloga** veidošanu (lasītāju reģistrāciju).

2004.gadā lasītāju reģistrāciju elektroniskajā lasītāju kopkatalogā uzsāka arī RCB Imantas filiālbibliotēka, Svešvalodu filiālbibliotēka, mūzikas filiālbibliotēka “Tilts”, Torņakalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Zemgale” un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka. 2004.gada beigās lasītāju kopkatalogā bija reģistrēti 60550 lasītāji (dati ir uz 01.01.2005.).

Uzlabojumi, ko sniedz automatizētā lasītāju reģistrācija:

- Veidojot un uzturot vienotu lasītāju elektronisko katalogu, iespējams ieviest vienoto lasītāja karti RCB tīklā. Līdz ar to lasītājs reģistrējas vienreiz, bet var izmantot arī citu filiālbibliotēku resursus. Nodrošinot pastāvīgo pieslēgumu bibliotēkas izklaidētam lokālajam tīklam un internetam, ir iespēja redzēt lietotāju reģistrāciju, redzēt jau ievadītos lietotājus. Ja lietotājs jau ir reģistrēts, filiālbibliotēkas var pievienot tikai savu siglu;
- Atvieglota par lasītājiem esošās informācijas uzturēšana, apstrāde un analīze;
- Labāka lasītāju kontrole;
- Pamats izdevumu izsniegšanas/saņemšanas un statistikas procesu automatizācijai.

2004. gadā turpinājās **RCB novadpētniecības datu bāzes** veidošana Rīgas CB, filiālbibliotēkā “Vidzeme”, Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā, Torņakalna filiālbibliotēkā, Vecrīgas filiālbibliotēkā un Imantas filiālbibliotēkā.

2004.gadā sākās darbs pie **RCB periodisko izdevumu datu bāzes** izstrādes, kurā iekļauta informācija par periodiskajiem izdevumiem RCB un filiālbibliotēkās.

#### **2004.gadā abonētie elektroniskie resursi:**

- EBSCO

Saturs: daudzozaru pilnu tekstu žurnālu datu bāze

- NAIS

Saturs: likumdošana.

- Lursoft “Laikrakstu bibliotēkas internetā”

Saturs: pilnu tekstu laikrakstu datu bāze.

- Letonika

Saturs: dažādu nozaru enciklopēdiskas uzziņas par Latviju, ilustrētas ar izvēršamiem attēliem, papildināts ar interneta saitēm.



---

### **Datu bāžu izmēģinājumi 2004.gadā:**

- **Cambridge Journals Online**

Saturs: daudzozaru pilnu tekstu žurnālu datu bāze.

- **Cambridge Scientific Abstracts**

Saturs: daudzozaru bibliogrāfiskās datu bāzes.

- **Oxford Scholarship Online**

Saturs: grāmatu pilnie teksti humanitārajās un sociālajās zinātnēs ( ekonomika, finanses, filozofija, reliģija, politika u.c.).

- **SAGE FullText**

Saturs: daudzozaru pilnu tekstu žurnālu kolekcijas.

- **Emerald**

Saturs: bibliotēzinātnes, menedžmenta pilnu tekstu žurnālu datu bāze.

- **Oxford Reference Online**

Saturs: uzziņu datu bāze.

- **Rekatalogizācija**

Rekatalogizācija – process, kurā iespiestie bibliogrāfiskie apraksti tiek pārvērsti mašīnlasāmajos aprakstos, datus ievadot manuāli. Rekatalogizācijas rezultātā elektroniskajā katalogā tiks atspoguļots viss RCB un filiālbibliotēku krājums. Pēc Rīgas CB struktūrvienību krājuma rekatalogizācijas, kas atrodas Brīvības ielā 49/53, būs iespējams uzsākt automatizētu grāmatu izsniegšanu.

Līdz 2004.gadam ir rekatalogizēti specializētie krājumi: Rīgas CB Bibliotēku dienesta krājums – 1070 eksemplāri un Vecrīgas filiālbibliotēkas krājums - 2156 eksemplāri.

2004.gadā vairākas filiālbibliotēkas (Imantas, Mūzikas filiālbibliotēka un salons “Tilts”, Torņakalna, “Zemgale”, Ziemeļblāzmas, Ziemeļvalstu literatūras) uzsāka vecā krājuma rekatalogizāciju. Lai kvalitatīvi veiktu šo darbu, tika organizēti apmācības kursi un rīkotas atkārtotas tikšanās.

Elektroniskā kopkataloga veidošanā un papildināšanā piedalījās arī Torņakalna filiālbibliotēkas darbinieki un Mūzikas filiālbibliotēkas “Tilts” darbinieki, kuri veica ne tikai rekatalogizācijas procesu, bet arī komplektēšanas procesu, t.i., elektroniskajā katalogā ievadīja arī jaunieguvumus. Mūzikas filiālbibliotēkas “Tilts” uzdevums bija pastiprināti veikt

kompaktdisku iegādi un to apstrādi, lai paātrinātu audiovizuālo un elektronisko izdevumu nonākšanu līdz bibliotēkas apmeklētājiem.

Uzsākot 2005.gadu, RCB un filiālbibliotēku kopējais krājums bija 1 139 404 eksemplāri, no kuriem rekatalogizēti 35 638 eksemplāri, bet 430 032 ir jauno grāmatu eksemplāri. Kopā elektroniskajā katalogā atspoguļoti 465 660 eksemplāri un vēl jāievada 673 744 eksemplāri (ieskaitot to filiālbibliotēku krājumus, kuras šobrīd vēl nav datorizētas).

	<b>Rekat.</b>	<b>Kompl.</b>	<b>Kopā fonds</b>	<b>Vēl jārekatal.</b>
<b>Centrālā filiālbibliotēka</b>	10494	28987	58855	19374
<b>Torņakalna filiālbibliotēka</b>	1128	14135	21188	4925
<b>Ziemeļblāzmas filiālbibliotēka</b>	3248	10759	31611	17604
<b>Svešvalodu filiālbibliotēka</b>	5796	4510	36473	26167
<b>Filiālbibliotēka "Zemgale"</b>	1735	10813	19229	6681
<b>CB Bērnu lit.nodaļa</b>	2931	9553	18703	6379
<b>Ziemeļvalstu filiālbibliotēka</b>	1458	207	5325	3660
<b>Imantas filiālbibliotēka</b>	4375	15608	39027	20844
<b>Mūzikas filiālbibliotēka</b>	2673	1797	14170	9700
<b>Aktīvais depozitārijs</b>	497	3959	11484	7028

#### ➤ **Mājas lapa**

Viens no svarīgākajiem automatizācijas ieguvumiem ir informācijas pieejamība par partnerbibliotēku fondiem, ko var realizēt ar datu apmaiņas vai kataloga pieejamības interneta tīklā palīdzību. 2004.gadā sākās darbs pie RCB un tās filiālbibliotēku jaunās mājas lapas izveides, kas sniegtu maksimāli plašu informāciju arī mūsu attālinātajiem lietotājiem.

#### ➤ **Apmācības**

Ieviešot jaunās informācijas tehnoloģijas bibliotēku darbā un pilnveidojot to izmantošanu, ir aktualizējusies nepieciešamība kvalitatīvi apmācīt bibliotēku darbiniekus darbam ar jaunajiem informācijas nesējiem, pilnvērtīgi tos izmantot, uzlabojot klientu apkalpošanu RCB un tās filiālbibliotēkās (sk. sadaļu "Darbinieku tālākizglītības, kvalifikācijas paaugstināšana").

RCB un filiālbibliotēku automatizācijas process turpinās. Tas ir vērsts uz RCB un filiālbibliotēku iekšējās automatizācijas attīstību un pilnveidošanu.

## Konsultatīvais darbs

Konsultatīvo darbu RCB galvenokārt veic Bibliotēku dienesta speciālisti.

Konsultatīvo darbu **krājumu komplektēšanas un organizācijas** jautājumos veic Bibliotēku dienesta speciālisti. Konsultācijas tiek veiktas gan pēc filiālbibliotēku vadītāju un Bibliotēku dienesta speciālistu iniciatīvas, gan arī RCB darbinieku tālākizglītības pasākumu plāna ietvaros. 2004.gadā filiālbibliotēkas tika apmeklētas 71 reizi, sniegtas konsultācijas un praktiska palīdzība:

- bibliotēkas krājumu analīze un izvērtēšana, filiālbibliotēkai veicot literatūras atlasu un norakstīšanu;
- sniegtas konsultācijas krājuma uzskaites dokumentu sakārtošanai (inventāra grāmatu aizpildīšana, topogrāfiskā kartotēka un darbs ar to u.c.);
- sniegtas konsultācijas par krājuma izvietojumu, par daiļliteratūras grāmatu marķēšanu un daiļliteratūras grāmatu kārtojuma variantiem;
- aktuāla tēma pārskata gadā bija atteikumi bibliotēkās: reģistrācija, atteikumu analīze, secinājumi saistībā ar informācijas nesēju piekomplektēšanu;
- Torņakalna filiālbibliotēka beidza krājuma pārbaudi, arī filiālbibliotēka „Avots”, „Strazds” un Daugavas filiālbibliotēka 2004.gadā veica plānoto krājuma pārbaudi;
- 7 filiālbibliotēkas plāno šo darbietilpīgo procesu 2005.gadā. Arī tām jau sniegtas konsultācijas šī procesa sagatavošanā un veikšanā.

2004.gadā caurskatīti un apstiprināti RCB un filiālbibliotēku grāmatu un citu iespieddarbu norakstīšanas akti par 175 460 vienībām. Sniegtas konsultācijas gan par norakstīšanas aktu noformēšanu, gan atbilstību bibliotēkārā darba metodikai un normatīviem.

Darbā ar katalogiem atskaites gadā lielākā uzmanība pievērsta to saturiskai atbilstībai bibliotēku fondiem, kā arī operatīvitātei jaunieguvumu atspoguļošanā un izslēgto dokumentu kartīšu izņemšanā gan no alfabētiskā, gan sistemātiskā kataloga.

Analizēti un diskutēti jautājumi par datorizēto bibliotēku iespējām atteikties no kartīšu katalogiem. Diemžēl piekļuve elektroniskajam katalogam tehnisku iemeslu dēļ vēl joprojām ir ar pārtraukumiem, tādēļ šis jautājums paliek aktuāls arī 2005.gadā.

Bibliotēkām tika sniegta operatīva informācija un konsultācijas, pasūtīnot periodiskos izdevumus 2005.gadam. Gada garumā tika anulēti zudušie izdevumi un pasūtīnāti 2004.gadā jauniznākušie periodiskie izdevumi.

**Bibliogrāfisko uzziņu un informāciju** darbā 2004.gadā apmeklētas 18 filiālbibliotēkas, kā arī sniegtas konsultācijas gan uz vietas filiālbibliotēkās, gan pa tālruni. Sniegtas konsultācijas,

praktiska palīdzība novadpētniecības datu bāžu veidošanā. Turklāt, RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliogrāfe Zinta Geršmane veidojusi preses klipu mapi „RCB un filiālbibliotēkas publikācijās 2004.gadā”, kā arī bibliogrāfisko sarakstu „Publikācijas 2004.gadā”. Pārskata gadā RCB darbiniekiem nolasīti divi profesionālās literatūras jaunieguvumu apskati.

**Novadpētniecības** darba jautājumos apmeklētas 15 filiālbibliotēkas, bet visa gada garumā gan mutiski, gan pa telefonu tika konsultēti novadpētniecības darba veicēji RCB: metodika, Latvijas bibliotēku pieredze novadpētniecības darbā, bibliotēku vēstures veidošana u.c.

2004.gadā RCB un filiālbibliotēku darbiniekiem bija iespējams iegūt konsultāciju arī **datorizācijas un automatizācijas** jautājumos, negriežoties pie Automatizācijas nodaļas darbiniekiem. Ir jau pierādīts, ka cilvēks ar tehnisko izglītību ne vienmēr var izskaidrot tehniskas lietas tā, lai tās būtu saprotamas jebkuram. Tāpēc RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Gaļina Bocika konsultēja darbiniekus, izskaidrojot tehniskās lietas vienkāršākā valodā. Gada laikā tika sniegtas konsultācijas par integrētās sistēmas ALISE izmantošanu, darbu ar datu bāzēm, informācijas meklēšanu internetā, kā arī iepazīstinot ar jaunāko informāciju (programmas „FineReader” izmantošana, datorvīrusi, enciklopēdija „Letonika” u.c.), rīkojot informācijas dienas filiālbibliotēku administratoriem

**Bibliotēku telpu projektēšanas un iekārtošanas** jautājumos RCB filiālbibliotēku darbiniekus konsultē Bibliotēku dienesta speciāliste Zane Šmita. 2004.gadā veikts Bolderājas filiālbibliotēkas un filiālbibliotēkas „Laima” telpu funkcionālais iekārtojums, kā arī sniegtas individuālas konsultācijas, ierodoties filiālbibliotēkās.

Kopš 2004.gada septembra **bērnu bibliotēku un bērnu literatūras nodaļu** darbiniekus, kā arī citus interesentus konsultē RCB Bibliotēku dienesta galvenā bibliotekāre Gita Komarova. Lai iepazītos ar RCB filiālbibliotēku veikto darbu ar bērniem, tika apmeklētas bibliotēkas. Veiktas gan telefoniskas, gan individuālas konsultācijas filiālbibliotēkās par krājuma izvietojumu, darba organizāciju. RCB projekta „Augstvērtīgi informacionālie pakalpojumi bērniem un jauniešiem” ietvaros izstrādāta programma bērnu un jauniešu apmācīšanai informācijas meklēšanā internetā, datu bāzēs, elektroniskajos katalogos. Koordinēta Ziemeļvalstu Ministru Padomes Informācijas biroja izsludinātā “Ziemeļu bibliotēku nedēļas” pasākumu norise RCB no 8. līdz 14. novembrim.

RCB Bibliotēku dienests komplektē profesionālās literatūras krājumu (uz 2005.gada 1.janvāri – 1 070 eksemplāri), apkopo un sistematizē dažādus informatīvos bukletus un citus materiālus par bibliotēkām Latvijā un pasaulē, kā arī nepublicētus semināru un konferenču materiālus, referātus. Profesionālās literatūras krājums un apkopotie materiāli ir pieejami visiem RCB un

---

filiālbibliotēku darbiniekiem, kā arī tiek piedāvāti citu bibliotēku darbiniekiem izmantošanai uz vietas Bibliotēku dienestā.

Materiāli par Latvijas un citu valstu bibliotēkām, kā arī informatīvie bukleti par citiem ar bibliotekāro darbību saistītiem jautājumiem (informācijas sistēmas, datu bāzes, bibliotēku telpu iekārtojums un aprīkojums u.c.) atvesti no dažādiem pieredzes braucieniem vai konferencēm. Tie tiek kārtoti materiālu mapēs pa valstīm un pilsētām (ja materiālu par vienas pilsētas bibliotēkām ir daudz). 2004.gadā iegūti jauni materiāli par Dānijas, Singapūras, Čehijas, Zviedrijas, Islandes, Lietuvas, Nīderlandes un citu valstu bibliotēkām; visas pasaules bibliotēkām svarīgi dokumenti („Guidelines for Children’s Libraries Services”) tika atvesti no Starptautiskās Bibliotēku asociāciju un institūciju federācijas (IFLA) konferences Argentīnā. Filiālbibliotēku darbinieki informatīvos materiālus izmantoja studiju vajadzībām, izstādēm, kā piemērus savu publicitātes materiālu sagatavošanā.

RCB Bibliotēku dienests vāc un apkopo RCB un filiālbibliotēku skaitliskos rādītājus un darba pārskatus. Šie materiāli tiek kārtoti mapēs par katru filiālbibliotēku. Pieredzes iegūšanai tos izmantoja RCB darbinieki, savu zinātnisko darbu izstrādē ar tiem labprāt iepazinās studenti no Latvijas Universitātes Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes nodaļas un Latvijas Kultūras koledžas. Lai iegūtu pilnīgāku pārskatu par RCB filiālbibliotēku darbu, kā arī lai informācija par attiecīgajiem darba procesiem būtu ne tikai pārskatāma, bet arī iegūstama maksimāli ātri, 2004.gada nogalē Bibliotēku dienesta speciālisti izstrādāja jaunu gada plānu un pārskata shēmu RCB filiālbibliotēkām. (pārskata shēmu sk. pielikumā Nr.3).

Gada garumā Bibliotēku dienesta speciālisti sniedza konsultācijas par bibliotekārā darba uzskaiti, kā arī konsultēja statistikas veidlapas “1-bibliotēka. Pārskats par bibliotēkas darbību 2003.gadā” aizpildīšanā.

## Darbinieku tālākizglītības, kvalifikācijas paaugstināšana

2004.gadā tika veikts liels darbs RCB darbinieku tālākizglītības organizēšanā.

2004.gadā tāpat kā iepriekšējos gados RCB tālākizglītības un kvalifikācijas paaugstināšanas pamatā bija mācību plāns, kas tiek sastādīts periodam no septembra līdz maijam. (mācību plānu sk. pielikumā Nr. 4 un 5.)

Lekcijas, semināri un diskusijas notika Bibliotēku dienesta auditorijā, 4.mūzikas skolas zālē un datorklasē Graudu ielā 59.

Lekcijas un praktiskas nodarbības notika gan mērķgrupām, gan interesentiem no RCB par attiecīgo tēmu.

2003./2004.gadā viena no mērķgrupām bija RCB un tās filiālbibliotēku darbinieki ar augstāko nebibliotekāro vai vidējo izglītību. Noklausoties lekciju ciklu „Bibliotekārā darba pamati” un sekmīgi nokārtojot testu, šie darbinieki apguva bibliotekārā darba pamatjautājumus un saņēma apliecību. 2004.gadā šajā grupā bija 30 darbinieki.

Pēc šādas programmas apmācības tika rīkotas arī Rīgas rajona publisko bibliotēku darbiniekiem; grupā bija 40 dalībnieku.

2003/2004. mācību gada plānā tika iekļauts nodarbību cikls RCB jaunajiem darbiniekiem ar darba stāžu 0-2 gadi RCB (grupā 27 interesenti). Šai grupai programmā tika akcentētas aktuālas tēmas:

- RCB struktūra,
- komplektēšanas politika un prakse, RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļas darbs,
- RCB elektroniskais katalogs, informācijas meklēšana internetā, datu bāzēs,
- personālvadība RCB un bibliotekārā darba ētika,
- dokumentācija un plānošana,
- publicitāte, RCB sadarbības partneri.

Pēc lekciju cikla noklausīšanās arī šīs grupas dalībnieki kārtoja ieskautes testu apliecības saņemšanai.

Lai RCB darbinieki varētu turpināt darbu sistēmā arī pēc 2005.gada 1.janvāra, pārskata gada nogalē tika organizēts vēl viens lekciju cikls darbiniekiem bez speciālās izglītības. 30 stundu programmu izstrādāja un lekcijas nolasīja RCB Bibliotēku dienesta speciālisti, kā arī Torņakalna filiālbibliotēkas vadītāja Velga Bāliņa. Interesenti apguva šādas tēmas:

Publiskas bibliotēkas grāmatu krājums (4 stundas)
Bibliotēkārā darba statistisks atspoguļojums un analīze (2 stundas)
Ieskats Rīgas CB un filiālbibliotēku vēsturē (2 stundas)
Informācijas pakalpojumi bibliotēkas lietotājiem (2 stundas)
Bibliogrāfiskais apraksts (2stundas)
Meklēšanas iespējas WebPac un OPAC (1 stunda)
Novadpētniecības aktualitātes (2 stundas)
Publicitātes materiāla noformēšana (2 stundas)
Interesu izglītības mācību programmas veidošanas pamati (2 stundas)
Galvenie informācijas meklētāji internetā (2stundas)
Latvijas bibliotēku tipoloģija (1 stunda)
Aptauja – lietotāja apmierinātības pētīšanas metode (2stundas)
Tradicionālās un elektroniskās datu bāzes (2 stundas)
Bibliotēka – vide bērniem (2 stundas)
Vieglā valoda cilvēkiem ar īpašām vajadzībām (2 stundas)

Pieaicinot vieslektoros, tika organizētas šādas lekcijas:

- Latvijas Nacionālās bibliotēkas repozitārijs Silakrogā: attīstības perspektīvas (lektors A. Vilks, Latvijas Nacionālā bibliotēka),
- Bērnu literatūras apskatu metodika (lektore S. Galsa, Latvijas Nacionālā bibliotēka),
- Saskarsmes psiholoģija darbā ar klientu (lektore A. Dudkina),
- Bibliotēku vēstures izpētes metodika (lektore J. Dreimane, Latvijas Nacionālā bibliotēka),
- Bibliotēku mutvārdu vēsture (lektore R. Šenberga, Latvijas Universitāte),
- Dzimtas vēstures izpēte – jauns bibliotēkas darba virziens (lektore R. Šenberga, Latvijas Universitāte),
- Baltijas valstu literatūra mūsdienās (lektors Guntis Berelis),
- Lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem un jauniešiem (lektore Daina Pakalna, Latvijas Universitāte).

2004.gada 16.septembrī RCB sadarbības partnera Norčēpingas pilsētas bibliotēkas speciālisti Ahmets Kurts un Hokans Blūmkvists vadīja divus seminārus:

- Norčēpingas virtuālā bibliotēka: bibliotēka, kas pieejama 24 stundas
- Pieaugušo apmācība bibliotēkās

Abus seminārus noklausījās 30 interesentu. Liels paldies jāsaka Ziemeļvalstu literatūras bibliotēkas vadītājai Inesei Vanagai, veicot gan izdales materiālu, gan semināra tulkošanu latviešu valodā.

2004.gada 21. un 22.aprīlī sadarbības projekta „Publisko bibliotēku menedžments un attīstība” ietvaros notika semināri, ko nolasīja Flāmu publisko bibliotēku centra projektu vadītāji Frederika van Vinga un Barts Verkraisens. Semināra tēmas:

- Lasīšanas popularizēšana bibliotēkās,

- Tīrgus izpēte

Kopumā šos seminārus noklausījās 104 interesenti, turklāt ne tikai no RCB.

Rudenī, 24. un 25.novembrī, šī projekta ietvaros notika semināri, ko nolasīja Flāmu publisko bibliotēku centra konsultants Hugo Verhenne un Ostendes pilsētas Krisa Lamberta bibliotēkas speciāliste Martine Vandermaes. Semināra tēmas:

- Bibliotēku popularizēšana: piemēri no flāmu Bibliotēku nedēļas,
- „Zandletters” – informācijas un multimediju projekts Ostendes iedzīvotājiem

2004.gada 16.decembrī lekciju-semināru “Bibliotēku nākotnes stratēģija” divām RCB darbinieku grupām (25 dalībnieki katrā grupā) vadīja Gāvles (Zviedrija) pilsētas bibliotēkas direktors Jans Bomans.

Vairāki RCB Bibliotēku dienesta speciālisti nolasīja lekcijas citu Latvijas publisko bibliotēku darbiniekiem:

Balvu rajona bibliotekāriem – „Bibliotēkas fondi: komplektēšana, organizācija, uzskaitē, izvietojums, kārtojums, saglabāšana”, „Literatūras popularizēšanas pasākumu organizēšanas metodika” un „Bibliotēku darba plānošana. Dokumentācija”;

Talsu rajona bibliotekāriem – „Jaunami uzziņu informacionālajā darbā: Latvijas pieredze”;

Jelgavas rajona bibliotekāriem – “Bibliogrāfiskais apraksts”;

Saldus rajona bibliotekāriem – „Komplektēšanas politika publiskajās bibliotēkās”.



*Inta Logina vada semināru Balvu bibliotekāriem*

### **Datorkursi**

Līdz ar informācijas tehnoloģiju ieviešanu bibliotēkās aktualizējusies nepieciešamība apmācīt darbiniekus šo tehnoloģiju pilnvērtīgā izmantošanā, jo pašu par sevi šo tehnoloģiju eksistence bibliotēkās neuzlabo darba kvalitāti. Informācijas tehnoloģijas ir tikai viens no rīkiem, kas palīdz uzlabot un pilnveidot apkalpošanas kvalitāti.



Lai sekotu līdzi jaunajām tendencēm un spētu sniegt kvalitatīvus pakalpojumus, bibliotēkas darbiniekiem ir jāapmeklē virkne datorkursu nodarbību, turklāt RCB darbiniekiem ir iespēja apmeklēt nepieciešamos kursus RCB datorklasē.

Bibliotēku dienests un Automatizācijas nodaļa organizēja vairākus nepieciešamos datorkursus. 2004. gadā RCB datorklasē notika:

- apmācības darbiniekiem programmā „ALISE” (katalogizācija, komplektēšana);
- MS „Office” programmu apguve („Word”, „Excel” un „Power Point”), apmācīti 19 darbinieku;
- informācijas meklēšana internetā, apmācīti 15 darbinieku, lektore Baiba Holma, Latvijas Universitāte ;
- Nacionālās bibliogrāfijas datu bāzes izmantošana, apmācīti 32 darbinieki, lektore Ilona Dukure;
- analītiskā bibliogrāfiskā apraksta veidošana sistēmā „ALISE”;
- novadpētniecības datu bāzes veidošana sistēmā „ALISE”;
- informācijas meklēšana un atlase elektroniskajā kopkatalogā (OPAC un WebPac);
- protokola Z 39.50 izmantošana.

Kursi bija domāti gan iesācējiem, kuri varēja apgūt pirmos soļus darbā ar datoriem, gan arī darbiniekiem, kas jau prot strādāt ar datortehniku, papildinot un paplašinot esošās zināšanas.

#### **Darbinieki apmācīti darbam ar sistēmu „ALISE”**

<b>Kursu nosaukums</b>	<b>Dalībnieku skaits</b>
Informācijas meklēšana bibliotēkārājās datu bāzēs	8
Informācijas meklēšana internetā	7
Ievads sistēmā ALISE. Katalogizācija	21
Elektronisko resursu katalogizācija	8
Informācijas atlase IIS ALISE (OPAC, Webpac)	9
Analītiskā bibliogrāfiskā apraksta veidošana	18
Novadpētniecība datu bāze	7
Z 39.50 klients: konfigurēšana un izmantošana	8

2003. gadā tika uzsākts veidot novadpētniecības datu bāzi, tāpēc bija nepieciešama vesela virkne kursu: IIS ALISE versija 3.0: ievads, analītiskā bibliogrāfiskā apraksta veidošana un

---

novadpētniecība. 2004.gadā deviņu filiālbibliotēku darbinieki tika apmācīti veidot aprakstus novadpētniecības datu bāzes papildināšanai.

Veikts vēl viens solis ceļā uz automatizēto lasītāju apkalpošanu. Sistēmas ALISE abonementa modulis ļauj veidot lasītāju datu bāzi. Tika apmācīti darbinieki no tām 6 filiālbibliotēkām, kas sākot no 2005. gada janvāra sāks reģistrēt savus lasītājus elektroniski. Apmācību veica RCB galvenā bibliotekāre Lelde Puriņa.

Ļoti veiksmīgs un populārs bija kurss „Informācijas meklēšana internetā”, ko nolasīja Latvijas Universitātes lektore Baiba Holma.

2004.gadā divas reizes tika rīkotas papildus nodarbības rekatalogizācijas veikšanai (atbilstme standartiem, kļūdu labošana). Nodarbības veica RCB galvenā bibliotekāre Lelde Puriņa un RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļas galvenā bibliotekāre Ineta Kaļķe.

Vienu reizi nedēļā notika angļu valodas kursi 3 grupām un vācu valodas kursi 2 grupām.

## Bibliotēku publicitāte

Bibliotēkām nepārtraukti attīstot un pilnveidojot savus piedāvātos pakalpojumus, pieaug nepieciešamība informēt sabiedrību par pakalpojumiem, bibliotēkas aktualitātēm un pasākumiem, līdz ar to pieaug publicitātes nozīme bibliotēkas ikdienas darbā. Lai informētu savus lasītājus un mikrorajona iedzīvotājus, RCB un tās filiālbibliotēkas organizē daudzveidīgus pasākumus, kā arī izmanto dažādas publicitātes formas: bibliotēku vizītkartes, informācijas lapiņas, bukletus, grāmatzīmes, apsveikumus, ielūgumus, kā arī suvenīrus.

Bibliotēkām nav nekā ierastāka un labāk pazīstama par pasākumiem: izstādes, tematiski pasākumi, tikšanās, klubi, semināri, konkursi utt. Tie veido vienotu bibliotēkas darbu un ir viena no lasītāju apkalpošanas metodēm. Taču pasākumu organizēšana ir arī viens no bibliotēkas sabiedrisko attiecību elementiem.

2004. gadā RCB kopumā izveidotas 3638 izstādes, kā arī noticis 1861 pasākums, ko apmeklējuši 32879 interesenti.

Lielāko un nozīmīgāko pasākumu grupu veido dažādi tematiski pasākumi, kas veltīti galvenokārt ievērojamu cilvēku jubilejām, gadskārtu svētkiem, citām atzīmējamām dienām, kā arī Latvijas un pasaules aktualitātēm.

2004. gadā daudzas bibliotēku aktivitātes bija saistītas ar Latvijas iestāšanos Eiropas Savienībā (ES) un NATO. Visdažādākie **ar ES jautājumiem saistītie pasākumi** notika visa gada garumā, īpaši **Eiropas nedēļas** ietvaros no 30. aprīļa līdz 9. maijam:

- CB un filiālbibliotēkas veidoja tematiski dažādas, bet ar ES tēmu saistītas izstādes, piemēram, RCB sadarbībā ar Eiropas Komisijas pārstāvniecības Latvijā ES Informācijas centru veidoja izstādi par Latvijas integrācijas ceļu ES, Eiropas aktualitātēm un ES fondiem, kā arī piedāvāja apmeklētājiem dažādus informatīvus izdales materiālus; Mežaparka filiālbibliotēkā maijā bija apskatāma izstāde “Eiropas Savienības pilsētas Mežaparka ielu nosaukumos”; Torņakalna filiālbibliotēka piedāvāja iepazīties ar izstādi “9. maijs – Eiropas diena”; Zemitānu filiālbibliotēka sagatavoja izstādi “Jauniešu iespējas Eiropas Savienībā”; Pārdaugavas filiālbibliotēka lasītavā piedāvāja iepazīties ar izstādi “Mūsu domāšanai un rīcībai jauns mērogs – Eiropas mērogs”, bet mazie lasītāji varēja aplūkot izstādi “Dodas Sprīdītis Eiropā plašā, Iesim mēs sprīža vīriņam līdz”; bērnu filiālbibliotēka “Zvirbulis” Eiropas nedēļas ietvaros organizēja literatūras skati “Bērni Eiropā ir daudz, Kaskabatis līdzī sauc”, izmantojot Māras Cielēnas draudzīgo un lasītkāro varoni Kaskabati, kas aicināja ceļot kopā ar Eiropas Savienības populārākajiem bērnu grāmatu autoriem (skatē tika izvietotas 238 bērnu grāmatas);

- Bibliotēkas rīkoja tematiskus pasākumus par ES, piemēram, filiālbibliotēkā “Laima” Eiropas nedēļas ietvaros interesenti varēja noklausīties vēstures doktora Imanta Medņa lekciju “Latvijas politiskās partijas un Eiropas Savienība”; Daugavas filiālbibliotēka skolēniem rīkoja pasākumu “Neklāties ceļojums pa Eiropas Savienību”; filiālbibliotēka “Avots” Speciālās pamatskolas klasēm rīkoja pasākumus “Kur ir Beļģija?”, “Ko Tu zini par Ungāriju?”, “Dāņi Eiropas Savienībā” un tematisku sarīkojumu bērniem “Ar grāmatu varoņiem pa Eiropas valstīm”; RCB Bērnu literatūras nodaļa Eiropas nedēļā aicināja uz pasākumu “Sprīdītis atkal ceļo”, kurā kopā ar Pepiju un Sprīdīti apceļoja valstis, kurās dzīvo slaveni literārie varoņi, kā arī rīkoja akciju “Zili baloni – zilajās debesīs”, kuras ietvaros bērni uzrakstīja novēlējumus jaunajiem draugiem Eiropā, ievietoja tos balonos un palaida pa 7. stāva logu;
- Sarkandaugavas bērnu filiālbibliotēkā notika pasākums “Eiropas dienas Sarkandaugavas filiālbibliotēkā”, kurā varēja iepazīties ar Eiropas tautu kultūru, redzēt, kā izskatās dažādu tautu nacionālie tērpi, dzirdēt, kā skan dažādas valodas, uzzināt, kādas dejas dejo Eiropas valstīs. Torņakalna filiālbibliotēkā aprīlī notika pasākums “Eiropas Savienības kandidātvalstis jeb 10 CV”. Pasākums tika rīkots kā veltījums kandidātvalstu uzņemšanai ES. Tas bija spilgts, dzīvs un atraktīvs notikums, kura pirmajā daļā 10 cilvēki (bibliotēkas lasītāji) prezentēja katrs savu kandidātvalsti, īsumā raksturojot tās simboliku, nacionālās īpatnības, nacionālo varoni, putnu un augu, pastāstot kādu trāpīgu anekdoti par šīs valsts pilsoņiem, kādu teiku vai leģendu par šo valsti vai nodziedot dziesmu valsts valodā. Otrajā pasākuma daļā bija groziņvakars, kurā varēja nobaudīt ēdienus un dzērienus, kas raksturīgi katras valsts nacionālajai virtuvei;
- Hanzas filiālbibliotēkā viens no lielākajiem bērniem organizētajiem pasākumiem bija detektīvkonkurss “Eiropas Savienība zem lupas”, kura mērķauditorija bija bērni vecumā no 7 līdz 12 gadiem. Konkurss ilga vienu mēnesi, un tā mērķis bija iemācīt bērniem meklēt, apstrādāt, apkopot un prezentēt informāciju. Katram konkursa dalībniekam bija iespēja aizpildīt 14 uzdevumu lapas par konkrētām Eiropas Savienības dalībvalstīm. Konkursā piedalījās 48 bērni. Filiālbibliotēkā “Rēzna” notika konkurss un diskusija “Ko es gaidu no Eiropas Savienības”.

Tradicionāli populāri CB un filiālbibliotēkās ir **gadskārtu svētkiem un citiem kalendārajiem datumiem veltītie pasākumi:**

- CB Pieaugušo literatūras nodaļā, sagaidot Lieldienas, varēja iepazīties ar izstādi “Cērtiet, brāļi, oša kārti”, bet gada nogalē varēja aplūkot izstādi “Ziemassvētku starojums”;
- CB Bērnu literatūras nodaļā martā notika izglītojoši muzikāls pasākums “Meteņi ir klāt”, Lieldienu noskaņā bērnodārzu audzēkņi piedalījās pasākumā “Uz zaķu sarīkojumu”,

maijā notika Ģimenes dienai veltīts bērnu radošo darbu un zīmējumu konkurss “Manas ģimenes neparastie svētki”;

- Bērnu filiālbibliotēka “Burtnieks” visa gada garumā veidoja gadalaikiem un svētku dienām veltītu izstāžu ciklu, kurā varēja iepazīties ar izstādēm “Apkārt raibajai Lieldienu olai”, “Mīlu tevi, māmiņa”, “Nāc, Jānīti, sētiņā, “Rudentiņis, bagāts vīrs” un “Deg eglītē sveces”;
- Sarkandaugavas filiālbibliotēka gadskārtu svētkus – Meteņus, Miķeļdienu un Mārtiņus – svinēja kopā ar folkloras kopu “Rija”, iepazīstinot bērnus ar latviešu tautas tradīcijām rotaļu veidā;
- Torņakalna filiālbibliotēka 2004. gadā savus apmeklētājus iepazīstināja ar izstādēm “Sirsniņu bums vai kiča murgs” (veltīta Valentīna dienai), “4. jūlijs – ebreju tautas genocīda upuru piemiņas diena”, “Veļu laiks”, “Mārtiņš nāk ar gaili padusē un ziemeļos”;
- Mārtiņa bērnu filiālbibliotēkā Mātes dienai tika veltīts daiļlasīšanas konkurss, Mežaparka filiālbibliotēkā Ģimenes dienā varēja aplūkot izstādi “Stāsts par svēto ģimeni” u.c.

Filiālbibliotēka “Vidzeme” 2004. gadā organizēja veselas **tematiskas nedēļas**, kas sasaucās ar svētku un svinamajām dienām, dažādām jubilejām un atceres datumiem, kā arī ar Latvijas un pasaules aktualitātēm: februārī – “Mīlestības svētki”, aprīlī – “Lieldiena nāca asniņus celdama”, maijā – “Tev, māt”, jūnijā - “Nosarkst vakars, smaržo jāņuzāles...”, novembrī – “Latviju triju zvaigžņu gaismā”, decembrī – “Prieka un cerību laiks”. Šo tematisko nedēļu laikā varēja aplūkot plašas literatūras izstādes, notika praktisko padomu stundas un dažādi tematiski pasākumi.

**Filiālbibliotēkas savos pasākumos aicina piedalīties interesantus un sabiedrībā pazīstamus cilvēkus:**

- 3. martā Annas filiālbibliotēkā notika tikšanās ar Rakstniecības, teātra un mūzikas muzeja Rakstniecības nodaļas vadītāju Rimandu Cepli. Sarunas tēma bija 2003. gadā izdotie “Lata romāni”;
- 20. aprīlī CB notika tikšanās ar grāmatas “Praktiskais personālmēdžments” autoru Ārvaldi Alvilu Spulli;
- 20. aprīlī Bišumuižas filiālbibliotēka organizēja tikšanos ar izdevniecības “Likteņstāsti” vadītāju Anitu Mellupi un grāmatu “Nolaupītā bērnība” un “Karjeristi” autoru Ilmāru Šaltu;
- 21. aprīlī Grīziņkalna filiālbibliotēka Rīgas 6. vidusskolā organizēja tikšanos ar dzejnieku Viku “Mūsu Vikam liela jubileja”, atzīmējot viņa 65 gadu jubileju,

- 21. aprīlī filiālbibliotēkā “Vinnijs” bērni tikās ar rakstnieku, dzejnieku un mākslinieku Vladimiru Novikovu, bet 8. decembrī viņš viesojās CB Bērnu literatūras nodaļā;
- 21. aprīlī Mežaparka filiālbibliotēkā notika tikšanās ar dzejnieci Olgu Lisovsku, atzīmējot viņas grāmatas “Uz manu tālo atmiņu” izdošanu;
- 22. aprīlī Daugavas filiālbibliotēkā interesentiem bija iespēja tikt ar rakstnieci un žurnālisti Moniku Zīli;
- 22. aprīlī Sarkandaugavas filiālbibliotēkā notika tikšanās ar bērnu rakstnieku un grāmatu ilustrētāju Miku Valdbergu;
- 15. jūnijā Mežaparka filiālbibliotēkā notika Jāņa Sudrabkalna 110 dzimšanas dienai veltīts vakars, kurā piedalījās literatūrzinātniece Skaidrīte Viese, rakstnieks Valdis Rūmnieks, dzejniece Olga Lisovska, literatūrzinātnieks Ilgonis Bērons;
- 21. septembrī CB notika dzejas pēcpusdiena “Lija un Olga par dzīvi un dzeju”, kurā piedalījās dzejnieces Lija Brīdaka un Olga Lisovska;
- 7. decembrī filiālbibliotēkā “Zemgale” viesojās rakstniece un kultūras darbiniece Ieva Kalniete (īstajā vārdā Ausma Rita Bambe);
- Torņakalna filiālbibliotēka organizēja veselu tikšanās ciklu ar interesantu cilvēku Terēziju Dauguli, kura 2004. gadā bibliotēkā viesojās 5 reizes. Sarunu tēmas bija dažādas: “Mūsu reālās iespējas mainīt savu dzīvi”, “Krāsas, to nozīme un simbolika”, “Numeroloģija”, “Veselības vingrojumi. Zāļu tējas”, “Igaunijas klosteris”;
- Juglas filiālbibliotēka ikmēneša pasākumu ciklā “Caur saviem ļaudīm Latvija mirdz” ciemos aicināja populārus cilvēkus – savus novadniekus – ekslibru kolekcionāri G.Šilinsku, gleznotāju J.Skulmi, rakstnieku J.Mauliņu kopā ar dzīvesbiedri A.Mauliņu, rakstnieci I.Zāberi, dzejnieku A.Kalnieti u.c.

#### **Vairākās bibliotēkās notikuši arī izdoto grāmatu atvēršanas svētki:**

- Torņakalna filiālbibliotēkā 25. augustā notika Silvijas Holcmanes grāmatas “Vīrietis sievietes pasaulē” atvēršanas svētki, bet 29. septembrī notika Skaidrītes Cielavas grāmatas par gleznotāju Jurgī Skulmi “Pretvējā” atvēršanas svētki, kuros piedalījās arī mākslinieks;
- 29. septembrī Juglas filiālbibliotēkas 55 gadu jubilejas pasākuma ietvaros notika bibliotēkas lasītāja Valda Rūjas grāmatas “Juglas vitrāžas: Rīgas Vidzemes priekšpilsētas grāmata” atvēršanas svētki;
- 4. novembrī mūzikas filiālbibliotēkā “Tilts” tika prezentēta apgāda “Elpa” izdotā Oļģerta Grāvīša sastādītā grāmata “Arnolds Šturms mūzikā, rakstos, atmiņās” un mūzikas CD “Arnolds Šturms. Vokālā un instrumentālā kameramūzika”.

### CB 2004. gadā organizēja vairākas plaša mēroga izstādes un pasākumus:

- 9. martā Pieaugušo literatūras nodaļā tika atklāta Atombumbas sprādzienā cietušo organizācijas Japānas konfederācijas Tokijā ceļojošā izstāde “Atcerēties, lai neaizmirstu...”;
- 6. maijā tika atklāta izstāde “Kultūrvides ainavas Kokemaenjoki upes ielejā”. Izstādi, ka bija veltīta Rīgas un Pori (Somija) sadraudzības gadadienai, organizēja Rīgas dome;
- 3. jūlijā Rīgas dienu ietvaros Tallinas Centrālajā bibliotēkā tika atklāta izstāde “Rīgas gadsimtu silueti”, kurā bija apskatāms visdažādāko materiālu klāsts par Rīgas vēsturi, kultūrvidi, arhitektūru utt. Visi izstādē izliktie iespieddarbi bija no RCB, kā arī specializētās Vecrīgas filiālbibliotēkas krājumiem;
- 19. oktobrī Bērnu literatūras nodaļā notika Šveices autoru bērnu grāmatu dāvinājuma prezentācija;



*Šveices autoru bērnu grāmatu prezentācijā piedalījās  
Šveices vēstniecības padomnieks Karls Hāgmans*

- 22. oktobrī sadarbībā ar Ziemeļu ministru padomes Informācijas biroju Rīgā tika atklāta izstāde “Uzzini vairāk par Ziemeļvalstīm caur tekstu, skaņu un sižetu...” Ar izstādi iepazīnās Ziemeļu ministru padomes ģenerālsekretārs Pērs Unckels (Per Unckel);
- 25. novembrī, atzīmējot Amerikas latviešu laikraksta “Laiks” 55 gadu jubileju, tika atklāta izstāde “Ieskats izdevniecības “Grāmatu draugs” grāmatu klāstā no 1926. gada...” un notika Helmāram Rudzītim veltīts pasākums – Jāņa Zālīša monogrāfiskās apceres “Pasaule uz spārna jeb grāmatu draugs Helmārs Rudzītis” priekšlasījums.

Līdztekus tradicionālajiem bibliotekārajiem pasākumiem un literatūras izstādēm, RCB filiālbibliotēkas sadarbībā ar māksliniekiem, kultūras un mākslas centriem u.c. saviem apmeklētājiem piedāvā iepazīties **ar mākslas un radošo darbu izstādēm:**

- Filiālbibliotēkā “Vidzeme” pasākumu zālē regulāri bija aplūkojamas tautas lietišķās mākslas studijas “Rīdze” dalībnieku darbu izstādes;
  - Filiālbibliotēkas “Zemgale” apmeklētāji visa gada garumā varēja iepazīties ar glezniecības studijas “Umbra”, tautas lietišķās mākslas studijas “Rota” un “Vācelīte” dalībnieku darbiem;
  - Sarkankalna filiālbibliotēkas foajē tika veidotas izstādes sadarbībā ar Rīgas kultūras un mākslas centra “Mazā ģilde” tautas glezniecības studiju “Ģilde”;
  - Gleznotāja Jurģa Skulmes darbi bija aplūkojami gan Juglas, gan Torņakalna filiālbibliotēkā;
  - Daugavas filiālbibliotēkai ir ilggadīga sadarbība ar mākslinieku Arkādiju Ignatjevu u.c.
- Lai ieinteresētu apmeklētājus, RCB un filiālbibliotēkas izmanto visdažādākās, arī mazāk pazīstamas un mazāk izmantotas pasākumu formas:

- Filiālbibliotēkā “Zemgale” tika izveidots dambretes draugu klubs “Albīne” (par godu bijušajai RCB darbiniecei, daudzkārtējai Latvijas čempionei dambretē Albīnei Jaudzemei). Klubā darbojas dambretes pulciņš, ko vada Rīgas un Latvijas čempions dambretē Vsevolods Teterins. 4. decembrī bibliotēkā notika dambretes turnīrs, kurā piedalījās 25 dalībnieki no vairākiem Rīgas rajoniem;
- Mākslas literatūras filiālbibliotēkā kopā ar Dramaturgu ģildi tika organizēts pasākumu cikls – latviešu lugu festivāla skates amatierizrāžu videoskates un diskusijas teātra zinātnieces Līvijas Akurāteres vadībā (kopā notika 10 pasākumi). Latviešu lugu lasījumi un diskusijas par latviešu dramaturģiju, ko organizēja Dramaturgu ģilde, notika arī CB.

RCB filiālbibliotēkas organizē **interesantas akcijas**, lai iepazīstinātu mikrorajona iedzīvotājus ar bibliotēkas darbu un aicinātu kļūt par bibliotēkas lasītājiem:

- Annas filiālbibliotēkas darbinieki rīkoja “Balonu akciju”, kuras devīze bija “Ejam ielās!” Bibliotekāres pūta balonus, ņēma bibliotēkas vizītkartes, palīgos aicināja čaklākos bibliotēkas lasītājus-bērņus un izklīda mikrorajona ielās. Bērņi kopā ar bibliotēkas darbiniecēm apstaigāja katrs savu maršrutu, dāvinot balonus un vizītkartes, stāstot par bibliotēkas darbu;
- CB Bērnu literatūras nodaļa rīkoja akciju “Mana pirmā bibliotēka”, kuras mērķis bija popularizēt nodaļas darbu un piesaistīt jaunus lasītājus, aicinot bērņus lasīt jau no agras bērņības. Akcijas laikā tika izgatavotas afišas un ielūgumi ar informāciju par bibliotēkas darbu, sagatavotie informatīvie materiāli tika izvietoti mikrorajona pirmsskolas mācību iestādēs. Reizi ceturksnī tika rīkoti pasākumi.



Jau devīto reizi no 19. līdz 25. aprīlim RCB notika **ikgadējā Bibliotēku nedēļa**. Bibliotēku nedēļas ietvaros bibliotēkas organizēja dažādus pasākumus, iepazīstinot interesentus ar bibliotēkas darbību, krājumiem un sniegtajiem pakalpojumiem, automatizētās bibliotēkas īpaši akcentē jauno informācijas tehnoloģiju piedāvātās iespējas informācijas ieguvē. Bibliotēku nedēļa piesaista ar bibliotēku organizēto pasākumu daudzveidību. Šajā nedēļā filiālbibliotēkās īpaši gaidīti ir mikrorajona skolu un pirmskolas mācību iestāžu audzēkņi – ekskursijas uz bibliotēku organizē gandrīz katra RCB filiālbibliotēka. Bibliotēkas veidoja grāmatām un bibliotēkām veltītas izstādes un pasākumus, organizēja pasākumus ar rakstnieku, mākslinieku un citu sabiedrībā pazīstamu cilvēku piedalīšanos.

Bibliotēku nedēļas ietvaros RCB pirmo reizi organizēja **akciju “Tikšanās ar nezināmo”**. Akcijā piedalījās CB Pieaugušo literatūras nodaļa un piecas filiālbibliotēkas: Daugavas, Šampētera, Ziemeļblāzmas, Čiekurkalna filiālbibliotēka un filiālbibliotēka “Vidzeme”. Ideja par akcijas rīkošanu radās pēc Flāmu publisko bibliotēku centra (Beļģija) speciālistes Karlas Martenas semināra “Bibliotēku nedēļas organizēšana: Flandrijas pieredze, kurā tika aplūkota arī ideja par akciju bibliotēku lasītājiem “Tikšanās ar nezināmo”. RCB rīkotās akcijas pamatā tika saglabāta flāmu kolēģu pieredze: lasītāji varēja saņemt lasīšanai mājās bibliotekāru atlasītās grāmatas, kuras tika ievietotas speciālās aploksnēs pārsteiguma radīšanai. Lai saintriģētu lasītājus, uz aploksnēm tika uzlīmētas norādes un, lai veidotu atgriezenisko saiti ar lasītāju, aploksnē tika ievietota grāmatzīme ar RCB logo, kuras otrā pusē lasītājs varēja uzrakstīt atsauksmi gan par grāmatu, gan akciju.



*Akcijas „Tikšanās ar nezināmo” plakāts*

Bibliotēkas – akcijas dalībnieces centralizēti tika nodrošinātas ar speciāli šai akcijai veidotiem plakātiem, kā arī aploksnēm, foto filmiņām un grāmatzīmēm. Pildspalvas, maisiņi ar RCB logo un nelielas balvas (saldumi, tējas un kafijas paciņas) tika domātas ievietošanai aploksnēs.

Tika paredzēts, ka tie lasītāji, kuri būs uzrakstījuši savas atsauksmes, piedalīsies loterijā, kuras galvenā balva ir vērtīga grāmata, bet no fotogrāfijām un atsauksmēm bibliotēkās tiks organizētas izstādes.

Akcijas koordinēšanu veica RCB Bibliotēku dienests.

Par akcijas norisi katrā bibliotēkā bija atbildīgi šo bibliotēku darbinieki, un viņi savas idejas varēja realizēt atbilstoši savām iecerēm: izvēlēties vietu savas bibliotēkas telpās, veidot vai neveidot vienotu akcijas pamattēmu (piemēram, sports, ceļojumi u.c.), ievietot aploksnēs vienu grāmatu vai vairākas, ieteikt tikai daiļliteratūras grāmatas vai arī nozaru literatūru, brīvi izvēlēties formu un tekstu norādēm par grāmatas saturu, papildināt akcijas materiālus ar informāciju par bibliotēku, rīkot vai nerīkot speciālus pasākumus lasītājiem akcijas ietvaros utt. Var teikt, ka katrā bibliotēkā, lai arī nedaudz, taču akcijas gaita atšķīrās.

Kopumā akcijā piedalījās ap 400 dalībnieku. Divās bibliotēkās aploksnēs ar grāmatām izsniedza tikai divas dienas, pārējās – nedēļu. Akcijā piedalījās gan bērni, gan pieaugušie, turklāt Daugavas filiālbibliotēkā – tikai bērni, bet CB Pieaugušo literatūras nodaļā un Šampētera filiālbibliotēkā – tikai pieaugušie lasītāji.

Akcija “Tikšanās ar nezināmo” ieguva lielu lasītāju atsaucību un pozitīvu novērtējumu. Arī bibliotēku darbinieki atzina, aka akcija atsvaidzināja bibliotēkas dzīvi gan lasītājiem, gan bibliotekāriem.

Bibliotēku nedēļas ietvaros vairāki pasākumi tika organizēti bibliotēku darbiniekiem:

- 19. aprīlī notika **akcijas bibliotēku darbiniekiem “Apmeklē un iepazīsti Rīgas Centrālo bibliotēku un tās 45 filiālbibliotēkas!” noslēguma pasākums**. No 2003. gada 1. oktobra līdz 2004. gada 8. aprīlim visi RCB un tās filiālbibliotēku bibliotekārie darbinieki tika aicināti piedalīties akcijā. 2003. gada aprīlī noslēdzās bibliotēku apmeklētājiem domātā akcija, kuras gaitā tika izteikts priekšlikums līdzīgu akciju organizēt arī Rīgas CB un filiālbibliotēku darbiniekiem. Akcijas mērķis bija motivēt bibliotēku darbiniekus iepazīt Rīgas CB un tās filiālbibliotēku darbu, iepazīties ar citu bibliotēku kolēģiem, izvērtēt bibliotēku piedāvātos pakalpojumus un veicināt savstarpēju pieredzes apmaiņu. Ikdienā reizēm pietrūkst laika, vēlmes, ieinteresētības un motivācijas uzzināt, kas notiek kaimiņu bibliotēkā, nemaz nerunājot par tālākiem Rīgas kolēģiem, jo Rīgas CB bibliotēku tīklu veido 46 filiālbibliotēkas 48 adresēs. Akcija deva iespēju iepazīt to īpašo un atšķirīgo, ko atspoguļo katra filiālbibliotēka, un saprast un izjust to, ka visas 46 filiāles veido vienotu veselumu, vienotu pakalpojumu sistēmu, vienu Rīgas Centrālo bibliotēku. No vairāk nekā 300 Rīgas CB un filiālbibliotēku darbiniekiem

lielāku vai mazāku interesi iesaistīties akcijā izrādīja 23 darbinieki no 13 bibliotēkām. Aktīvi akcijā piedalījās 20 darbinieki, bet visās 46 bibliotēkās kaut uz mirkli iegriezās 18 darbinieki no 11 bibliotēkām – 6 bibliotēku vadītājas un 12 darbinieki, starp tiem arī viens kungs. Akcijas galveno balvu – ceļojumu divām personām – izlozēja CB Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Natālija Hološa.

- 21. un 22. aprīlī saskaņā ar Rīgas CB un Flāmu publisko bibliotēku centra kopprojektu “Publisko bibliotēku menedžments un attīstība” Rīgas CB Bibliotēku dienestā notika seminārs Rīgas CB un filiālbibliotēku darbiniekiem. Aplūkotās tēmas: “Lasīšanas popularizēšana bibliotēkā: Flandrijas pieredze” (Frederika van Vinga, Flāmu publisko bibliotēku centra projektu vadītāja) un “Mārketinga pētījumi: Flandrijas pieredze” (Barts Verkruijssens, Flāmu publisko bibliotēku centra projektu vadītājs).

Kā publicitātes jomā ļoti nozīmīgs pasākums 2004. gadā jāuzsver **RCB pirmās gadagrāmatas izdošana** un tās atvēršanas svētki Bibliotēku nedēļas ietvaros 23. aprīlī. Gadagrāmata ir jauns Rīgas CB izdevums, kura mērķis ir atspoguļot bibliotēku dzīves svarīgākos notikumus gada garumā, lai bibliotēkās notikušais ieņemtu savu vietu bibliotēku vēsturē gan šodien, gan nākotnē. Gadagrāmata 2003.gadam sniedz vispusīgu ieskatu Rīgas CB un filiālbibliotēku dzīvē, atspoguļo šī gada notikumus dažādos aspektos. Latvijas bibliotēku kolēģi ar “Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmatu 2003” tika iepazīstināti arī rajonu un pilsētu galveno bibliotēku direktoru pavasara sanāksmē, kas maijā notika Madonā. RCB un arī citu Latvijas bibliotēku darbinieki par RCB gadagrāmatu izteikuši vislabākās atsauksmes.

Runājot par RCB sagatavotajiem izdevumiem, jāpiemin projektu “Rīga – arhitektūras pieminekļu vēstures skatījumā” realizācijas rezultātā tapušās divas elektroniskās publikācijas – kompaktdiski: “**Rīga – arhitektūras pieminekļa vēstures skatījumā – 1**” un “**Rīga – arhitektūras pieminekļa vēstures skatījumā – 2**” (sk. sadaļu – „Uzziņu un informācijas darbs”).

No 2004. gada 8. līdz 14. novembrim RCB pirmo reizi **piedalījās Ziemeļu bibliotēku nedēļā**, kuras tēma - “**Sen senos laikos Ziemeļu zemē...**” - 2004. gadā bija veltīta izcilajam dāņu pasaku meistaram Hansam Kristianam Andersam, atzīmējot viņa 200 gadu jubileju. Tematiskajā nedēļā, pieaugušajiem bibliotēku lasītājiem piedāvājot pasakas “Visneticamākais” lasījumu, bet bērniem ļaujot ieklausīties pasakā “Neglītais pīlēns” piedalījās CB Bērnu literatūras nodaļas un 9 filiālbibliotēkas – Imantas, Daugavas, Grīvas, Bolderājas, Šampētera, Ķengaraga filiālbibliotēka un filiālbibliotēkas “Rēzna”, “Vinnijs” un “Zvirbulis”. Pasaku lasīšanu bibliotēkās papildināja dažādas aktivitātes:

- Šampētera filiālbibliotēka bija vienīgā bibliotēka, kas piedāvāja noklausīties H.K.Andersena pasaku “Visneticamākais” pieaugušajiem.
- CB Bērnu literatūras nodaļā notika literārā pēcpusdiena „Ceļojums Andersena pasaulē”. Sarīkojuma laikā bērni iepazinās ar H.K.Andersena dzīvi un daiļradi. Lai bērni izjustu H. K.Andersena klātbūtni, tika lasīts pasakas „Neglītais pīlēns” fragments. Tālāk sekoja „Mēmais šovs”, kura laikā sarīkojuma dalībniekiem bija gan jātēlo, gan jāatmin H.K.Andersena pasaku varoņi. Lielu sajūsmu bērnos radīja arī viktorīna par H.K.Andersena pasakām un bibliotekāru sarūpētie kārumi.
- Imantas filiālbibliotēkā visu nedēļu (no rīta un vakarā) notika pasaku „Neglītais pīlēns” un „Īkstīte” lasījumi. Lasījumu dalībnieki darbojās arī Andersena pasaku tēlu modelēšanā un ilustrāciju zīmēšanā. Visus bērnu darbiņus varēja apskatīt izstādē „Bērni ilustrē Andersena pasakas”. Bērnu aktivitāte bija ļoti liela. Kopumā pasākumos Imantas filiālbibliotēkā piedalījās vairāk kā 300 bērnu. Visvairāk bērniem patika nedēļas noslēguma pasākums „Pasaku stāstnieki – bērni un vecvecāki”.
- Bērnu filiālbibliotēku “Vinnijs” ieradās apciemot Andersena kungs. Viņu sagaidīja bibliotēkas darbinieki un bērni. Pasaku „Neglītais pīlēns” lasīja pats tās autors.
- Filiālbibliotēkā “Rēzna” kopīgi ar bērniem lasītā pasaka “Neglītais pīlēns” izraisīja pārdomas par to, kāpēc Andersena pasakas ir ļoti mūsdienīgas un pamācošas. Bibliotēkā notika arī konkursi bērniem, veltīti pasaku meistara darbiem.
- Filiālbibliotēkā “Zvirbulis” pasaka „Neglītais pīlēns” tika lasīta nelielām mazo lasītāju grupiņām (3 – 5 bērni). Pēc lasījuma notika pārrunas ar bērniem.
- Daugavas filiālbibliotēkā notika H.K.Andersena dzīvei un daiļradei veltīti sarīkojumi 4.– 8. klašu skolēniem. Bērni dzirdēja ne tikai darbinieku stāstījumu, bet arī noklausījās pasakas „Neglītais pīlēns” audio ierakstu.
- Ķengaraga filiālbibliotēka sadarbībā ar mikrorajona skolām izstrādāja pasākumu ciklu “Cimos nāk pasaku meistars Andersens”, kura ietvaros Ziemeļu bibliotēku nedēļas laikā notika “Manas dzīves pasakas” 3. klases skolēniem. Bērni noskatījās fragmentus no animācijas filmas “Neglītais pīlēns”, pēc tam aizsākās stāstījums par rakstnieka ģimeni, bērnību, dzimto pilsētu Odensi.
- 71. vidusskolas 1. klases audzēkņi pulcējās Grīvas filiālbibliotēkā, lai dotos Andersena varoņu pasaulē. Ieskatu rakstnieka dzīves un daiļrades lappusēs radīja bibliotekāres stāstījums un spēle, kurā bērniem tika uzdoti dažādi jautājumi, bet atbilžu pirmie burti veidoja Andersena pasaku varoņu vārdus.
- Bolderājas filiālbibliotēkas darbinieki organizēja “Neglītā pīlēna” lasījumus 2. – 3. klašu skolēniem. Pēc lasījumiem bērni piedalījās diskusijās par pasakas galveno ideju. Tad

sarīkojuma dalībnieki veidoja Andersena pasaku koku. Nobeigumā pieci labākie stāstnieki (bērni) stāstīja pasakas.

Informācija par RCB aktualitātēm un rīkotajiem pasākumiem izskanējusi **radioraidījumos**:

- janvārī “Latvijas Radio” raidījumā “Kultūras rondo” piedalījās Mākslas literatūras filiālbibliotēkas vadītāja Dace Sika un galvenā bibliotekāre Malda Pede;
- CB Bērnu literatūras nodaļas galvenā bibliotekāre Solveiga Švarca piedalījās “Latvijas Radio” raidījumā “Radio bumba”, kurā iepazīstināja ar nodaļas darbu, kā arī pastāstīja par Šveices autoru bērnu grāmatu dāvinājumu;
- Mežciema filiālbibliotēkas lasītāju uzrakstīja pateicības vēstuli par bibliotēkas darbu, ko nosūtīja “Latvijas Radio”, un 2004. gada nogalē filiālbibliotēku apmeklēja un tās darbinieces intervēja žurnālists Raitis Kalniņš;
- Filiālbibliotēkas “Zemgale” vadītāja Irma Žumbure vairākkārt piedalījiesies “Radio Doma laukums” raidījumos, kā arī sniegusi interviju “Latvijas Radio” Jaunatnes raidījumu daļai par iespējām filiālbibliotēkā “Zemgale” bez maksas nodarboties dambretes pulciņā.

Sīžeti par aktualitātēm RCB parādīti **televīzijas pārraidēs**:

- aprīlī LNT un TV 5 “Rīgas ziņās” tika atspoguļota informācija par Bibliotēku nedēļas norisi RCB;
- pavasarī LTV raidījumu ciklā “Ielas garumā” raidījumā par Katoļu ielu viens no raidījuma veidotājiem, bijušais bibliotēkas darbinieks Andrejs Grāpis stāstīja par Rīgas pilsētas 3. bibliotēku, kas 50 gadus atradās Katoļu ielā, kā arī par bibliotēkas ilggadīgo vadītāju Annu Treieri.

Mūzikas filiālbibliotēka “Tilts” savu darbu un pasākumus popularizēja, sniedzot informāciju Latvijas Mūzikas informācijas centra portālā ([www.lmic.lv](http://www.lmic.lv)) un ievietojot ziņas par bibliotēku ārzemju uzziņu avotos “PerformingArts for Europe 2005” un “NOMUS katalogen 2005” (ar Latvijas Mūzikas informācijas centra starpniecību), kā arī atbalstot “Latvijas Radio 3 - Klasika” veidoto raidījumu “No bibliotēkas “Tilts” krājuma” un “Radio NABA” raidījumu veidošanu, nodrošinot ar mūzikas ierakstiem.

Kā nozīmīgs notikums RCB publicitātes jomā jāatzīmē **Publicitātes nodaļas izveidošana** 2004. gada septembrī. Šobrīd nodaļā darbojas viens speciālists, kura galvenais uzdevums ir apkopot informāciju par plānotajiem pasākumiem RCB un filiālbibliotēkās, iesniedzot to iekšējam informatīvajam biļetenam “Jaunās Vēstis”, kā arī Latvijas plašsaziņas līdzekļiem. Veiksmīga sadarbība izveidojusies ar laikrakstiem “Rīgas Balss”, kuros regulāri tiek atspoguļota informācija par aktualitātēm RCB. Publicitātes nodaļa sagatavo RCB notikušo pasākumu aprakstus, ar kuriem regulāri var iepazīties biļetenā “Jaunās Vēstis”, RCB mājas lapā ([www.rcb.lv](http://www.rcb.lv)). Ar informāciju par pasākumiem tika iepazīstināta Rīgas domes Kultūras

pārvalde, kā arī LR Kultūras ministrijas Bibliotēku nodaļa, kas savā mājas lapā atspoguļoja nozīmīgākos notikumus.

No 2001. gada novembra RCB Bibliotēku dienests sagatavo **ikmēneša informatīvo biļetenu “Jaunās Vēstis”**, kas pieejams gan visiem filiālbibliotēku darbiniekiem, gan apmeklētājiem, kā arī ar to var iepazīties RCB mājas lapā. Biļetena galvenais uzdevums ir nodrošināt informācijas apmaiņu starp RCB struktūrvienībām un darbiniekiem. 2004. gadā “Jaunās Vēstis” atdzīvināja Publicitātes nodaļas speciālistes sagatavotie materiāli, kā arī intervijas ar RCB darbiniekiem, kas tapušas, gatavojoties RCB 100 gadu jubilejai.

Sabiedrības informēšanai filiālbibliotēkas izmanto visdažādākās **publicitātes formas**:

- bibliotēkās ir izvietoti informācijas stendi, kur vienmēr izlasāma informācija par bibliotēkas aktualitātēm un rīkotajiem pasākumiem;
- informācija par pasākumiem un bibliotēkas darbību tiek izplatīta mikrorajona mācību iestādēs un pirmsskolas izglītības iestādēs: CB Bērnu literatūras nodaļa, Daugavas, Mārtiņa, Pārdaugavas, Sarkandaugavas, Torņakalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Vidzeme”, “Zemgale”; Annas filiālbibliotēka sagatavojusi informatīvu plakātu ar kabatiņām izvietošanai mikrorajona skolās;
- atsevišķas filiālbibliotēkas informāciju izvietojumu namu pārvaldēs: Daugavas filiālbibliotēka un filiālbibliotēka “Zemgale”;
- iespēju robežās iedzīvotāju dzīvesvietās tiek izplatītas informācijas lapiņas: šādā veidā savas bibliotēkas darbu popularizē Mangaļu un Pļavnieku filiālbibliotēka;
- bibliotēkas veido bukletus, kuros iekļauto informāciju regulāri atjauno: Annas filiālbibliotēkā buklets pieejams katram apmeklētājam bibliotēkas gaitenī, kā arī tas tiek dāvināts jaunajiem bibliotēkas lasītājiem; bukletu ir izstrādājusi Bišumuižas, Bolderājas, “Burtnieks”, Daugavas, Pļavnieku, Torņakalna filiālbibliotēka, filiālbibliotēka “Zemgale”; Čiekurkalna filiālbibliotēka sagatavojusi divus bukleta variantus – atsevišķi bērniem un pieaugušajiem
- kā publicitātes forma aizvien populārākas kļūst grāmatzīmes – visbiežāk bibliotēkas tās izplata mazāko lasītāju vidū: saviem mazajiem pasākumu apmeklētājiem grāmatzīmes par nodaļas darbu sagatavo CB Bērnu literatūras nodaļa; grāmatzīmes pieejamas arī Bolderājas, Hanzas filiālbibliotēkā; katram, kas pirmo reizi apmeklē bibliotēku, grāmatzīmi dāvina bērnu filiālbibliotēka “Burtnieks”, bet grāmatzīmi “Lāciņi” saņem bērnu bibliotēkas “Vinnijs” jaunie lasītāji;
- gatavojoties pasākumiem, tiek izgatavoti ielūgumi un nelielas informatīvas lapiņas: ielūgumus izgatavo CB Pieaugušo literatūras nodaļas darbinieki, aicinot apmeklēt pasākumus, bet katram bibliotēkas apmeklētājam ir iespēja saņemt informatīvu lapiņu par

---

pasākuma norisi; arī Bišumuižas, Bolderājas, Torņakalna filiālbibliotēka sagatavo ielūgumus uz saviem pasākumiem

- vienkārša, bet informācijas sniegšanai ērta forma, ir bibliotēkas vizītkartes: Annas filiālbibliotēka šādas vizītkartes sagatavoja gan bērniem, gan pieaugušajiem;
- Imantas filiālbibliotēka sastādījusi “Ceļvedi pa RCB Imantas filiālbibliotēku” pirmsskolas vecuma bērniem.

RCB 2004.gadā atkārtoti tika sagatavots poligrāfiski iespiests informatīvs buklets latviešu, angļu un krievu valodā. Tika izgatavoti suvenīri – maisiņi, pildspalvas – ar RCB logo.

Publicitātes darbā svarīgs ir gan veidoto pasākumu un materiālu saturs, gan arī to noformējums. Daudzas filiālbibliotēkas noformēšanas darbu veica pašas, taču tās varēja izmantot arī RCB Bibliotēku dienesta noformēšanas mākslinieku pakalpojumus. Visi publicitātes materiāli izstrādāti, ievērojot vienotu stilu un izmantojot RCB simboliku. 2004. gadā, veidojot bibliotēku vides (āra) reklāmu, turpinājās darbs pie jaunu filiālbibliotēku izkārtņu izgatavošanas.

Visa gada garumā RCB filiālbibliotēku apmeklētāji varēja iepazīties ar Rīgas domes Kultūras pārvaldes Informācijas un reklāmas nodaļas sagatavotajiem materiāliem par kultūras dzīves aktivitātēm un notikumiem Rīgā.

## **Publicitātes pasākumi bērniem**

### **Bibliotēku nedēļas ietvaros tika organizēti pasākumi arī bērnu auditorijām:**

- RCB bērnu literatūras nodaļā apmeklētāju uzmanību piesaistīja divi foto projekti – “Darbinieki – pasaku varoņi” un Rīgas Centrālās bibliotēkas darbinieku mājas dzīvnieku foto galerija ar nosaukumu “Privātā dzīve”;
- Annas filiālbibliotēkā tika organizēta bērniem saistoša spēle – viktorīna “Grāmatu tārpiņa labirints”;
- Bišumuižas filiālbibliotēkā notika 4.klašu ekskursijas uz bibliotēku;
- Bergu filiālbibliotēkas darbinieki organizēja izstādi pēc lietotāju – bērnu aptaujas rezultātu apkopošanas “Grāmatu, kuru lasu un pārlasu”;
- Bolderājas filiālbibliotēkā – notika interesanta un aizraujoša tikšanās ar folkloras pētnieku G.Pakalnu;

- Čiekurkalna un Daugavas filiālbibliotēkā organizēta „Tikšanās ar nezināmo” bērnu auditorijām, arī filiālbibliotēkā “Vidzeme” bērni – bibliotēkas apmeklētāji -tikās ar nezināmo, pasākums ilga 5 dienas, kurā piedalījās 20 bērni;
  - Jaunciema filiālbibliotēkā – saruna par grāmatām “Enciklopēdija – tavs logs uz pasauli”;
  - Mangaļu filiālbibliotēka organizēja ekskursijas uz bibliotēku;
  - filiālbibliotēkā “Vinnijs” notika akcija “Lasītājs – lasītājam”, bērni saņēma no bibliotekāra grāmatzīmi ar uzrakstu – iesaku izlasīt. Bērni varēja tās ievietot grāmatās, kas viņuprāt ir visinteresantākās. Tie lasītāji, kuri vēlējās, varēja pievienot arī savu vērtējumu grāmatai. Iesaka bibliotēku nedēļai kopīgu tēmu;
  - Filiālbibliotēkā “Zvirbulis” bērnus aizrāva J.Baltvilka un M.Cielēnas pasaku svētki;
- Atskaites gadā RCB filiālbibliotēkas veidojušas ļoti **dažādus pasākumus bērnu auditorijām**, kuri attīstīja mazā lasītāja izziņas darbību un bagātināja emocionālo pasauli, izkopa bērnu lasīšanas un savstarpējās saskarsmes kultūru.
- Filiālbibliotēkā “Avots” organizētas izstādes un sarīkojumi dažādu vecumu bērniem Eiropas Savienības valstu iepazīšanai. Bērni aktīvi piedalījās bibliotēkas organizētajās Dzejas dienu svinībās, kurās katrs dalībnieks varēja nolasīt savu mīļāko dzejoli;
  - Annas filiālbibliotēkā bērnu vidū ļoti populāri tematiski pasākumi, kurus veido bibliotēkas darbinieki, piemēram, detektīvspēle “Parlaments pret mafiju”, ekskursijas, konkursi “Mans spoku stāsts”, masku balle, akcija “Grāmatu tārpiņa sūtījums”;
  - Bišumuižas filiālbibliotēkā regulāras bērnu zīmējumu izstādes;
  - Bergū filiālbibliotēkā notikušas ekskursijas, sarunas par grāmatām. Interesants izvēršanās Lieldienu pasākums ”Spēles ar olām “ sadarbībā ar Brīvdabas muzeja koka rotaļlietu meistarū Aldoni Baldiņu. Bērni ar prieku piedalījās A. Baldiņa piedāvātajās aktivitātēs;
  - Bolderājas filiālbibliotēkā rīkotas izstādes, tematiski pasākumi, ekskursijas 1. klašu skolēniem “Pirmo reizi bibliotēkā”, atskaites gada rudens un ziemas mijā bērni ar patiesu prieku piedalījās bibliotēkas darbinieku organizētajā lasītāju leļļu izstādē “Manas mīļās rotaļlietas”, bērni nesa savas rotaļlietas reģistrējās speciālā reģistrācijas lapā gan paši, gan atnestās rotaļlietas;
  - Filiālbibliotēkā “Burtnieks” notika ekskursijas uz bibliotēku “Iesim ciemos grāmatu valstībā”, tematiski pasākumi pēc skolotāju pieprasījuma, piemēram “Kā radies krievu alfabēts”, sarunas par jaunākajām enciklopēdijām bērniem “Aizraujošā pasaule”. Bibliotēkas vadītāja minēja, ka pārāk šauru telpu dēļ nav iespējams organizēt bibliotēkas telpās pasākumus lielākai auditorijai;
  - Čiekurkalna filiālbibliotēkā tika organizēti pasākumi dažādām vecuma grupām vairākos posmos:



- 
- Pasākums bibliotēkā, piemēram, saruna par grāmatām par noteiktu tematu,
  - Ekskursija par apskatīto tematu ārpus bibliotēkas,
  - Zīmējumu izstāde par dzirdēto un redzēto;
  - Daugavas filiālbibliotēka rīkoja sākumskolu skolēniem neklātienas ceļojumus pa Eiropas Savienību, kuros ar atraktīvu spēļu un viktorīnu palīdzību bērni varēja izzināt ES valstu vēsturi un tradīcijas;
  - Grīvas filiālbibliotēkā notika pirmskolas izglītības mācību iestāžu audzēkņiem adresēti sarīkojumi par tematiem pēc audzinātāju pieprasījumiem: ģimene, pavasaris, transports, Miķeļi. Dabā notiekošie procesi tika izstāstīti, kopīgi uzzīmēti un izspēlēti,
  - Grīziņkalna filiālbibliotēkā interesantas bērnu radošo darbu izstādes, tikšanās ar “Sīrupa” redakcijas darbiniekiem, kā arī vērienīga J. Grīziņa “Vārnu ielas republikas” 75 gadu jubilejas svinēšana;
  - Hanzas filiālbibliotēka organizēja atraktīvas bibliotekārās stundas 1.-2. klašu skolēniem “Bibliotēkas jampadracis”;
  - Ilģuciema filiālbibliotēkā regulāri bērnu radošo darbu izstādes, tematiski pasākumi, piemēram “Mātes un ģimenes tēls daiļliteratūrā”, kurā aktīvi tika iesaistīti arī pasākuma dalībnieki – bērni un skolotāji. Viņi darbojās kā aktieri. Bērnu neviltotu interesi izraisīja ciemošanās “Andersena pasaku zemē”, kurā bērni varēja sacerēt paši savu pasaku;
  - Imantas filiālbibliotēkā populāri bija Eiropas Savienības valstīm veltītie pasākumi: izstādes, viktorīnas, kuru rezultātā tapa bērnu veidotais “Karogu koks”. Koka lapotne sastāvēja no visu Eiropas Savienības valstu karogiem;
  - Jaunciema filiālbibliotēkā tika rīkota izstāde un konkurss bērniem “Mūsu jaunie kaimiņi”, veltīts Eiropas Savienības valstīm, bērniem ir patikušas darbinieku rīkotās pasaku pēcpusdienas;
  - Juglas filiālbibliotēkā tika rīkots daiļlasīšanas konkurss sākumskolu skolēniem, kurā piedalījās leļļu meistare Lūcija Vollberga un dzejnieks Aivars Kalnietis;
  - Ķengaraga filiālbibliotēkā notiek regulāras bērnu radošo darbu skates, interesanti tematiski pasākumi, kuros tiek izmantotas dažādas bibliotekārā darba metodes: diskusijas, dramatisēšana, mīklu minēšana, sarunas par grāmatām;
  - Mangaļu filiālbibliotēkā notikuši tematiski pasākumi bērniem dažādām vecuma grupām;
  - Mārtiņa filiālbibliotēkā notika atraktīvs pasākums Jāņa Baltvilka piemiņai, kā arī bērni aktīvi piedalījās daiļlasīšanas konkursos;



*Čaklāko lasītāju sveikšana Mārtiņa bērnu filiālbibliotēkā*

- Mežciema filiālbibliotēkā regulāras izstādes, veltītas valodai, rakstniekiem;
- Pārdaugavas filiālbibliotēkā bērnu interesi izraisīja izstāde “No rakstu zīmēm līdz grāmatai”, un t pasākums “Tev ir jauns draugs”, veltīts mājdzīvniekiem;
- Pļavnieku filiālbibliotēkā populāra balle pirmskolas vecuma bērniem “Drīz uz skolu”, darbojas videozāle bērnu auditorijai, notiek skaļā lasīšana, regulāras bērnu radošo darbu izstādes, noticis datorzīmējumu konkurss, izveidots kalendārs bērniem;
- filiālbibliotēkā “Pūce”notika pasākums “Ceļojums pa ES valstīm”;
- filiālbibliotēkā “Rēzna” notikuši vairāki interesanti tematiski pasākumi: “Latvijas meži”, veltīts Kārļa Grīguļa 120. jubilejai, pasākumā bērni varēja darboties arī praktiski – zīmēt kokus, lasīt tautas dziesmas. Interesants izvērās Lieldienu pasākums, kura nobeigumā bērni pārsteidza darbiniekus ar saviem rokdarbiem – grāmatzīmēm, apsveikuma kartītēm, pat sienas dekoriem;
- Sarkandaugavas filiālbibliotēkā interesants bija pasākums, veltīts Andersenam, kurā teatralizētā veidā tika parādīta Andersena pasaku būtība, pasaku varoņus tēloja gan paši bibliotekāri, gan dramatiskā pulciņa dalībnieki un bibliotēkas lasītāji;
- Filiālbibliotēkas “Strazds” darbinieki Juglas sākumskolā organizēja pasākumu “Pasaku Margaritai – 90”, kura laikā bērni iepazinās ar M. Stārstes dzīvi un daiļradi;
- Šampētera filiālbibliotēkā notika regulāras ekskursijas uz bibliotēku;
- Torņakalna filiālbibliotēkā notikuši video seansi bērniem, mazajiem lietotājiem tiek piedāvātas galda spēles;
- filiālbibliotēkā “Vidzeme” notika gadskārtu svētku svinēšana, kuros bērni iepazinās ar svētku vēsturi, informācijas avotiem par šiem svētkiem, izstādēm par šo tematu,

---

nobeigumā paši pasākuma dalībnieki uzstājās ar saviem priekšnesumiem, kā arī gāja rotaļās, minēja mīklas;

- Filiālbibliotēkā “Vinnijs” notika M. Stārastei veltīts pasākums pirmsskolas vecuma bērniem, bērni jau pirms pasākuma bija iepazinušies ar autoras darbiem. Pasākuma dalībnieki ne tikai noklausījās bibliotekāra stāstījumu, bet arī minēja krustvārdu mīklu, kurā bija jāatpazīst rakstnieces darbu varoņi;
- Zaslauka filiālbibliotēkas darbinieki organizēja konkursu – viktorīnu “Ko tu zini par Eiropu”. Bērnu interesi izraisīja Miķeļdienu svinības bibliotēkā;
- filiālbibliotēkā “Zemgale” notika tematiski pasākumi: par rakstnieci A. Brigaderi, par Ungāriju, Latvija Eiropas Savienībā, Es esmu Tava grāmata, Igaņu literatūra, pasākumu programma tika veidota pēc noteikta scenārija – stāsts par tematu, izstādes, viktorīna, erudītu apbalvošana, video filmu skates;
- Ziemeļblāzmas filiālbibliotēkā populārs bija bērnu svētkos veidotais stends “Zini vai mini” par literāriem tematiem;
- Zolitūdes filiālbibliotēkas darbinieki organizēja Ziemassvētku pasākumu Ziemeļvalstu ģimnāzijā, kurā piedalījās iluzionists Zigmārs Atvars un priecēja klātesošos ar interesantiem trikiem;
- Filiālbibliotēka “Zvirbulis” saviem apmeklētājiem rīkoja viktorīnu “Zini vai mini”, M. Stārastei veltītu pasākumu “Mīļas mākslinieces mīļas grāmatas”, “Astrīdas Lindgrēnas pasaulē”.

## Finansiālā darbība

2004.gadā RCB pamatbudžets bija **1 701 423** lati: pašvaldības dotācija bija plānota Ls 1 663 183 un maksas pakalpojumi Ls 38 240. Salīdzinājumā ar 2003. gadu pašvaldības dotācijas pieaugums sastādīja 9.8%. Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 2004.gadā bija 43396 lati, kas ir par 13.5% vairāk nekā tika plānots. No kopējiem izdevumiem bibliotēku darbības nodrošināšanai 98.5% izlietoti kārtējiem izdevumiem un tikai 1.5% kapitālieguldījumiem. Kopš 2003.gada kapitālieguldījumu summa nemainās un sastāda 25250 lati. Kārtējo izdevumu lielākais īpatsvars ir personāla atalgojums un kopā ar valsts sociālās apdrošināšanas obligātām iemaksām sastāda 58.9 % no budžeta, 41.1% sastāda pārējie uzturēšanas izdevumi (galvenokārt grāmatu un žurnālu iegāde, telpu īre, apkure, apgaismošana). Jāatzīmē, ka darbinieku atalgojums 2004.gadā ir pieaudzis par 13.4% un vidējais darbinieku atalgojums bija 141,3 lati. No kopējiem izdevumiem grāmatu un žurnālu iegādei tika paredzēti 231 582 lati, bet, izmantojot iekšējas rezerves un veicot budžeta grozījumus, grāmatu iegādei tika izlietoti Ls 243 772, un tas ir 14.3% no pamatbudžeta. Saskaņā ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr. 415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi” (spēkā stāsies 2006.gada 1.janvārī), kas nosaka, ka izdevumi grāmatu un citu dokumentu iegādei paredzēti ne mazāk kā Ls 0,30 uz 1 iedzīvotāju, tika sasniegti jau 2004.gadā, jo pārskata gadā Rīgas Centrālā bibliotēkā ikvienam rīdziniekam jaunieguvumu iegādei tika tērēti 33 santīmi.

## Projektizstrāde

Projektu vadības nodaļa ir Rīgas Centrālās bibliotēkas struktūrvienība, kuras darbības mērķis ir visu Rīgas CB struktūrvienību un filiālbibliotēku projektu izstrādes koordinācija. Projekti tiek veidoti, lai gūtu papildus finansējumu, atrisinot tās problēmas, kuras ir aktuālas un nav iespējams realizēt nepietiekamā budžeta ietvaros.

Projektu vadības nodaļas 2004. gada **galvenie darba virzieni**:

- meklējusi projektu finansēšanas avotus;
- sekojusi presē izsludinātiem projektu pieteikumu konkursiem un aktīvi atsaukusies uz tiem, kuru nolikumi atbilst mūsu projektu finansēšanas iespējām;
- izstrādājusi Rīgas CB bibliotēku sistēmai projektus;
- sekojusi projektu realizācijai;
- organizējusi tematiskas projektu izstrādes grupas. Visas grupu sēdes tiek protokolētas;
- vadījusi Rīgas CB struktūrvienību un filiālbibliotēku projektu izstrādi;
- sniegusi nepieciešamās individuālās un kolektīvās konsultācijas projektu izstrādātājiem;
- savlaicīgi sagatavojusi atskaites projektu finansēšanas avotiem;
- veidojusi projektu un projektu atskaišu arhīvu;
- sniegta informācija par atbalstītiem projektiem informatīvajā biļetenā „Jaunās vēstis un Rīgas CB mājas lapā”;
- sekojusi, lai projektu realizācijas laikā iegūtā pieredze tiktu popularizēta Rīgas CB bibliotēku darbiniekiem;
- noorganizēta Rīgas CB Vidzemes un Ziemeļblāzmas filiālbibliotēku novadpētniecības projektos sagatavoto CD prezentācija ( 30.09.2004.)

Rīgas Centrālās bibliotēkas Projektu vadības nodaļas darbinieki ir piedalījušies sekojošos semināros par dažādu Eiropas fondu pieejamību kā klausītāji :

- 6. starptautiskā zinātniski praktiskā konferencē „Projektu vadīšanas loma konkurētspējīgas sabiedrības attīstībā”;
- Informatīvajā seminārā „Izmanto iespējas” (Kas ir Eiropas Kopienas programmas );
- Seminārs „ES struktūrfondu un ES programmas „Kultūra 2000” finansējums kultūrai”;

- SIF rīkotais seminārs „Projektu konkursa nosacījumi integrācijas programmā”;
- Leonardo da Vinci programmas B un C procedūras 2005.- 2006. gada projektu konkursa informatīvais seminārs;
- KIS mērķprogrammas „Bibliotēku, arhīvu un muzeju sadarbības projektu digitālā vidē” atbalstīto projektu prezentācija un 2005. gadā izsludināmā projektu konkursa vadlīnijas;
- Latvijas dalība Eiropas Savienībā - informācijas vadības aspekti.

### Rīgas Centrālās bibliotēkas projekti un to īstenošanas laiki

Projekta nosaukums	Summa Ls.	2002.g.	2003.g.	2004.g.	2005.g.
<b><u>Co-operation programme between Flanders and Latvia</u></b> (ES) Publisko bibliotēku pieredzes apmaiņas braucieni un semināru organizēšana	82 360 EUR Piešķirti 70 000 EUR	09.-----	-----	-----	-----09.
<b><u>Grāmata, kā līdzeklis bērnu radošai izpausmei</u></b> (Valsts kultūrkapitāla fonds) Imantas filiālbibliotēkai darbam ar bērniem	1010 Piešķirti 600		01-----	--01. Īstenots	
<b><u>Rīga – arhitektūras pieminēkla vēstures skatījumā - I</u></b> (Rīgas Domes Kultūras projektu konkurss) Novadpētniecības mat. digitalizēšana RCB filiālbibliotēkā “Vidzeme”	5 246 Piešķirti 2 500	11-----	-----	---01.06. Īstenots	
<b><u>Rīga – arhitektūras pieminēkla vēstures skatījumā – II</u></b> (Valsts kultūrkapitāla fonds) Novadpētniecības mat. Digitalizēšana RCB filiālbibliotēkā “Ziemeļblāzma”	2741,95 Piešķirts 650	Neatbalstīts 7500 Ls.	Neatbalstīts 3827Ls.	04.---10. Īstenots	
<b><u>Nacionālās kultūras vērtību pieejamība publiskajās bibliotēkās</u></b> (Valsts kultūrkapitāla fonds) Literatūras iegāde RCB filiālbibliotēkām	Piešķirti 10 kompl.		03.-----	-02. Īstenots	

<b><u>Nepārtraukta izglītošanās – priekšnoteikums profesionālai attīstībai un klientu apkalpošanas uzlabošanai</u></b> (Valsts kultūrkapitāla fonds) Tālākizglītības lekcijas RCB bibliotēku darbiniekiem	<b>1185,60</b>			Neatbalstīts	
<b><u>Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata</u></b> ( Rīgas Domes Kultūras Pārvalde) RCB gadagrāmatas tipogrāfiskās izmaksas	<b>958,75</b>			Neatbalstīts	
<b><u>Tavos pulkstenos zvanu, tavos akmeņos skanu</u></b> (Valsts aģentūra "Kultūras informācijas sistēmas" ) Bibliogrāfiskā rādītāja digitalizēšana	<b>3329,93</b>			Neatbalstīts	
<b><u>Izglītošanās – priekšnoteikums profesionālai attīstībai</u></b> (Valsts kultūrkapitāla fonds) Tālākizglītības lekcijas RCB bibliotēku darbiniekiem	<b>907,40</b> <b>Piešķirts</b> <b>800,00 Ls</b>			Atbalstīts 06.-----12. Īstenots	
<b><u>Rīgas publisko bibliotēku pakalpojumu attīstīšana bērnu un jauniešu lasīšanas veicināšanai</u></b> (Leonardo da Vinci programma) 4 bibl. pieredzes braucieni uz Islandi, Dāniju	13095 EUR Piešķirts 5320 EUR			Atbalstīts 06----- -----15.12. Īstenots	
<b><u>Augstvērtīgas literatūras pieejamība publiskajās bibliotēkās</u></b> (Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogramma) Literatūras iegāde filiālbibliotēkām	<b>Pilnais kompl.-1;</b> <b>Vidējais kompl. – 4;</b> <b>Mazais kompl.-6</b>			Atbalstīts 04-----	-02.
<b><u>Augstvērtīgi informacionālie pakalpojumi bērniem un jauniešiem</u></b> (Valsts kultūrkapitāla fonda mērķprogramma)Datortehnika un apmācība pie datoriem	12407.8 Ls			Atbalstīts 06-----	-08.
<b><u>Solis pretim sociālās atstumtības mazināšanai ( V/A</u></b> KIS mērķprogramma „Pakalpojumi bibliotēkās cilvēkiem ar īpašām vajadzībām”)	5796,92 Ls			Neatbalstīts	

---

## Sadarbības tīkls, partneri

### KM Bibliotēku nodaļa

#### Bibliotēkas:

- Latvijas Nacionālā bibliotēka un LNB Bērnu literatūras centrs (bibliotēku dalība centra piedāvātajās aktivitātēs – Jāņa Šīrmaņa simtgadei un jaunākajai bērnu literatūrai veltītajā konferencē “Tincis, Kriksis un Pīkstīte mūsdienu grāmatu pasaulē”)
- Publiskās bibliotēkas (informācijas avotu apmaiņa)

#### Bibliotēku informācijas sistēmas:

- LIIS – IS Bibliotēka
- SIA „IT ALISE”

#### Sabiedriskie fondi:

- Valsts Kultūrkapitāla fonds

#### Profesionālās izglītības iestādes:

- LU Bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes nodaļa
- Latvijas Kultūras koledža

#### Izdevniecības un grāmattirgotāji:

- Grāmatu bāze SIA „L.Grāmata”
- Nordik
- Atēna
- Kontinents
- Jumava
- Izdevniecība „Elpa”
- SIA „Karšu izdevniecība Jāņa Sēta”
- Janus

#### Informācijas centri:

- Ziemeļvalstu Ministru Padomes Informācijas birojs (dalība biroja aktivitātēs)
- Gētes institūts Rīgā



**Izglītības iestādes:**

- ❑ mikrorajonu skolas
- ❑ mikrorajonu pirmskolas mācību iestādes
- ❑ speciālās skolas
- ❑ interešu izglītības centri

**Latvijas Bibliotekāru biedrība****Muzeji:**

- ❑ Latvijas Etnogrāfiskais brīvdabas muzejs
- ❑ Rakstniecības, teātra un mūzikas muzejs

**Arhīvi:**

- ❑ Latvijas Valsts arhīvs
- ❑ Latvijas Valsts vēstures arhīvs
- ❑ Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvs

**Draudzes:**

- ❑ Bergu evaņģēliski luteriskā draudze

## Sadarbība ar pašvaldību

- 2004.gada laikā RCB darba jautājumi tika regulāri pārrunāti Rīgas domes Kultūras pārvaldē, kā arī skatīti Rīgas domes Kultūras mākslas un reliģijas lietu komitejā.
- 2004.gadā RCB budžets salīdzinājumā ar 2003.gadu tika palielināts par 9.8%. Tas deva iespēju palielināt darbinieku atalgojumu, kā arī ievērojami bagātināt Rīgas Centrālās bibliotēkas un tās filiālbibliotēku fondus.
- Sadarbībā ar Rīgas domes Kultūras pārvaldi un personiski Rīgas domes Kultūras pārvaldes priekšnieka vietnieku Andri Rībeni tika veikts kosmētiskais remonts filiālbibliotēkā „Laima”, kā arī uzsākti plaši renovācijas darbi Graudu ielas kompleksā, kur atrodas tādas nozīmīgas RCB struktūrvienības kā Bibliotēku dienests, Komplektēšanas un apstrādes nodaļa, Automatizācijas nodaļa, Apmaiņas fonds, Depozitārijs, Publicitātes nodaļa, kā arī datorklases un tālākizglītības mācību telpas.
- Rīgas Dome, slēdzot sadarbības līgumus ar partnerpilsētām, paredz tajās arī sadarbību bibliotēku jomā, kas tiek precizēta atbilstošos apakšlīgumos.
- 2004.gadā Tallinā notika Rīgas dienas, kuru ietvaros Tallinas Centrālajā bibliotēkā tika eksponēta izstāde par Rīgu, ko sagatavoja RCB darbinieki no mūsu bibliotēku fondiem.
- Īpaši nozīmīga ir RCB sadarbība ar Rīgas domes Informācijas Tehnoloģiju centru, kas piegādāja RCB datortehniku un nodrošināja Rīgas Domes patstāvīgo interneta pieslēgumu RCB filiālbibliotēkām, kas savukārt deva iespēju piedāvāt mūsu lasītājiem bezmaksas interneta pakalpojumus. Arī 2004.gadā RCB direktore Dzidra Šmita bija Rīgas domes Informācijas tehnoloģiju un telekomunikāciju uzraudzības un koordinācijas padomes locekle.
- RCB budžetā paredzētie līdzekļi tiek ieskaitīti regulāri un pilnā apjomā. RCB un tās filiālbibliotēkās ir pieejama Rīgas Domes pašvaldības bezmaksas informācija (bukleti, biļeteni u.c.).
- Rīgas domes Kultūras pārvalde ir rūpējusies par RCB darbinieku apbalvošanu. Rīgas domes Kultūras pārvalde izvirzīja RCB direktori Dzidru Šmitu LR Kultūras ministrijas prēmijas saņemšanai un apbalvoja RCB filiālbibliotēkas „Vidzeme” vadītāju Lolitu Grahoļsku ar Rīgas domes Kultūras pārvaldes Gada balvu un goda rakstu.

## Starptautiskie sakari, pieredzes braucieni

2004.gadā RCB ir strādājusi pie starptautisku līgumu sagatavošanas un noslēgšanas. 2004.gada 3.decembrī jaunā kvalitātē ir pārjaunots RCB un Overijsselses Bibliotēku dienesta sadarbības līgums.

Sagatavots trīspusējs sadarbības līgums ar Čehijas Nacionālo bibliotēku un Prāgas publisko bibliotēku.

2004.gadā RCB darbinieki ir piedalījušies mācību braucienos (sadarbības līgumu ietvaros, kā arī pēc nepieciešamības, starptautiskajās konferencēs, apmeklējusi un iegādājušies informācijas nesējus grāmatu gadatirgos).

No 2004.gada 17. līdz 21.martam starptautiskajā konferencē „Publisko bibliotēku ēkas 21.gadsimtā” piedalījās RCB galvenā bibliotekāre Zane Šmita.

No 5. līdz 9.maijam mācību braucienā uz Prāgas Centrālo bibliotēku tika komandēta RCB Bibliotēku dienesta vadītāja Daiga Mihailova un galvenā bibliotekāre Inta Sallinene.

No 5. līdz 9.maijam, sadarbības līguma ietvaros, mācību braucienā uz Helsinku (Somija) Pilsētas bibliotēku tika komandēta RCB direktora vietniece Doloresa Veilande un ekonomiste Klāra Švedra.

No 23. līdz 30. maijam RCB Dzidra Šmita ar lekciju piedalījās Gētes institūta Atēnās rīkotajā konferencē „Publiskās bibliotēkas vieta mūžizglītībā”, kā arī iepazinās ar Atēnu publisko bibliotēku sistēmu.

No 24. līdz 30.maijam RCB un Flāmu publisko bibliotēku centra kopprojekta „Publisko bibliotēku menedžments un attīstība” ietvaros mācību braucienā uz Flandriju tika komandētas RCB Bērnu literatūras nodaļas vadītāja Natālija Hološa, RCB galvenā bibliotekāre Ineta Kaļķe un RCB Svešvalodu filiālbibliotēkas vadītāja Polīna Ārīte.

No 5. līdz 13. jūnijam starptautiskajā konferencē „Krima 2004” – „Bibliotēkas un asociācijas pārmaiņu pasaule – jaunās tehnoloģijas un sadarbības formas” piedalījās RCB direktora vietniece automatizācijas jautājumos Andra Vīta un Personāla daļas vadītāja Alla Peskiševa.

No 13. līdz 18.jūnijam sakarā ar plānoto piedalīšanos RCB un Flāmu publisko bibliotēku centra kopprojekta „Publisko bibliotēku menedžments un attīstība” otrā posma izvērtēšanas pasākumu uz Briseli tika komandēta RCB direktora vietniece Doloresa Veilande.

No 15. līdz 19.jūnijam, sadarbības līguma ietvaros, mācību braucienā uz Norčēpingas pilsētas bibliotēku piedalījās RCB Automatizācijas nodaļas galvenais speciālists – datortīklu administrators Deniss Belouss.

No 10. līdz 14.augustam sakarā ar Valsts kancelejas Komunikācijas departamenta rīkoto darba vizīti ES informācijas punktu (ESIP) uz Igauniju un Somiju tika komandēta RCB galvenā bibliotekāre Gunta Ozola.

No 22. līdz 30.augustam uz IFLAS konferencē „Bibliotēkas izglītībai un attīstībai” Buenosairesā (Argentīna) piedalījās RCB direktora vietniece Doloresa Veilande.

No 1. līdz 8.septembrim sakarā ar to, ka Eiropas Kopienas Leonardo da Vinci programmas ietvaros tika atbalstīts projekts „Promotion of reading for children and young adults” mācību braucienā piedalījās RCB direktore Dzidra Šmita.

No 1. līdz 8.septembrim, pamatojoties uz to, ka Eiropas Kopienas Leonardo da Vinci programmas ietvaros tika atbalstīts RCB mobilitātes projekts, pieredzes apmaiņas braucienā uz Dāniju piedalījās RCB Bibliotēku dienesta vadītāja Daiga Mihailova, galvenā bibliotekāre Zane Šmita un RCB filiālbibliotēkas „Tilts” vadītāja Anete Blīgzne.



*Kopenhāģenas Centrālā bibliotēka*

No 24.septembra līdz 4.oktobrim starptautiskajā INTAMEL (Metrapoļu bibliotēku asociācija) konferencē Singapūrā piedalījās RCB direktore Dzidra Šmita.

No 4. līdz 11.oktobrim starptautiskajā Frankfurtes (Vācija) grāmatu gadatirgu apmeklēja RCB Komplektēšanas un apstrādes nodaļas galvenā bibliotekāre Lora Viļķina.

No 4. līdz 10.oktobrim sakarā ar ielūgumu uz Brēmenes jaunās Centrālās bibliotēkas atklāšanas pasākumiem uz Brēmeni tika komandēta RCB direktora vietniece Andra Vīta.

No 10. līdz 13.novembrim Viļņas Centrālās bibliotēkas rīkotajā seminārā „Publiskās bibliotēkas – ceļš uz izglītotu sabiedrību” piedalījās RCB direktore Dzidra Šmita un galvenā bibliotekāre Inta Sallinene.

No 13. līdz 19.decembrim Brēmenes Centrālajā bibliotēkā stažējās RCB Svešvalodu filiālbibliotēkas vadītāju Polīna Ārīte.

2004.gadā RCB ir apmeklējuši gan projektu, gan līgumu sadarbības partneri un ārvalstu interesanti.

No 19. līdz 24.maijam ar RCB un tās filiālbibliotēkām iepazinās Prāgas Centrālās bibliotēkas galvenās speciālistes Aleksandra Laubova un Viola Nouzovska.

No 16.līdz 20.augustam RCB apmeklēja Viļņas Centrālās bibliotēkas direktora vietniece Simona Žiliene.



*Viļņas CB direktora vietniece Simona Žiliene un  
RCB direktora vietniece Doloresa Veilande*

No 15. līdz 18.septembrim ar RCB automatizācijas procesiem iepazinās Norčēpingas Pilsētas galvenie speciālisti Ahmets Kurts un Hakanns Blomgvists, kā arī novadīja seminārus „Norčēpingas virtuālā bibliotēka: bibliotēka, kas pieejama 24.stundas” un „Pieaugušo apmācība bibliotēkās”.

No 14. līdz 17.oktobrim studiju braucienā uz RCB un tās filiālbibliotēkām piedalījās Helsinku Pilsētas bibliotēkas galvenās speciālistes Anna Maria Soininvaara un Marja Liisa Komulainenena.

No 22. līdz 28.novembrim RCB un Flandrijas publisko bibliotēku centra kopprojekta „Publisko bibliotēku menedžments un attīstība” (Beļģija) ietvaros RCB un tās filiālbibliotēkas apmeklēja Flāmu Publisko bibliotēku centra projektu vadītājs Hugo Verhenne un Ostenas bibliotēkas galvenā speciāliste Martine Vandermaesa. Sadarbības partneri novadīja seminārus „Lasītāju apmācība datorlietošanā” un „Pasākumi bibliotēkās”.

No 2. līdz 5.decembrim, lai izvērtētu sadarbību un pārjaunotu sadarbības līgumu ar Overijselses Bibliotēku Dienestu (OBD) RCB apmeklēja OBD direktors Henks Middelvelds.



*Henks Middelvelds un Dzidra Šmita paraksta sadarbības līgumu*

No 6. līdz 10.decembrim mācību braucienā uz RCB piedalījās Viļņas Centrālās bibliotēkas bibliotekāres Zita Bieliniece un Silvia Kondrataviciene.

No 15. līdz 18.decembrim ar RCB iepazīnās Gāvles bibliotēkas galvenais speciālists Jans Bomans. Jans Bomans novadīja semināru „Stratēģiskā plānošana”.

Rīgas Centrālās bibliotēkas direktore

Dzidra Šmita

*Pārskata sagatavošanā piedalījās: Rasma Bāliņa, Gaļina Bocika, Aiga Cakule, Zinta Geršmane, Maija Grebeža, Ineta Kaļķe, Gita Komarova, Inta Logina, Daiga Mihailova, Alla Peskiševa, Jānis Plaudis, Ilizana Rudene, Inta Sallinene, Dzidra Šmita, Zane Šmita, Klāra Švedra, Doloresa Veilande, Andra Vīta, Lora Viļķina, Ausma Vītola,*

## Rīgas Centrālās bibliotēkas 2004.gada skaitliskie rādītāji

Bibliotēka	<i>Lastāņu skaits 2004</i>	<i>Bērni līdz 18 gadiem</i>	<i>Apmeklēj. skaits 2004</i>	<i>Attālinātie apmeklēj.</i>	<i>Apmeklēj. līdz 18 gadiem</i>	<i>Izsniegums 2004</i>	<i>Izsniegums līdz 18 gadiem</i>	<i>Uzziņas un konsultācijas</i>
CB (Pieaug.+Bērnu)	15697	4641	157907	12861	43503	432500	99405	24734
Merķeļi	708	5	8899	0	6	14891	41	1275
Aktīvais deponitārijs	0	0	0	0	0	9492	0	0
Bibliotēku dienests	46	0	201	0	0	410	0	489
<b>RCB</b>	<b>16451</b>	<b>4646</b>	<b>167007</b>	<b>12861</b>	<b>43509</b>	<b>457293</b>	<b>99446</b>	<b>26498</b>
Annas	1276	311	21657	3236	6063	67262	23000	2307
Avots	2008	538	26543	2562	5974	74230	11605	732
Berģu	470	149	8631	341	2196	24722	3825	340
Bišumuižas	1120	408	14780	1509	4496	50492	14468	840
Bolderājas	2674	1491	36034	4309	16786	111056	50998	6481
Čiekurkalna	1343	559	20536	1554	8076	52215	16276	1367
Daugavas	3604	1297	51480	6037	15084	177122	34332	3914
Grīziņkalna	2199	365	29673	2302	6119	128022	7550	1250
Hanzas	1410	493	24644	1316	7602	78219	13044	2219
Iļģuciema	2740	963	40272	2958	14071	94688	30100	3406
Īmantas	3933	2008	69944	2212	39342	180683	62068	1586
Jaunciema	575	254	8433	202	3921	18794	7523	94
Juglas	2470	791	36326	3247	9414	94155	19345	1701
Kurzeme	843	219	3253	90	591	12134	1633	75
Ķengaraga	2380	1311	48235	5239	19087	132260	56889	3093
Laima	1366	177	12121	525	901	27778	2273	376
Mākslas	2174	536	20812	2265	792	115815	9814	1847
Mangalu	932	385	14336	584	5130	52710	19113	224
Mežaparka	494	182	9120	239	3061	16283	3935	223
Mežciema	1165	659	20681	303	8906	44572	18188	607
Nordeķu	1580	342	27599	2316	5569	91334	13628	437
Pārdaugavas	2197	1168	29644	2181	16904	70669	8415	3776
Pļavnieku	2436	1269	51030	2388	26398	97924	28300	1948
Pūce	1438	1080	24743	2048	10923	45879	15835	20
Rēzna	2021	550	37489	2257	5901	122328	16903	923
Sarkankalna	2030	175	24637	1770	1467	76175	2709	1135
Strazds	1710	893	23679	1792	9127	67546	24013	1611
Svešvalodu	1601	140	12215	1904	413	28103	527	993
Šampētera	1681	449	27378	1861	10447	71343	25250	5250
Tilts	1053	183	14108	1089	924	36414	14061	423
Torņakalna	2385	707	37542	4440	10926	111868	27585	3402
Vecrīgas	373	23	14024	139	184	17379	155	519
Vidzeme	2504	1283	37387	2907	15118	152869	50540	4530
Zasulauka	2021	760	32427	1677	8630	104941	18632	2439
Zemgale	1983	822	25991	2125	9095	83179	21493	2668
Zemitānu	1610	334	21878	2397	2422	50380	3987	1580
Ziemeļblāzmas	2274	918	41029	4210	12624	218951	60780	637
Ziemeļvalstu	373	23	14024	139	184	17379	155	519
Zolitūdes	1027	221	17006	1166	2083	46930	7305	165
<b>Kopā</b>	<b>83924</b>	<b>29082</b>	<b>1198348</b>	<b>92697</b>	<b>370460</b>	<b>3522096</b>	<b>845698</b>	<b>92155</b>
Burtnieks	1581	931	19923	1762	10942	47286	23157	1080
Grīvas	760	673	14460	694	11809	31917	25148	1150
Mārtiņa	582	490	8728	487	7410	36879	33854	735
Sarkandaugavas	1206	1054	23637	1829	19419	52711	46675	701
Vinnijs	1425	1248	18081	1206	11478	43632	38098	1746
Zvirbulis	1202	996	14002	772	11397	35266	28835	176
<b>Kopā bērnu bibl.</b>	<b>6756</b>	<b>5392</b>	<b>98831</b>	<b>6750</b>	<b>72455</b>	<b>247691</b>	<b>195767</b>	<b>5588</b>
<b>Pavisam kopā</b>	<b>90680</b>	<b>34474</b>	<b>1297179</b>	<b>99447</b>	<b>442915</b>	<b>3769787</b>	<b>1041465</b>	<b>97743</b>

**Pārskats par RCB un tās filiālbibliotēku  
kopējo krājumu uz 2005.gada 1.janvāri**

Nr. p.k.	Bibliotēka	Krājums 2005.01.01.	Saņemts 2004.	Atkomplektēts 2004.	Krājums 2004.01.01.	(+) vai (-)
1.	Centrālā bibliotēka	58 855	6 696	7 639	59 798	-943
2.	Šampētera	39 177	1 838	1 460	38 799	378
3.	Annas	31 904	1 970	2 434	32 368	-464
4.	Laima	25 731	1 079	2 260	26 912	-1181
5.	Grīziņkalna	24 975	1 886	4 835	27 924	-2949
6.	Sarkankalna	18 087	1 775	4 472	20 784	-2697
7.	Nordeķu	32 752	2 566	7 972	38 158	-5406
8.	Bolderājas	21 623	1 359	2 606	22 870	-1247
9.	Vidzeme	46 536	2 392	532	44 676	1860
10.	Kurzeme	21 849	1 334	464	20 979	870
11.	Metod.nod.	1 070	187	1 334	2 217	-1147
12.	Torņakalna	21 188	3 965	3 445	20 668	520
13.	Rēzna	24 147	2 307	15 196	37 036	-12889
14.	Čiekurkalna	15 900	1 937	242	14 205	1695
15.	Avots	27 417	1 661	12 178	37 934	-10517
16.	Ziemeļblāzmas	31 611	2 346	4 929	34 194	-2583
17.	Pārdaugavas	33 057	1 882	4 760	35 935	-2878
18.	Hanzas	37 528	2 604	7 387	42 311	-4783
19.	Grīvas	11 553	1 033	862	11 382	151
20.	Sarkandaugavas	21 712	1 559	3 330	23 483	-1771
21.	Jaunciema	16 165	1 217	2 030	16 978	-813
22.	Pūce	18 873	1 306	1 456	19 023	-150
23.	Svešvalodu	36 473	1 831	1 629	36 271	202
24.	Bišumuižas	14 144	1 597	2 306	14 853	-709
25.	Zemgale	19 229	1 891	2 647	19 985	-756
26.	Zemitānu	17 176	1 226	11 245	27 195	-10019
27.	Juglas	45 182	2 296	1 756	44 642	540
28.	Burtnieks	14 306	1 331	1 136	14 111	195
29.	Zolitūdes	11 451	1 777	1 776	11 450	1
30.	Daugavas	40 459	3 211	6 157	43 405	-2946
31.	Zvirbulis	13 059	1 198	3 720	15 581	-2522
32.	Mežaparka	7 601	1 019	1 819	8 401	-800
33.	Plavnieku	28 291	2 538	5 217	30 970	-2679
34.	CB bērnu lit.nod.	18 703	3 397	7 397	22 703	-4000
35.	Strazds	15 714	1 853	4 049	17 910	-2196
36.	Mārtaņa	7 406	1 050	1 083	7 439	-33
37.	Vinnijs	12 574	1 129	1 598	13 043	-469
38.	Mangaļu	17 052	1 194	2 675	18 533	-1481
40.	Ziemeļvalstu	5 325	248	84	5 161	164
41.	Ķengaraga	43 288	2 544	2 186	42 930	358
42.	Mežciema	10 661	1 778	966	9 849	812
44.	Mākslas	27 180	1 359	2 476	28 297	-1117



Nr. p.k.	Bibliotēka	Krājums 2005.01.01.	Saņemts 2004.	Atkomplektēts 2004.	Krājums 2004.01.01.	(+) vai (-)
45.	Zasulauka	20 731	1 797	4 952	23 886	-3155
46.	Iļģuciema	29 031	2 813	4 878	31 096	-2065
47.	Bolderājas	18 865	1 603	1 697	18 959	-94
48.	Īmantas	39 027	3 468	6 890	42 449	-3422
49.	Vecrīgas	2 156	372	115	1 899	257
50.	Tilts	14 170	1 446	14 798	27 522	-13352
51.	Berģu	10 930	1 219	771	10 482	448
51.	Humanit.zin. las.	6 026	158	4 876	10 744	-4718
F1	Aktīvais depozitārijs	11 484	683	1 249	12 050	-566
<b>Kopā</b>		<b>1 139 404</b>	<b>92 925</b>	<b>193 971</b>	<b>1 240 450</b>	<b>-101046</b>

### Gada plāna un pārskata shēma Rīgas Centrālajā bibliotēkā

Darba saturs	Atbildīgais un termiņš
<p><b>I. Bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums</b></p> <p>Galvenie .....gada darba virzieni, uzdevumi</p> <p>Bibliotēkas darba pamatrādītāju dinamika</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ lasītāju skaita, apmeklējumu, apmeklētības un izsnieguma izmaiņu analīze, salīdzinot atskaites gadu ar iepriekšējo gadu vai vairākiem gadiem</li> </ul> <p>Galvenie notikumi, pārmaiņas, pasākumi bibliotēkas darba organizācijā</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ jauni pakalpojumi, jaunas lasītāju grupas, izmaiņas darba laikā, personāla attīstības pasākumi, bibliotēkas jubileja vai cits svarīgs gada pasākums, nozīmīgākie projekti, krājuma pārbaude u.c.</li> </ul>	
<p><b>II. Iedzīvotāju bibliotekārā apkalpošana</b></p> <p>Lasītāju sastāva analīze</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ vecums, sociālās grupas, nodarbošanās, lasītāju grupas u.c., pārskata gada un iepriekšējā gada salīdzinājums, izmaiņu analīze; cik bibliotēkā lasa pirmsskolas vecuma bērni un kādi pasākumi (sadarbība) tiek veidoti šai auditorijai</li> </ul> <p>Bibliotekārie apkalpošanas punkti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ iestāde, darba organizācija, rezultāti, problēmas u.c.</li> </ul> <p>Cilvēku ar īpašām vajadzībām apkalpošana</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ apkalpoto personu skaits, sniegtie pakalpojumi, sadarbība ar institūcijām, kas rūpējas par cilvēkiem ar īpašām vajadzībām u.c.</li> </ul> <p>Lokālie pētījumi par lasītājiem bibliotēkā</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ lasītāju interešu un apmierinātības izpēte, darbs ar pasīvajiem lasītājiem</li> </ul> <p>Darbs ar bērniem bibliotēkā [aizpilda pieaugušo filiālbibliotēkas, kurās nav bērnu literatūras nodaļu]</p>	
<p><b>III. Darbs ar krājumiem un katalogiem</b></p> <p>Krājuma skaitliskā analīze</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ izdevumu valodas, veidi; apgrozība, lasītība; kādas krājuma nodaļas analīze</li> </ul> <p>Komplektēšana</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ piekomplektēšana, rekomplektēšana (t.sk. ar svītrkodiem): skaitliskā analīze</li> </ul> <p>Krājuma organizēšana</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ iespieddarbu pieņemšana, jaunieguvumu popularizēšana (izstādes, jaunieguvumu saraksti, jaunieguvumu kartotēkas, apskati lasītājiem, bibliotekāriem u.c.), krājuma kārtojums un izvietojums, iespieddarbu kustība filiālbibliotēkas struktūrvienībās, grāmatu labošana, centralizēti no jauna iesieto grāmatu skaits, lasītāju dāvinājumi, Rīgas Centrālās bibliotēkas Apmaiņas fonda izmantošana lasītāju nolietoto grāmatu nomaiņai</li> </ul> <p>Krājuma pārbaude</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ gatavošanās, rezultāti u.c.</li> </ul> <p>Darbs ar atteikumiem</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ atteikumu analīze; cik procentu no reģistrētajām sarežģītajām uzziņām ir atteikumi vai arī konstatēts nepietiekams piedāvāto dokumentu skaits</li> <li>○ vienotā fonda, Depozitārija nodaļu, SBA izmantošana darbā ar</li> </ul>	

<p>atteikumiem, problēmas, sadarbības analīze</p> <p>Darbs ar kavētājiem</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ veiktie pasākumi, rezultāti, problēmas</li> </ul> <p>Darbs ar kartīšu katalogiem</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ izmantošana, popularizēšana, problēmas, priekšlikumi</li> </ul>	
<p><b>IV. Uzziņu un informācijas darbs</b></p> <p>Uzziņu skaits un analīze</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ vienkāršās, sarežģītās uzziņas, interesantākie temati</li> </ul> <p>Darbs ar kartotēkām (t.sk. novadpētniecības kartotēku)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ jaunas rubrikas, jaunizveidotas kartotēkas, kartotēku izmantošana lasītāju un darbinieku vidū: efektivitāte, problēmas</li> </ul> <p>Tematiskās mapes</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ jaunizveidotās mapes vai sadaļas, izmantošana lasītāju un darbinieku vidū: efektivitāte, problēmas</li> </ul> <p>Elektronisko datu bāžu izmantošana</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ nosaukums, izmantošanas intensitāte, mērķis, efektivitāte, problēmas</li> </ul> <p>Bibliogrāfiskie saraksti</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ nosaukums (temats), mērķauditorija, efektivitāte</li> </ul> <p>Bibliotekārās stundas (informācijas pratība)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ (nosaukums) temats, mērķauditorija, nodarbību mērķis un rezultāti</li> </ul>	
<p><b>V. Novadpētniecības darbs</b></p> <p>Novitātes novadpētniecības darbā</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ jaunizveidotās mapes, temati, interesanti jaunieguvumi, kāda pasākuma apraksts, efektivitāte, problēmas</li> </ul> <p>Bibliotēku vēstures izpēte</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ darba organizācija, interesantākie materiāli, gūtās atziņas un pieredze, priekšlikumi, ko ieteiktu citām bibliotēkām</li> </ul>	
<p><b>VI. Automatizācija</b></p> <p>Datoru skaits bibliotekāriem un lasītājiem</p> <p>Bibliotēkas procesu automatizācija</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ rekatalogizācija: darba organizācija, problēmas, priekšlikumi</li> <li>○ lasītāju reģistrācija: darba organizācija, problēmas, priekšlikumi</li> <li>○ informācijas meklēšana internetā, elektroniskajos katalogos (RCB un citu bibliotēku), problēmas, priekšlikumi</li> </ul> <p>Bibliotekāru apmācība</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ apmācīto darbinieku skaits, nodarbību temati, problēmas u.c.</li> </ul> <p>Lasītāju apmācība</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ darba organizācija, mērķauditorija, rezultāti, problēmas u.c.</li> </ul>	
<p><b>VII. Konsultatīvais darbs</b></p> <p>Konsultācijas un metodiski palīglīdzekļi</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ neskaidrie jautājumi, problēmas, sniegto konsultāciju novērtējums</li> </ul> <p>Profesionālās literatūras apskati</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ jaunieguvumu un tematiskie apskati, to nozīme un vērtējums</li> </ul> <p>RCB Bibliotēku dienesta metodiskā un konsultatīvā darba novērtējums un priekšlikumi darba uzlabošanai</p>	
<p><b>VIII. Darbinieku tālākizglītība, kvalifikācijas kursi</b></p> <p>Tālākizglītības organizēšana</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ tālākizglītības pasākumu tematu aktualitāte, lektoru (t.sk. vieslektoru) un pasniegšanas metodes novērtējums, priekšlikumi lekciju tematiem, darba formai, iespējamiem lektoriem (nodarbību, semināru vadītājiem) un norises vietai,</li> </ul>	

<p>Mācību braucieni</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ braucienu organizēšana, gūtās atziņas, priekšlikumi turpmākiem braucieniem</li> </ul>	
<p><b>IX. Bibliotēkas publicitāte</b></p> <p>Lasīšanas veicināšanas pasākumi</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ skaits, mērķauditorija, spilgtākās tēmas, interesantākās idejas, novatoriskās darba formas, sponsoru piesaiste, problēmas</li> </ul> <p>Bibliotēku popularizējoši pasākumi</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ skaits, mērķauditorija, spilgtākās tēmas, interesantākās idejas, novatoriskās darba formas, sponsoru piesaiste, problēmas</li> </ul> <p>Publicitātes formas bibliotēkā</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ bukleti, informatīvi pasākumi u.c., problēmas</li> </ul> <p>Publikācijas, sižeti par bibliotēku, pasākumiem, darbiniekiem</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ preses izdevuma, raidījuma nosaukums, raksta bibliogrāfiskā norāde, kopija</li> </ul> <p>Sadarbība ar RCB Publicitātes nodaļu</p> <p>RCB izdevumi „Jaunās Vēstis” un „Rīgas Centrālās bibliotēkas gadagrāmata”</p> <p>RCB mājas lapa</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ iesūtītie raksti (informācija), izmantošana, novērtējums un priekšlikumi</li> </ul> <p>Noformēšanas darbs</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ nozīmīgākie veiktie pasākumi, darba novērtējums, problēmas, sadarbība ar RCB Bibliotēku dienesta noformēšanas māksliniekiem</li> </ul>	
<p><b>X. Projektu izstrāde</b></p> <p>Dalība RCB izstrādātajos projektos</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>○ projekta nosaukums, veiktais darbs, rezultāti, sadarbība ar RCB Projektu nodaļu</li> </ul>	
<p><b>XI. Sadarbības tīkls, partneri</b></p> <p>Sadarbības partneri un sadarbības veids, rezultāts, problēmas</p>	
<p><b>XII. Informācija par bibliotēku telpu stāvokli</b></p> <p>Telpu stāvoklis, remontdarbi, iegādātais inventārs, saimnieciskie pasākumi, problēmas, sadarbība ar RCB saimniecisko dienestu</p>	
<p><b>XIII. Ieņēmumi bibliotēkā</b></p> <p>Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem, iestāšanās maksas un soda naudas</p>	

**Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku darbinieku tālākizglītības  
pasākumu plāns 2003/2004.mācību gadam**

DATUMS	NODARBĪBAS TĒMA	NODARBĪBAS LAIKS	KLAUSĪTĀJI	ATBILDĪGAIS
<b>02.09.03.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
11.09.03.	RCB budžets. RCB personālvadības stratēģija. Informācija. Jautājumi. Atbildes	10.00	Bibliotēku vadītāji	Dz.Šmita K.Švedra A.Peskiševa D.Veilande
17.09.03.	Bibliotēku vēstures izpētes metodika un avoti	10.00 – 14.00	Bibliotēku vadītāji vai atbildīgais par novadpētniecību b-kā	I.Sallinene J.Dreimane
25.09.03.	Rīgas bibliotēku vieta e-pilsētas projektā	10.00	Bibliotēku vadītāji	Dz.Šmita Andersons
29.09.03.	Mediju plānošana 1.grupa (20 dalībnieki)	10.00 – 12.30	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	D.Veilande J.Bomans, Gāvles pilsētas bibliotēkas direktors (Zviedrija)
	Mediju plānošana 2. grupa (20 dalībnieki)	13.30 – 17.00		
02.10.03.	Latvijas un ārzemju bibliotēku novadpētniecības darba pieredzes apskats	10.00 – 14.00	Atbildīgais par novadpētniecību un bibliotēkas vēstures izpēti bibliotēkā	I.Sallinene
08.10.03.	Bibliotēku mutvārdu vēsture	10.00 – 14.00	Bibliotēku vadītāji vai atbildīgie par bibliotēkas vēstures izpēti	I.Sallinene R.Šenberga
16.10.03.	Bibliotēku fondi: komplektēšana, organizācija, uzskaite, izvietojums, kārtojums, saglabāšana u.c.	10.00 – 14.00	<b>Sertifikāta iegūšanai</b> bibliotekāriem ar nespeciālo augst. un vid. izglītību	A.Vītola I.Logina
23.10.03.	Rīgas publisko bibliotēku krājumu komplektēšanas konceptijas praktiskais pielietojums. Bērnu bibliotēku grāmatu krājumu komplektēšana. Periodikas komplektēšana 2004.gadam.	10.00 – 14.00	Bibliotēku vadītāji	A.Vītola I.Logina
<b>28.10.03.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz.Šmita</b>
30.10.03.	Literatūras popularizēšanas pasākumu organizēšanas metodika. Bibliotēkas publicitāte. Bibliotēku uzziņu- informatīvais darbs ar lietotāju.	10.00	<b>Sertifikāta iegūšanai</b> bibliotekāriem ar nespeciālo augstāko un vidējo izglītību	A.Cakule Z.Geršmane

06.11.03.	RCB struktūra. Bibliotēku fonda (krājuma) organizācija brīvpieejas apstākļos. Rīgas bibliotēku krājumu komplektēšanas konceptija. Uzskaitē, saglabāšana. Elektroniskais katalogs. Iepazīšanās ar KAN un Depozitāras glabāšanas nodaļu	10.00 – 15.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas publiskajās bibliotēkās 1–2 gadi	A.Vītola M.Grigorevska I.Kaļķe
13.11.03.	Novadpētniecības darbs bibliotēkās. Bibliotēku vēstures izpēte. Jaunās tehnoloģijas – palīgs datu bāzu veidošanā novadpētniecībā.	10.00 – 14.00	<b>Sertifikāta iegūšanai</b> bibliotekāriem ar nespeciālo augstāko un vidējo izglītību	I.Sallinene Z.Geršmane
20.11.03.	Grāmatu izdošanas politika Latvijā. Grāmatizdevēji – bibliotēkas. Bērnu literatūra Latvijā	10.00 – 13.00	Bibliotēku vadītāji. Abonementa darbinieki	AVītola I.Logina S.Tretjakova
<b>25.11.03.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz.Šmita</b>
26.11.03.	Seminārs: 1.grupa (25 dalībnieki) - Bibliotēku nedēļas organizēšana: Flandrijas pieredze;  - ZIZO sistēma (grāmatu marķēšana) Flandrijas bibliotēkās	10.00 – 12.30  13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande Lekt. Karla Martena, Flāmu publisko bibliotēku centra konsultante Lekt.Edvīns van Troostenbergs, Midelkerkeres bibliotēkas vadītājs
27.11.03.	Seminārs: 2.grupa (25 dalībnieki) - Bibliotēku nedēļas organizēšana: Flandrijas pieredze;  - ZIZO sistēma (grāmatu marķēšana) Flandrijas bibliotēkās	10.00 – 12.30  13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande Lekt. Karla Martena, Flāmu publisko bibliotēku centra konsultante Lekt.Edvīns van Troostenbergs, Midelkerkeres bibliotēkas vadītājs
04.12.03.	Latviešu oriģinālliteratūra gadsimtu mijā	10.00 – 14.00	Bibliotēku vadītāji, abonementa darbinieki	D.Mihailova R.Ceplis
11.12.03.	Darbs ar lasītājiem. Izstāžu organizēšanas metodika. Publicitāte. Sadarbības partneri.	10.00 – 14.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas publiskajās bibliotēkās 1–2 gadi	A.Cakule
<b>18.12.03.</b>	<b>Ziemassvētku sarīkojums</b>			<b>Direkcija un arodbiedrība</b>
<b>06.01.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>

15.01.04.	Komplektēšanas aktualitātes. Informatīvais apskats par 1 – 3 eksemplāros ienākušajiem izdevumiem Rīgas bibliotēkās 2002. –2003.gadā	10.00	Bibliotēku vadītāji	A. Vītola I. Logina
22.01.04.	Uzziņu-informatīvais darbs bibliotēkā. Informācijas meklēšana internetā. Datu bāzes. Projektu vadība un īstenošana Rīgas Centrālajā bibliotēkā.	10.00 – 14.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas publiskajās bibliotēkās 1 –2 gadi	Z. Geršmane  I.Rudene
<b>27.01.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
29.01.04.	Eiropas valstu literatūra gadsimtu mijā	10.00	Abonementa darbinieki	A. Vītola Vieslektors
12.02.04.	Darbs ar dažādām lasītāju grupām, saskarsme	10.00 – 14.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	D.Mihailova (vieslektors)
19.02.04.	Informatīvi apskati par jaunienākošiem izdevumiem specializēto bibliotēku krājumos: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Svešvalodu b-ka</li> <li>• Mākslas b-ka</li> <li>• Mūzikas b-ka salonā „Tilts”</li> <li>• Ziemeļvalstu literatūras b-ka; b-ka Vecrīga</li> </ul>	10.00 – 15.00	Bibliotēku vadītāji, abonementa darbinieki	A.Vītola L.Viļķina D.Sika V.Bagāta I.Vanaga M.Maršane
<b>24.02.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
04.03.04.	Darbs ar bērniem un pusaudžiem bibliotēkā.  Bērnu literatūras apskatu metodika	10.00 – 14.00	Bērnu bibliotēku un bērnu nodaļu darbinieki	D.Mihailova Lektore: M. Sci. Soc. D. Pakalne LNB bērnu literatūras centrs
11.03.04.	Aktualitātes bibliotēku vēstures izpētē. RCB gadagrāmata 2003 (apaļais galds: atbildes, jautājumi)	10.00	Atbildīgie par bibliotēku vēstures izpēti	I.Sallinene
18.03.04.	Saskarsmes psiholoģija darbā ar klientu	10.00	Abonementu un lasītavu darbinieki	D.Mihailova (vieslektors)
25.03.04.	Bibliotēku darba plānošana. Dokumentācija.  Bibliotēkārā darba ētika	10.00 – 14.00	<b>Sertifikāta iegūšanai</b> bibliotekāriem ar nespeciālo augstāko un vidējo izglītību.	D.Mihailova
<b>30.03.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
01.04.04.	Bibliotēku dokumentācija, darba plānošana, finansēšana	10.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas publiskajās bibliotēkās 1 –2 gadi	D.Mihailova

08.04.04.	Uzziņu-bibliogrāfiskais darbs. Vispārējā rakstu kartotēka. Mapes. Datu bāzes.	10.00	Lasītavu darbinieki	Z. Geršmane
21.04.04.	Seminārs: 1.grupa 25 dalībnieki - Darbs ar bērniem Flandrijas bibliotēkās; - Marketinga pētījumi	10.00 – 12.30 13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande D.Mihailova F.van Vinga B.Verkaisens
22.04.04.	Seminārs: 2.grupa 25 dalībnieki - Darbs ar bērniem Flandrijas bibliotēkās; - Marketinga pētījumi	10.00 – 12.30 13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande D.Mihailova F.van Vinga B.Verkaisens
<b>27.04.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
06.05.04.	Jelgavas zinātniskās bibliotēkas apmeklējums (ar RCB transportu) Jaunās tehnoloģijas bibliotēkas darbā. Datu bāzes bibliotēkā. 1.grupa 10 darbinieki		Datorizēto bibliotēku pārstāvji	Z.Geršmane
07.05.04.	Jelgavas zinātniskās bibliotēkas apmeklējums (ar RCB transportu) Jaunās tehnoloģijas bibliotēkas darbā. Datu bāzes bibliotēkā. 2.grupa 10 darbinieki		Datorizēto bibliotēku pārstāvji	Z.Geršmane
13.05.04.	Brauciens uz Talsiem. Talsu bibliotēkas apmeklējums. Talsu bibliotēkas vēsture.		Bibliotēku pārstāvji, kas strādā bibliotēkas vēstures izpētē	I.Sallinene
20.05.04.	Vieslektors no Flandrijas sadarbības līguma ietvaros			
<b>25.05.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>



**Rīgas Centrālās bibliotēkas un filiālbibliotēku darbinieku tālākizglītības  
pasākumu plāns 2004/2005.mācību gadam**

DATUMS	NODARBĪBAS TĒMA	NODARBĪBAS LAIKS	KLAUSĪTĀJI	ATBILDĪGAIS
<b>02.09.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
16.09.04.	Seminārs: - Norčēpingas virtuālā bibliotēka: bibliotēka, kas pieejama 24 stundas; - Pieaugušo apmācība bibliotēkās	10.00	Bibliotēku dienesta un Automatizācijas nodaļas darbinieki	D.Veilande  Lekt.: Ahmets Kurts, Hakans Blomkvists, Norčēpingas bibliotēka (Zviedrija)
23.09.04.	Gatavojoties bibliotēkas krājuma rekatalogizācijai	10.00	Bibliotēku vadītāji	A.Vītola, G.Bocika
<b>28.09.04.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz.Šmita</b>
30.09.04.	Jaunumi uzziņu informacionālajā darbā: Latvijas pieredze	10.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	Z.Geršmane
07.10.04.	Baltijas valstu literatūra mūsdienās	11.00 – 14.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	D.Mihailova Lekt.: G.Berelis
14.10.04.	Bibliotēku vēstures izpētes konkursa noslēgums	10.00	Atbildīgais par bibliotēkas vēstures izpēti	I.Sallinene
21.10.04.	Dzimtas vēstures izpēte – jauns bibliotēkas darba virziens	10.00 – 13.00	Atbildīgais par novadpētniecību bibliotēkā	I.Sallinene Lekt.: R.Šenberga
<b>26.10.04.</b>	<b>Informācijas diena</b> Apskats par jaunākajiem publicētajiem un npublicētajiem dokumentiem Bibliotēku dienestā	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz.Šmita</b>
28.10.04.	Periodikas komplektēšana 2005.gadam	10.00	Lasītavu darbinieki	A.Vītola
04.11.04.	Iedzīvotāju ar īpašām vajadzībām bibliotēkārā apkalpošana	10.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	G.Komarova
11.11.04.	Eiropas mūsdienu literatūras procesi un tendences	11.00 – 14.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	D.Mihailova Lekt.: G.Berelis
24.11.04.	Seminārs: 1.grupa (25 dalībnieki) - Lasītāju apmācība datorlietošanā; - Pasākumi bibliotēkās: pieredze un popularizēšana	10.00 – 12.30 13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande  M.Vandermaiesa, H.Verhenne (Flandrija)

25.11.04.	Seminārs: 2.grupa (25 dalībnieki) - Lasītāju apmācība datorlietošanā; - Pasākumi bibliotēkās: pieredze un popularizēšana	10.00 – 12.30 13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande M.Vandermaiesa, H.Verhenne (Flandrija)
<b>30.11.04.</b>	<b>Informācijas diena</b> Gada plānu un pārskatu veidošana	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz.Šmita</b>
09.12.04.	Pakalpojumu kvalitātes novērtēšana bibliotēkās	10.00	Bibliotēku vadītāji	G.Bocika
16.12.04.	Lasīšanas veicināšanas pasākumi bērniem un jauniešiem	10.00	Bērnu bibliotēku un bērnu nodaļu darbinieki	G.Komarova Lekt.: Dr. philol. D.Pakalna
<b>22.12.04.</b>	<b>Ziemassvētku sarīkojums</b>			<b>Direkcija un arodbiedrība</b>
<b>04.01.05.</b>	<b>Informācijas diena</b> Veidlapas „Nr.1-Bibliotēka” aizpildīšana un bibliotēkārā darba statistiskā uzskaitē	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
13.01.05.	Projektu izstrāde un vadība	10.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	I.Rudene
20.01.05.	Aktualitātes autortiesību jomā	10.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji	D.Mihailova M.Grudulis
<b>25.01.05.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
27.01.05.	RCB mājas lapa un informatīvais biļetens „Jaunās Vēstis”: diskusija	10.00	Bibliotēku vadītāji	A.Cakule
03.02.05.	Rīgas CB līdzdalība LNB projektā ”Bērnu žūrija”	10.00	Bērnu bibliotēku un nodaļu darbinieki	G.Komarova (notiek LNB Bērnu literatūras centrs)
10.02.05.	Bibliotēkas krājuma kvalitātes izpētes metodes	10.00	Bibliotēkas vadītāji	A.Vītola V.Godmane
<b>22.02.05.</b>	<b>Informācijas diena</b> Pārskats par tālākizglītības sertifikātiem Rīgas CB	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
24.02.05.	Bibliotēku fonda (krājuma) organizācija brīvpieejas apstākļos. Rīgas bibliotēku krājumu komplektēšanas koncepcija. Uzskaitē, saglabāšana. Elektroniskais katalogs. Iepazīšanās ar KAN un Depozitāriju	10.00 – 15.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas CB 0-2 gadi	A.Vītola M.Grigorevskā I.Kaļķe

03.03.05.	Rīgas Centrālās bibliotēkas struktūra. Finansēšana. Bibliotēkārā dokumentācija. Darba plānošana	10.00 – 14.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas CB 0-2 gadi	D.Mihailova
10.03.05.	Bibliotēkas pasākumu organizēšanas metodika. Publicitāte. Sadarbības partneri.	10.00 – 14.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas CB 0-2 gadi	A.Cakule
17.03.05.	Uzziņu-informatīvais darbs bibliotēkā. Informācijas meklēšana internetā. Datu bāzes. WebPac izmantošana	10.00 – 14.00	<b>Jaunie bibliotekāri</b> ar stāžu Rīgas CB 0-2 gadi	Z. Geršmane
<b>29.03.05.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
31.03.05.	Darbs ar bērniem un jauniešiem bibliotēkās: pieredzes apmaiņa	10.00	Bērnu bibliotēku un nodaļu darbinieku	D.Mihailova Lekt.: RCB un Latvijas bibliotekāri
07.04.05.	Tikšanās ar izdevniecību pārstāvjiem	10.00	Bibliotēku vadītāji	A. Vītola I. Logina
14.04.05.	Publisko bibliotēku darbs Islandē un Dānijā	10.00	Bibliotēku vadītāji	D.Mihailova
20.04.05.	Seminārs: 1.grupa (25 dalībnieki) - Stratēģiskā plānošana: darbības plānošana; - Pārmaiņu menedžments	10.00 – 12.30 13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande Lektori no Flandrijas sadarbības līguma ietvaros
21.04.05.	Seminārs: 2.grupa (25 dalībnieki) - Stratēģiskā plānošana: darbības plānošana; - Pārmaiņu menedžments	10.00 – 12.30 13.30 – 16.00	Bibliotēku deleģēti pārstāvji pēc pieraksta Bibliotēku dienestā	D.Veilande Lektori no Flandrijas sadarbības līguma ietvaros
<b>26.04.05.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>
12.05.05.	Mācību brauciens			
19.05.05.	Mācību brauciens			
<b>31.05.05.</b>	<b>Informācijas diena</b>	<b>10.00</b>	<b>Bibliotēku vadītāji</b>	<b>Dz. Šmita</b>

**Informācija par Rīgas Centrālās bibliotēkas  
un filiālbibliotēku telpu stāvokli**

2004.gadā veikti renovācijas remontdarbi:

- filiālbibliotēkā „Laima” Miera ielā 55/57; kopējā platība 103,3 m<sup>2</sup>; izmaksas - Ls 15 924,95.

2005.gadā paredzēts turpināt 2004.gadā uzsākto renovācijas remontu telpās Graudu ielā 59 RCB Bibliotēku dienesta un Automatizācijas nodaļas vajadzībām; kopējā platība 450m<sup>2</sup>; līdzfinansējums – Ls 43 682.

Akūti nepieciešami remontu:

- Filiālbibliotēkā „Kurzeme” – Zolitūdes ielā 30; kopējā platība 346 m<sup>2</sup>, aptuvenās izmaksas – Ls 52 000,
- Filiālbibliotēkā „Avots” – Stabu ielā 64; kopējā platība 366 m<sup>2</sup>, aptuvenās izmaksas – Ls 55 000,
- Grīziņkalna filiālbibliotēka – Vārnu ielā 9, kopējā platība 220 m<sup>2</sup>, aptuvenās izmaksas – Ls 45 00
- Nepieciešama rekonstrukcija filiālbibliotēkā „Vidzeme” – Brīvības ielā 206; projekts izstrādāts 2001.gadā; izmaksas Ls 350 000.